

Strategický dokument rozvoja zážitkového turizmu lokality Banská Štiavnica a okolie

Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR – program Podpora regionálneho rozvoja

Bratislava, Banská Štiavnica, Košice

2019

Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR – program Podpora regionálneho rozvoja

Strategický dokument rozvoja zážitkového turizmu lokality Banská Štiavnica a okolie

Vypracoval: Geotour, o.z. Banská Štiavnica
Koordinátor: Dr.h.c. prof. Ing. Pavol Rybár, PhD.
Spoluautori: doc. Mgr. Mário Molokáč, PhD.
doc. Ing. Lucia Domaracká, PhD.
doc. Ing. Ľubomír Štrba, PhD.
doc. Ing. Ladislav Hvizdák, PhD.
RNDr. Karol Weis, PhD.

Bratislava, Banská Štiavnica, Košice

2019

Obsah

Úvod	4
Časť 1: Analýza a posúdenie použiteľnosti existujúcich strategických a obsahových dokumentov	14
Časť 2: Analýza súčasného stavu a zhodnotenie potenciálu existujúcich atraktivít a ich návštevnosti	28
Časť 3: Zhrnutie analytickej časti, odporúčania pre strategickú časť.....	38
Časť 4: Návrhová/strategická časť.....	40
Záver.....	65
Príloha 1:	66
Príloha 2:	72
Príloha 3:	74
Príloha 4:	98

Úvod

Dielo „Strategický dokument rozvoja zážitkového turizmu lokality Banská Štiavnica a okolie“ vypracoval Geotour, o.z. ako zhotoviteľ Zmluvy o dielo, ktorej zadávateľom bolo Mesto Banská Štiavnica, zastúpené Mgr. Nadeždou Babiakovou, primátorkou mesta. Zmluva bola podpísaná dňa 4.1.2019 v Banskej Štiavnici.

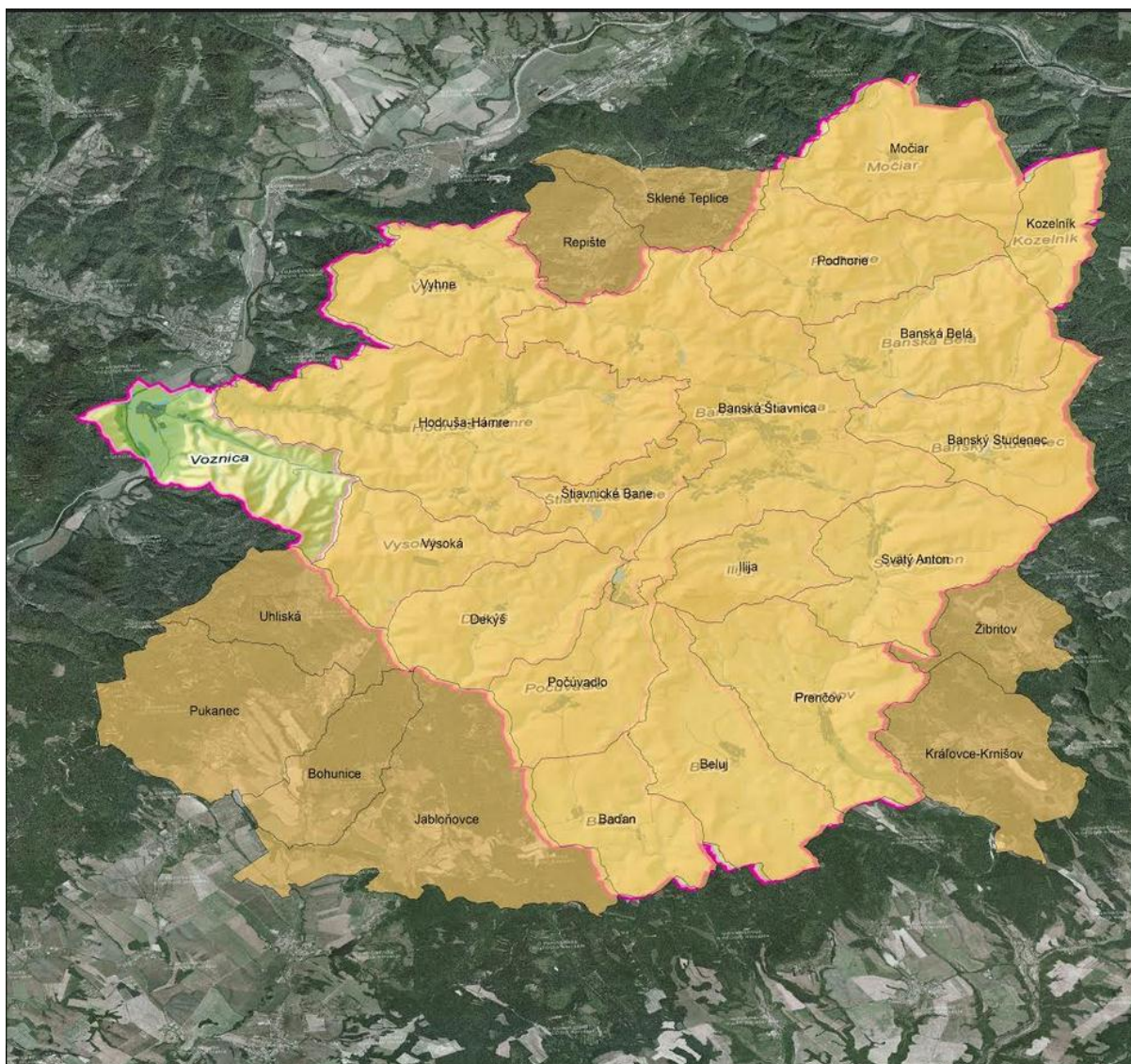
V Článku 2- Predmet plnenia, je uvedené, že Strategický dokument bude pozostávať z nasledovných štyroch častí:

- Analýza a posúdenie použiteľnosti existujúcich strategických a obsahových dokumentov
- Analýza súčasného stavu a zhodnotenie potenciálu existujúcich atraktivít a ich návštevnosti (audit existujúceho produktu, nie služieb) v Banskej Štiavnici a blízkom okolí. Ako obsahový rámec majú byť použité kapitoly „Príbehu Štiavnice“, ktorý dodá objednávateľ.
- Zhrnutie analytickej časti, odporúčania pre strategickú časť
- Návrhová (strategická časť):
 - popíše produktové línie vychádzajúce z jednotlivých kapitol „Príbehu Štiavnice“
 - Pre každú tému/kapitolu "Príbehu Štiavnice" navrhne konkrétne aktivitu/ty ako inováciu a zatriktívnenie existujúcej atrakcie, novú atrakciu či podujatie na verejnom priestranstve
- Pre každú atraktivitu odhadne finančnú náročnosť, navrhne nového nositeľa/nositeľov projektu, lokalitu a pod. ; ak to je žiadúce, navrhne potrebné inštitucionálne a personálne zabezpečenie atraktivity alebo viacerých atraktivít, pričom navrhované atraktivity musia byť skutočne realizovateľné a minimálne polovica z nich musí byť samofinancovateľná.

O dodržaní formálnych náležitostí Zmluvy o dielo svedčia aj zápisnice z pracovných jednaní v Banskej Štiavnici (Príloha 1), v súlade s Článkom 3 riešenej Zmluvy o dielo.

Vymedzenie študovaného územia

1. Lokalita "Banská Štiavnica a okolie" je geograficky vymedzená pokynom zadávateľa: Územie je vymedzené katastrálnymi hranicami obcí: Kozelník, Studenec, Žibritov, Kráľovce-Krnišov, Prenčov, Beluj, Baďan, Pukanec, Vysoká, Hodruša, Vyhne, Sklené Teplice, Močiar a všetko čo je v tejto ploche, pričom vonkajšie hranice územia Geoparku Banská Štiavnica sú dané hranicami katastrov obcí (Obr. 1).
2. Geopark Banská Štiavnica je daný hranicami stanovenými MŽPSR v roku 2000 (Obr. 1).

Obr. 1 Vzäjomné zobrazenie dvoch pojmov, ktoré sa v texte tejto správy často vyskytujú: Lokalita „Banská Štiavnica a okolie“, ktorá je geograficky vymedzená pokynom zadávateľa úlohy (tmavšia oranžová farba a všetko vo vnútri ružového ohraničenia medzi dvoma vymedzenými územiami) a územie pôvodného Geoparku Banská Štiavnica z roku 2000 (svetlá oranžová farba a zeleným vyznačený kataster Voznice). Ako je z obrázku zrejmé, vymedzené územie zadávateľom úlohy je väčšie ako územie Geoparku Banská Štiavnica z roku 2000.

Poznámka riešiteľov (zhotoviteľov): Sme toho názoru, že prirodzená hranica Geoparku Banská Štiavnica má kopírovať hranice Štiavnických vrchov v zmysle geomorfologického členenia Slovenska

V nasledujúcom si dovoľujeme uviesť vysvetlenia k niektorým pojmom súvisiacim s cestovným ruchom realizovanom v predmetnej oblasti.

Turizmus alebo cestovný ruch

V kontexte ekonomického prístupu, ktorý pod pojmom cestovný ruch rozumie úzko, odvetvovo a industriálne chápaný pojem, resp. súbor činností zabezpečujúci potreby subjektov cestovného ruchu alebo súbor činností zameraných na uspokojovanie potrieb súvisiacich s cestovaním a pobytom osôb, je možné používanie pojmu cestovný ruch považovať za adekvátne a správne.

V kontexte sociologického a kultúrneho prístupu, v prepojení s inými oblasťami sociologického skúmania, napríklad s oblasťou práce, voľného času, životného štýlu, spotreby, masovej kultúry, mobility a v prepojení na socio-kultúrne vplyvy, pod ktoré sa okrem iných dajú zahrnúť interpersonálne vzťahy, migrácia, deľba práce a prezentácia miestnej kultúry, zvykov a tradícií, potom úzko odvetvovo chápaný pojem cestovný ruch označujúci súbor služieb je vhodnejšie nahradiť pojmom turizmus.

Turizmus, podľa definície UNWTO (Svetová organizácia cestovného ruchu) je „cestovanie a pobyt osôb na iné miesta, ako im obvyklé, na dobu kratšiu ako jeden rok, za cieľom oddychu, obchodu a iných dôvodov, kde nejde o aktivitu odmeňovanú z miesta, na ktoré sa cestuje“. Definícia turizmu teda zahŕňa napr. aj cestovanie do blízkeho okolia za nákupmi, alebo z dôvodov oddychu, návštevu príbuzných, pracovné cesty a pod., s výnimkou cestovania do zamestnania. Poznať definíciu turizmu je dôležité pre výpočet ekonomického prínosu turizmu.

Geoturizmus

Ide o turizmus, ktorý je orientovaný na tie oblasti Zeme, ktoré majú z geologického aspektu výnimočnú hodnotu. Sú spravidla kľúčovými svedkami vývoja určitej časti zemského povrchu a významnou mierou sa podpísali na rozvoji ľudskej spoločnosti.

Geoturizmus, ako relatívne nová forma turizmu, si vo svete získava čoraz väčšiu popularitu a stáva sa novým globálnym fenoménom. Možno ho chápať ako špeciálnu formu turizmu v prírodnom prostredí so špeciálnym záujmom o geológiu, pričom jeho rozvoj výrazne závisí od geolokalít. V skutočnosti však možno konštatovať, že ľudia už odpradávna navštevovali „geologické (prírodné) divy“, ako napr. jaskyne, pohoria, kaňony, sopky, atď. Do polovice 90. rokov minulého storočia však nebol pojem geoturizmus nijakým spôsobom definovaný. Až v roku 1995 prvýkrát definoval „moderný“ geoturizmus Hose ako: „Poskytovanie interpretačných a servisných služieb tak, aby sa turisti mohli naučiť a porozumieť geológii a geomorfológii lokality (vrátane prínosu lokality k rozvoju geovied) nad rámec jednoduchého estetického zhodnotenia navštíveného miesta.“

V súčasnosti je v odbornej literatúre jedna z najčastejšie citovaných definícií geoturizmu predstavená autormi Newsome a Dowling z roku 2010, ktorá hovorí, že: „Geoturizmus je forma turizmu v prírodnom prostredí so špeciálnym záujmom o geológiu a terén krajiny. Podporuje turizmus na geolokalitách, ochranu geodiverzity a pochopenie geovied prostredníctvom

porozumenia a štúdia. To je dosiahnuté pomocou nezávislých návštev geologických lokalít, geoturistických chodníkov a výhľadov, túrami so sprievodcom, geo-aktivitami a podporou návštevníckych centier geolokalít.“

Podľa Rybára a kolektívu z FBERG TU v Košiciach, je možné tento druh turizmu chápať ako formu turizmu založenú na poznávaní geologických objektov a procesov s dôrazom na ich estetickú a historickú hodnotu, a poznávaní technických pamiatok spojených s banskou činnosťou (opustené banské diela, banícke múzeá, obchodné cesty spojené s prevozom tovaru získaného pomocou banskej činnosti) ako aj technických a kultúrnych pamiatok spojených s historickou banskou činnosťou.

Poznávací turizmus

Poznávací cestovný ruch je súčasťou kultúrneho cestovného ruchu. Realizuje sa hlavne z dôvodu poznania rôznych prírodných zaujímavostí (útvary, pohoria, jaskyne, púšte, pralesy), hmotných objektov (svetské a sakrálne pamiatky, umelecké diela v galériách a obrazárňach, historické jadrá miest), z túžby po vzdelaní a pochopení kultúrnych a prírodných hodnôt, ich ochranu a rozvoj. Do poznávacieho cestovného ruchu sa zaraďuje aj kultúra jednotlivých národov (jazyk, nárečia, tradície, zvyky, náboženstvo).

Zážitkový turizmus

Zážitkový cestovný ruch je určený pre osobitý a subjektívny zážitok turistu. K jeho hlavným atribútom patrí interaktivita. Hlavným cieľom zážitkového turizmu je poskytnúť návštevníkom aktívne formy poznávania, ktoré sú založené na silnom emotívnom zážitku. Najčastejšie sa jedná o prehliadku konkrétneho objektu, ktorý slúži (l) svojmu pôvodnému účelu. V rámci zážitkového turizmu sa využívajú aj stavby alebo zariadenia, ktoré už nie sú modernou spoločnosťou využívané. Tieto pamiatky je možno nechať návštevníkom preskúmať, predovšetkým zábavnou a netradičnou formou. Táto forma cestovného ruchu sa využíva najmä tam, kde k danej atraktivite existuje zaujímavý resp. pútavý príbeh a tam, kde je možné usporiadať nejakú akciu, do ktorej sa návštevník môže zapojiť a na základe vlastného zážitku (skúsenosti) si uvedomí konkrétne súvislosti.

Geopark

Geopark predstavuje územie obsahujúce jedno, alebo viac miest vedeckej dôležitosti nielen z geologického aspektu, ale aj z hľadiska jeho archeologickej, ekonomickej alebo kultúrnej osobitosti európskeho významu. Je v súlade so stratégiou udržateľného rozvoja a má silnú riadiacu štruktúru, ktorá je podporovaná európskym programom financovania, ktorý prispieva k jeho ďalšiemu rozvoju. Okrem potenciálu pre vedecký výskum, zameraný na environmentálnu oblasť (vrátane vzdelávania), je geopark významný pre miestny ekonomický

rozvoj, pretože prispieva k zvýšeniu zamestnanosti a k novým ekonomickým aktivitám regiónu, pričom jeho funkčnosť je autonómna.

Takto definovaná stratégia sa stáva priamym nástrojom pre vznik širokého spektra činností, ktoré sú v súčasnosti akceptované pod termínom geoturizmus, reprezentujúc novú formu kultúrno – environmentálnej turistiky. Pre jej rozvoj musí mať geopark koherentnú a dostatočne silnú manažérsku štruktúru, schopnú zabezpečiť stratégiu udržateľného rozvoja.

Destinácia (Cieľové miesto)

Je to cieľ cestovania a pobytu účastníkov cestovného ruchu. Cieľovým miestom je jednak stredisko cestovného ruchu (rekreačné stredisko, kúpeľné miesto, mesto, areál termálneho kúpaliska, rekreačná dedina), región cestovného ruchu (oblasť, podoblasť cestovného ruchu), alebo štát, ako cestovný cieľ v medzinárodnom cestovnom ruchu.

Na trhu musí cieľové miesto vystupovať jednotne ako podnik, v ktorom je produkcia služieb decentralizovaná, ale na trhu sa ponúka ako jeden súbor služieb (balík) pod spoločnou značkou (logom). Nevyhnutná je preto koordinácia záujmov súkromného a verejného sektora, ako aj miestneho obyvateľstva, s cieľom komplexne uspokojovať dopyt návštevníkov a tak dosahovať podnikateľské ciele.

Organizácia cestovného ruchu

Je to funkcia manažmentu a prostriedok na dosiahnutie cieľov rozvoja cestovného ruchu, ktorá musí byť aj právne garantovaná. Na zabezpečovaní cestovného ruchu sa podieľa verejný i súkromný sektor. Na úrovni obcí, miest (stredísk cestovného ruchu) sú otázky rozvoja cestovného ruchu v kompetencii orgánov miestnej samosprávy, ktoré majú vypracúvať programy cestovného ruchu a koordinovať spoluprácu právnických osôb vo veciach cestovného ruchu. Samosprávne kraje koordinujú plnenie kompetencií a úloh súvisiacich s rozvojom cestovného ruchu a poskytujú podklady, informácie a vyhodnotenia orgánom štátnej správy a obciam. Na národnej úrovni je starostlivosť o rozvoj cestovného ruchu zverená Národnej rade SR ako zákonodarnému zboru a vláde ako jeho výkonnému orgánu.

V podnikateľskej sfére sa v strediskách a regiónoch cestovného ruchu môžu podniky a ďalšie subjekty združovať na dobrovoľnom základe, aby mohli komplexnejšie uspokojovať potreby návštevníkov, vykonávať kooperatívny marketing a dosahovať synergický efekt. Na národnej úrovni vznikli podľa odborov činností rôzne zväzy a asociácie, ktoré majú rovnaké záujmy. Ich poslaním je starať sa o rozvoj odboru, na ktorom podnikajú ich členovia, taktiež zastupovať a presadzovať ich záujmy pred orgánmi štátnej správy a navzájom spolupracovať pri rozvíjaní cestovného ruchu.

Združenie cestovného ruchu

Ide o právnickú osobu, ktorej hlavnou úlohou je vytvárať v podmienkach trhovej ekonomiky základné predpoklady na uspokojovanie potrieb návštevníkov cestovného ruchu. Vďaka tomu sa môžu rozvíjať podnikateľské aktivity a koordinovať záujmy subjektov zainteresovaných na rozvoji cestovného ruchu v cieľovom mieste. Združenia cestovného ruchu sa vytvárajú na odborovom alebo územnom princípe.

Organizačná štruktúra CR

Zákon o podpore cestovného ruchu hovorí o zavádzaní moderného systému riadenia turizmu na Slovensku. Podobne ako v zahraničí, aj tu sa objavujú pojmy oblastná organizácia cestovného ruchu - OOCR (riadiaca centrála turizmu pre územie určitej lokality alebo regiónu) a krajská organizácia cestovného ruchu - KOCR (riadiaca centrála turizmu pre územie určitého kraja). Keďže sa zákon zavádza v 21. storočí, je tu zároveň požiadavka, aby tieto organizácie fungovali na moderných princípoch riadenia a marketingu. Z tohto dôvodu sa OOCR a KOCR označujú aj ako organizácie destinačného manažmentu - tzv. „DMO-čky“. Zavádzanie destinačného manažmentu je rovnako ako inde v Európe zmenou k efektívnejšej, účinnejšej a profesionálnejšej práci v oblasti turizmu. Všetko zároveň súvisí aj s jasným rozdelením kompetencií medzi jednotlivé stupne riadenia turizmu, medzi OOCR, KOCR a SACR a nezameniteľným marketingom každej destinácie. SACR – Slovenská agentúra pre cestovný ruch sa po zavedení systému destinačného manažmentu chápe ako organizačná jednotka na najvyššej úrovni, národnej ako zastrešujúca riadiaca organizácia pre celú destináciu Slovensko.

Ponuka cestovného ruchu

Súbor prvkov, ktoré v rôznej kombinácii tvoria statky cestovného ruchu. Ich spotreba ovplyvňuje konečný efekt cestovného ruchu. Nositeľom ponuky (objektom) cestovného ruchu je cieľové miesto, podniky a inštitúcie cestovného ruchu. Charakter a rozsah ponuky je daný primárnou ponukou a od nej odvodenou sekundárnou ponukou.

Proporcie medzi primárnou a sekundárnou ponukou závisia od kvality primárnej ponuky, ktorá limituje optimálne funkčné využitie sekundárnej ponuky. Z hľadiska času ide o stálu ponuku, ktorá sa spája s celoročným využívaním. Je to i sezónna ponuka, ktorá je podmienená výskytom sezónnych udalostí vyvolávajúcich dopyt. Z ekonomického hľadiska ponuka predstavuje ekonomické statky, ktorých spotrebou uspokojujú návštevníci svoje potreby. Návštevníci ich spotrebou získajú úžitkový efekt (zážitok), kým podniky a inštitúcie cestovného ruchu v cieľovom mieste získajú hodnotový efekt (tržby, dane). K charakteristickým znakom ponuky patrí rôznorodosť a komplexnosť, viazanosť na rozsiahle investície, vysoký stupeň pripravenosti na poskytovanie služieb.

Primárna ponuka

Je to potenciál daný prírodnými podmienkami alebo vytvorený človekom, ktorý tvoria kultúrno-historické podmienky a organizované podujatia. Prírodné podmienky sú napríklad geomorfologického, klimatického, či hydrologického charakteru. Kultúrnohistorické podmienky zahŕňajú architektonické pamiatky, umelecko-výtvarné diela, historické miesta, kultúrno-osvetové zariadenia. Organizované podujatia majú kultúrny, športový, politicko-spoločenský a obchodný charakter. Primárna ponuka nie je v krajine rozmiestnená rovnomerne. S ohľadom na svoju jedinečnosť môže mať miestny, celoštátny až medzinárodný význam.

Sekundárna ponuka

Predstavuje všetky druhy zariadení a ich služby, nevyhnutných na to, aby sa návštevník mohol v cieľovom mieste ubytovať, stravovať a vykonávať najrôznejšie rekreačné a kultúrne aktivity typické pre cestovný ruch. Objem a štruktúra infraštruktúr zariadení závisí od charakteru primárnej ponuky. Rozličnú úlohu majú pritom aj zariadenia všeobecnej infraštruktúry, najmä komunálnej, obchodnej, zdravotníckej, ktorých služby sú nevyhnutné z hľadiska komplexnosti ponuky. Úlohou inštitúcií cestovného ruchu je zosúlaďovať prvky ponuky s ohľadom na dopyt účastníkov cestovného ruchu.

Dopyt po cestovnom ruchu

Je to súborný prvok trhu a výsledok pôsobenia rozličných biologických (potreby), psychologických (motívy), ekonomických (príjmy, ceny), sociálnych, kultúrnych, demografických, politických a iných činiteľov. Nositeľom dopytu je subjekt – návštevník, ktorý sa zúčastňuje na cestovnom ruchu s cieľom uspokojiť svoje špecifické potreby spojené s cestovaním a pobytom mimo miesta trvalého bydliska. Charakteristické znaky dopytu sú: komplexnosť (rôznorodé potreby si vyžadujú komplex služieb), periodickosť (dopyt v letných a zimných mesiacoch, cez víkendy a sviatky), pružnosť (zmena dopytu pod vplyvom rôznych činiteľov) a priorita (cestovný ruch je možné rozvíjať len za predpokladu existencie dostatočného dopytu).

Produkt cestovného ruchu

Je to všetko, čo sa ponúka na trhu cestovného ruchu a má schopnosť uspokojiť potreby návštevníkov a vytvoriť tak komplexný súbor zážitkov. Je to súbor služieb, ktoré produkuje a ponúka cieľové miesto (primárna ponuka) a podniky a inštitúcie cestovného ruchu (sekundárna ponuka). Z hľadiska návštevníka je to vždy súbor (balík) služieb, pre ktoré je charakteristické: komplementarita – zákazník si produkt skladá zvyčajne sám kombináciou rôznych služieb. S ohľadom na nemateriálny charakter v ich ponuke zohrávajú dôležitú úlohu informácie. Produkt je komplexný súbor zážitkov, preto je pri jeho tvorbe musí producent najskôr rozoznať jadro

zákazníkových potrieb, ktoré má produkt uspokojiť a potom navrhnuť očakávaný produkt a nájst spôsob jeho ďalšieho rozšírenia.

Manažment destinácie

Pojem destinačný manažment sa chápe jednak ako riadiaca organizácia určitej turistickej oblasti a zároveň ako isté procesy. Organizácie destinačného manažmentu (DMO) nahradili v úspešných destináciách v zahraničí predchádzajúce organizačné štruktúry už v 90-tych rokoch 20. storočia. S modernejšími prístupmi k manažovaniu a marketingu turizmu sú dnes tieto organizácie považované za najrozvinutejšiu formu riadenia cestovného ruchu. Cieľom zakladania organizácií destinačného manažmentu sú aktivity zamerané na permanentné zvyšovanie počtu návštevníkov v destinácii, výdavkov návštevníka počas pobytu, zvyšovanie počtu vracajúcich sa návštevníkov, predĺženie počtu dní strávených v destinácii.

Použitá literatúra

- BALÁŽ B., ŠTRBA Ľ., LUKÁČ M., DREVKO S. 2014a. Geopark development in the Slovak Republic – alternative possibilities. In *SGEM 2014: 14th GeoConferences on Ecology, Economics, Education and Legislation: Conference Proceedings Volume II: 17-26, June, 2014, Albena, Bulgaria*. Sofia: STEF92 Technology Ltd., s. 313-320, ISBN 978-619-7105-18-6.
- BALÁŽ B., ŠTRBA Ľ., LUKÁČ M., WEISS E. 2014b. An overview of geosites in the Slovak Republic and their utilization in geotourism. In Štrba Ľ. (ed.) *GEOTOUR & IRSE 2014*:
- DOWLING, K.R. 2008. The Emergence of Geotourism and Geoparks. *Journal of Tourism*. 9(2), 227-236.
- DOWLING, K.R., NEWSOME, D. 2006. *Geotourism*. Oxford: Elsevier Butterworth-Heinemann, 260 s. ISBN 0-7506-6215-8.
- GÚČIK M.: *Krátky slovník cestovného ruchu a hotelierstva* (2004)
- HOSE T.A. 1995. Selling the story of Britain's stone. *Environmental Interpretation*, 10(2), 16-17.
- HOSE T.A. 2000. European 'geotourism' - geological interpretation and geoconservation promotion for tourists. In: Baretino D., Wimbledon W.A.P., Gallego E. (ed.) *Geological Heritage: Its conservation and management*, Madrid: IGME, s. 127-146. ISBN 84-7840-417-1.
- HOSE T.A. 2008. Towards a history of geotourism: definitions, antecedents and the future. In: Burek C.V., Prosser C (ed.) *The history of geoconservation*, London: Geological Society, s. 37-60. ISBN 978-1-86239-254-0.
- HOSE T.A. 2012. 3G's for Modern Geotourism. *Geoheritage*. 4, 7-24. ISSN 1867-2477

- HRONČEK, P., RYBÁR, P., ŠTRBA, Ľ., HVIDZÁK, L., MOLOKÁČ, M., JESENSKÝ, M. (2017) The identification of geosites as elements of geotourism offer in Kysuce region. *Dela*, 48, 115-128.
- JOYCE E.B. 2006. Geological heritage of Australia: selecting the best for Geosites and World Heritage, and telling the story for geotourism and Geoparks. *AESC 2006 Extended Abstracts*. 2006, s. 1-4.
- KUHN I., TOMÁŠOVÁ P.: Úvod do destinačného manažmentu
- NEWSOME D., DOWLING K.R. (ed) 2010. *Geotourism: the tourism of geology and landscapes*. Oxford: Goodfellow, 320 s. ISBN 978-1-906884-09-3.
- RYBÁR P. 2010. Assessment of attractiveness (value) of geotouristic objects. *Acta Geoturistica*. 1(2), 13-21. ISSN 1338-2292.
- RYBÁR P., BALÁŽ B., ŠTRBA Ľ. 2010. *Geoturizmus – Identifikácia objektov geoturizmu*. Košice: Edičné stredisko F BERG TU Košice, 101 s. ISBN 978-80-553-0584-4.
- SADRY B.N. 2009. *Fundamentals of Geotourism: with emphasis on Iran*. Tehran: Samt Organization publishers, 220 s., ISBN 978-964-530-415-5.
- ŠTRBA Ľ. 2015. Identification and evaluation of geosites along existing tourist trail as a primary step of geotourism development: case study from the Spiš region (Slovakia). *GeoJournal of Tourism and Geosites*. 16(2), 126-140. ISSN 2065-1198.
- ŠTRBA Ľ., BALÁŽ B., MIXTAJ L., WEISS E. 2011. Geotourism potential of the Silica Plateau (Slovak Karst, Slovakia). In: Böhm J., Rybár P., Štrba Ľ. (ed) *Present issues of geotourism in Slovakia and Hungary*, Wambeeck: EuroScientia vzw, s. 83-92. ISBN 978-90-818529-0-6.
- ŠTRBA Ľ., KURTOVÁ M. 2013. Attractive geotourism sites in the area of the Ždiar village (Tatra Mts. region, Slovakia). *Acta Geoturistica*. 4(1), 47-57. ISSN 1338-2292.
- ŠTRBA Ľ., BALÁŽ B., LUKÁČ M., KRŠÁK B., ADAMKOVIČ J. 2014. Legal formalities of geopark establishment in Slovakia. In: *14th GeoConference on Ecology, Economics, Education and Legislation, SGEM 2014, Conference Proceedings, vol. 2, 17. – 26. 6. 2014, Albena, Sofia: STEF92 Technology Ltd., s. 407-414. ISBN 978-619-7105-18-6.*
- ŠTRBA Ľ., RYBÁR P. 2015. Revision of the "Assessment of attractiveness (value) of geotouristic objects". *Acta Geoturistica*. 6(1), 30-40. ISSN 1338-2292.
- ŠTRBA Ľ., RYBÁR P., BALÁŽ B., MOLOKÁČ M., HVIDZÁK L., KRŠÁK B., LUKÁČ, M., MUCHOVÁ, L., TOMETZOVÁ D., FERENČÍKOVÁ J. 2015. Geosite assessments: comparison of methods and results. *Current Issues in Tourism*. 18(5), 496-510. ISSN 1368-3500.
- ŠTRBA Ľ., KRŠÁK B., MOLOKÁČ M., ADAMKOVIČ J. (2016) Geoparks and geotourism – a sustainable form of environmental protection. In: Majerník M., Daneshjo N., Bosák M. (ed) *Production Management and Engineering Sciences*. Leiden: CRC Press/Balkema, s. 279-284. ISBN 978-1-138-02856-2.

<http://www.slovenskyturizmus.sk>

<http://www.geopark.sk>

Časť 1: Analýza a posúdenie použiteľnosti existujúcich strategických a obsahových dokumentov

Analýza dokumentu „SPRÁVA O STAVE MESTA BANSKÁ ŠTIAVNICA ZA ROK 2017“

Oblasťná organizácia cestovného ruchu Región Banská Štiavnica

riadiť: Igor Kuhn

sídlo: Kammerhofska č. 1, Banská Štiavnica

Dokument uvádza nasledovné skutočnosti:

V oblasti ubytovacích zariadení bolo v roku 2017 v meste, vrátane Počúvadlianskeho Jazera evidovaných: 6 hotelov, 26 penziónov, 44 ubytovaní v súkromí, 11 turistických ubytovní a 8 iných zariadení (účelové zariadenia organizácií).

Banská Štiavnica je pevne ukotvená medzi etablovanými turistickými destináciami Slovákov. Je mestom, ktoré Slováci označujú ako TOP mestskú turistickú destináciu, a to pred Bojnícami, a ďaleko pred Bratislavou, Košicami a ďalšími mestami. Je to dôsledkom daností Banskej Štiavnice, ale aj cieľavedomej práce mesta, OOCR Región Banská Štiavnica, branže cestovného ruchu a ďalších organizácií. Žiadne iné mesto podobnej veľkosti nemá takú ponuku kultúrnych podujatí, podujatí CR, a podporných marketingových aktivít. Cestovný ruch patrí medzi kľúčové hospodárske odvetvia v meste a regióne. Turizmus v meste už niekoľko rokov významne napreduje. RBŠ odhaduje, že medziročný nárast počtu turistov a ubytovaných návštevníkov mesta v posledných rokoch sa pohybuje medzi 15 – 20%, za posledných 6 rokov sa teda ich počet zdvojnásobil. Je vysoko pravdepodobné, že takýto nárast je bezprecedentný na Slovensku. V roku 2017 adekvátne vzrástol aj výber dane za ubytovanie oproti roku 2016 – o 19%. To je významný pokrok oproti predchádzajúcim rokom, kedy býval medziročný nárast okolo 10%. Svedčí to o zlepšení platobnej disciplíny ubytovateľov. Podľa odborných odhadov RBŠ a našich partnerov navštívi Banskú Štiavicu ročne do 0,5 milióna ľudí, z toho asi 50-60 tisíc ľudí v meste prespí priemerne 2 noci (spolu 100 – 120 tis. prenocovaní) a medzi 250 – 400 tisíc príde na jeden deň. Ak by návštevníci s prenocovaním minuli denne cca 40 eur a jednodenní návštevníci cca 15 eur, potom pri použití spodnej hladiny odhadu v meste nechajú spolu cca 8,5 milióna eur. Dôsledkom rozvoja turizmu je celkový rast mesta, postupná obnova budov, zvýšenie príjmov podnikateľských subjektov a dôvera investorov v rozvoj turizmu. Zmenu imidžu oproti predchádzajúcim rokom kopíruje zmena typického návštevníka mesta, je ním zástupca strednej a vyššej strednej triedy. Táto cieľová skupina je solventnejšia, prejavilo sa to na raste cien za ubytovanie, aj služieb, hlavne v kaviarňach a pod. Ďalším dôsledkom je výrazný nárast tržieb zariadení CR a služieb, aj cien nehnuteľností, ktoré tiež dosahujú rekordnú výšku medzi porovnateľnými mestami na Slovensku. Nová cieľová skupina je početnejšia a solventnejšia, súčasne však povrchnejšia a menej citlivá k hodnotám. Prináša so sebou – okrem narastajúcich problémov s celkovým počtom návštevníkov - aj hrozbu postupnej straty atmosféry a identity mesta. V blízkej budúcnosti sa treba zaoberať nie už zvyšovaním počtu návštevníkov, ale zvládnutím rastu, distribúciou návštevníkov do mimo sezóny a do regiónu, a kultúrnou politikou mesta. Čo sa týka rastu, hlavným súčasným problémom je parkovanie návštevníkov. Túto otázku je potrebné riešiť komplexne a urgentne novým pohľadom na dopravu a jej značenie v meste,

vybudovaním záchytného parkoviska a posilnením parkovacích miest v sezóne. Ďalším problémom sa stáva kapacita a kvalita poskytovaných služieb, hlavne stravovacích. Jednou z príčin je nedostatok kvalitných zamestnancov v službách. Riešenie je v rukách branže. Zvýšenie cien a ziskov by sa malo prejavíť v zvýšení platov zamestnancov a lepšej práci zamestnávateľov so študentmi hotelových škôl v meste. Prevádzkovatelia stravovacích zariadení by sa tiež mali zaoberať modernou gastronómiou, ktorá pokrívajú konkurenciou vo veľkých mestách, z ktorých prichádzajú a ktorú očakávajú naši návštevníci. V oblasti distribúcie návštevníkov sa treba zaoberať aj rozvojom aktivít v okolitej prírode a obciach, aby sa tlak návštevníkov rozložil, tiež marketing orientovať na mimo sezónu. V kultúrnej politike je významným krokom stratégia, ktorá stojí za aspiráciou Banskej Štiavnice na Mesto kultúry. K zvýšeniu kapacity a zatraktívneniu mesta by významne prispelo zriadenie aspoň dočasnej pešej zóny na Námestí sv. Trojice. Návštevnosť mesta a regiónu Údaje ŠÚ SR hovoria o raste počtu ubytovacích zariadení v Banskej Štiavnici z 32 (v roku 2015) na 36 (pokles z 1058 na 827 postelí). To však nezodpovedá realite, RBŠ eviduje v meste cca 100 ubytovacích zariadení. (Aj keď niektoré sú malé a nevzťahuje sa na nich povinnosť reportovať ŠÚ SR, existuje tu veľká diskrepancia. RBŠ v spolupráci s ŠÚ SR podniká kroky k zlepšeniu vykazovania.) Počet návštevníkov v evidovaných zariadeniach vzrástol oproti 2016 o 39%, počet prenocovaní o 35%, tržby vzrástli o 37%. Nárast návštevnosti vykazuje Turistické informačné centrum (59 846 / +5%), Múzeum vo Svätom Antone (50 000 / +4%), aj expozície SBM (142 539 / +7%). Na dani za ubytovanie sa v meste vybralo 32 366 €, čo zodpovedá 64 732 prenocovaniam a je o 19% viac ako v roku 2016.

V štiavnickom regióne prišlo tiež k rozvoju. Celková vybraná daň za ubytovanie dosahuje 104 413,68 € (nárast o 11%), čo pre RBŠ vytvára teoretický priestor na čerpanie dotácie vo výške skoro 140 tis. € navyše oproti súčasnemu čerpaniu. Oblastná organizácia CR Región Banská Štiavnica Vznikla v decembri 2011 s cieľom rozvíjať cestovný ruch na území členských obcí. Členmi je okrem mesta Banská Štiavnica 13 ďalších obcí a 38 podnikateľských a iných subjektov činných v cestovnom ruchu. V roku 2017 vystúpila obec Banský Studenec. Organizácia má dvoch zamestnancov. Región Banská Štiavnica v roku 2017 naplnil všetky svoje ciele a dosiahol vyrovnaný rozpočet. Vzhľadom k rastu úloh a na nové úlohy bude nevyhnutné v budúcnosti počet zamestnancov zvýšiť o jedného pracovníka. Existujúce zdroje sa tiež stávajú nedostačujúcimi, hlavne v oblasti tlačových materiálov a podpory a marketingu podujatí je rozpočet organizácie poddimenzovaný.

Projekty infraštruktúry CR, ktoré organizácia v minulosti čiastočne realizovala aj z vlastných zdrojov, boli v roku 2017 realizované už iba z grantov. Z činnosti organizácie v r. 2017 Región Banská Štiavnica vo svojej činnosti realizuje aktivity v piatich oblastiach: informácie, infraštruktúra CR, tvorba podujatí, marketing a destinačný manažment.

a) Informácie pre turistov

RBŠ pripravuje a tlačí skoro všetky tlačoviny, ktoré návštevník zdarma dostane v turistickom informačnom centre či v ubytovacích zariadeniach našich členov. Celkový náklad dosahuje cca 40 000 v 4 jazykových mutáciách. RBŠ ďalej tlačí a distribuuje členom týždenný a mesačný kalendár podujatí, poskytuje podklady pre novinárov a sprevádza ich pri návšteve regiónu, tvorí a udržiava informačné tabule v meste a regióne, vydal a distribuuje bedeker Banská Štiavnica a región - Sprievodca lokalitou UNESCO. V roku 2017 RBŠ okrem toho pozval a sprevádzal nemeckých a rakúskych novinárov, a blogerov z USA.

Najdôležitejším zdrojom informácií je však internetový portál RBŠ banskastiavnica.travel, ktorý sa za tri roky stal najnavštevovanejšou turistickou stránkou regiónu, za rok 2017 mal 128 tis. návštevníkov (nárast o 28%) a 645 tisíc zobrazení (nárast o 29%). Najviac zaujímajú ľudí podujatia, ale aj stránka Ubytovanie mala viac ako 43 tis. zobrazení záujemcov o prenocovanie (+8%).

b) Tvorba podujatí, spolupráca na organizácii podujatí

Ďalšou oblasťou práce RBŠ je tvorba podujatí. V roku 2017 sme zorganizovali piaty ročník Štiavnickej vínnej špacírky, šiesty ročník Sitnianskej paškrty a druhý ročník divadelného festivalu Vlnoplocha. Prvé dve robíme z vlastných zdrojov, na posledný sme získali finančnú podporu 12 tis. eur z Fondu na podporu umenia, z našich zdrojov sme festival spolufinancovali vo výške viac ako 5 tis. eur. Spolupracujeme a finančne sa spolupodieľame aj na mnohých ďalších podujatiach mesta a regiónu. Podujatia organizujeme mimo hlavnej turistickej sezóny s cieľom zvýšiť počet prenocovaní a budovať imidž Štiavnice ako kultúrnej destinácie.

c) Tvorba a podpora infraštruktúry CR

Región Banská Štiavnica v roku 2017

1. opravil Dolnohodušký banský jarok zdevastovaný ťažbou,
2. zrekonštruoval Náučný chodník Paradajz, kde repasoval stojany a zabezpečil nový obsah NCh
3. vybudoval dva predajné stánky, ktoré v sezóne postaví na Námestí sv. Trojice s cieľom podporiť predaj lokálnych výrobkov a oživiť námestie
4. spolu so špeciálnou základnou školou zrealizoval projekt Čistý lesík. Projekty podporil sumou 18 tis. eur BBSK, a sumou 830 eur Mesto Banská Štiavnica. RBŠ ich spolufinancoval sumou 8 061,94 eur, ktoré sme získali z predaja bedekra a príspevkov členov.

d) Marketing

Štvrtou oblasťou našej činnosti je marketing, kde podporujeme návštevnosť podujatí v Štiavnickej aj v regióne. V roku 2017 naše kampane na facebooku videlo 419 352 ľudí, reklamy mali 2,58 milióna zobrazení, na konečné stránky podujatí sa prekliklo 9431 ľudí. Dôležité úlohy RBŠ v nasledujúcom období

- Zabezpečiť prijatie ďalšieho pracovníka a zvýšiť finančné zdroje RBŠ
- Zlepšiť spoluprácu súkromných subjektov
- Realizovať aktivity na podporu návštevnosti regiónu
- Vylepšiť obsah stránky banskastiavnica.travel
- Vytvoriť nové letáky pre Banskú Štiavnicu a Múzeum vo Svätom Antone
- Vytvoriť bannery Vitajte v Regióne Štiavnica na vstupoch do regiónu
- Dôležité úlohy CR v strednodobom horizonte
- Vybudovať záchranné parkovisko, riešiť dopravnú a parkovaciu situáciu
- Budovať infraštruktúru CR, podporiť pobyt návštevníkov v prírode, lepšie spropagovať tajchy
- Zriadiť čiastočnú pešiu zónu na Nám. sv. Trojice

Zdroj: http://www.banskastiavnica.sk/stranka_data/subory/stiavnicke-noviny/2018/19-2018-sprava-o-stave-mesta-2017.pdf

Závery spracovateľov projektu:

- jedná sa o aktuálny dokument
- dokument (32 strán) sa venuje predovšetkým aktivitám OOCR

Využitelnosť dokumentu „SPRÁVA O STAVE MESTA BANSKÁ ŠTIAVNICA ZA ROK 2017“ pre vypracovanie Strategického dokumentu rozvoja zážitkového turizmu lokality Banská Štiavnica a okolie a pre udržateľný rozvoj Geoparku Banská Štiavnica, je len v polohe čerpania informácií, bez väzby na geoturizmus.

Analýza dokumentu „PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA BANSKÁ ŠTIAVNICA (AKTUALIZÁCIA)“

Dokument uvádza nasledovné skutočnosti:

CESTOVNÝ RUCH

Prírodné podmienky a kvalitné životné prostredie sú predpokladom pre rozvoj cestovného ruchu a turizmu. Riešenie rozvoja cestovného ruchu, rekreácie a turizmu je založené na rekreačnom potenciáli, ktorým katastrálne územie mesta disponuje a, samozrejme, aj na potenciáli, ktorý poskytuje celá oblasť. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu je potrebné podporovať aj historicko-kultúrny kontext v rámci poznávacej turistiky. Mesto Banská Štiavnica má mimoriadne predpoklady pre úspešný rozvoj cestovného ruchu, resp. prímestskej rekreácie. Rozvoj pobytovej turistiky je obmedzený ponukou základných služieb. V rámci mesta Banská Štiavnica sa problematika cestovného ruchu zaradila do dvoch oddelení – oddelenie kultúry, športu a mediálnej komunikácie a oddelenie regionálneho rozvoja a medzinárodných vzťahov, kde je zaradený konkrétne cestovný ruch. Mesto prevádzkuje Informačné centrum na Námestí Sv. Trojice. Počet zamestnancov na oddelení kultúry, športu a mediálnej komunikácie je 7 a na oddelení regionálneho rozvoja a medzinárodných vzťahov je 6. Mesto má vypracovaných viacero strategických dokumentov a analýz z oblasti regionálneho rozvoja ako aj špecifické dokumenty pre oblasť cestovný ruch. Zo svojho rozpočtu na roku 2013 mesto vyčlenilo na sektor cestovný ruch 54 265 eur. Z toho na propagáciu mesta je vyčlenených 5 000 eur, príspevok pre OOCR Región Banská Štiavnica 25 000 eur, rozvojové projekty cestovného ruchu 5 000 eur a financie na chod Informačného centra 19 264 eur. Údaje sú získané z rozpočtu mesta Banská Štiavnica uverejnenom na internetovej stránke mesta (Podpora infraštruktúry cestovného ruchu v štiavnickom regióne, 2013, s.11). Banská Štiavnica patrí podľa dokumentu Regionalizácia cestovného ruchu v Slovenskej Republike vydané odborom cestovného ruchu Ministerstva hospodárstva SR, do Pohronského regiónu. Zo strednodobého hľadiska má Pohronský región nadregionálny význam, z dlhodobého hľadiska zastáva národný význam. Nasledujúca tabuľka zobrazuje potenciál regiónu Banská Štiavnica v členení podľa rôznych foriem CR. Banská Štiavnica patrí medzi jedny z najkrajších miest na Slovensku vďaka svojej bohatej histórii či pestrým prírodným a kultúrnym bohatstvom. Nachádza sa v južnej časti Stredného Slovenska v Chránenej

krajinnej oblasti Štiavnické vrchy. Prvé písomné zmienky o meste pochádzajú z roku 1217, kedy bolo spomínané ešte pod názvom „Baňa“. Okrem baníckej tradície pochádza z mesta i veľa nových vynálezov, napríklad pumpa hnaná vodou, či zložitý systém vodných nádrží a kanálov. Prvá vysoká škola technického charakteru na svete známa ako Banícka akadémia patrí taktiež medzi charakteristické znaky Banskej Štiavnice. Bola založená v roku 1735 a vo svojom čase predstavovala centrum banskej vedy, techniky a výučby v Európe, v ktorom pôsobili vážení a uznávaní profesori. Banícka akadémia sa neskôr v roku 1846 zlúčila s Lesníckou akadémiou. Vychádzajúc z potenciálu regiónu podľa rôznych foriem CR sú uvedené atrakcie, ktoré ponúka prírodný a kultúrno-historický potenciál, ale aj antropogénne prostredie týchto regiónov. Hlavné nosné formy CR sú :

Poznávací turizmus –historické dedičstvo

Do časti poznávací turizmus- historické dedičstvo sú zaradené hlavné pamiatky, ktoré sa nachádzajú v historickom centre mesta Banská Štiavnica a sú súčasťou mestskej pamiatkovej rezervácie, v rámci ktorej sa nachádza 360 pamiatkových objektov. Banská Štiavnica má z kultúrno-historického hľadiska veľký význam, ktorý umocnil aj samotný zápis mesta spolu s okolitými technickými pamiatkami do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO. Tieto pamiatky sú určené pre návštevníkov všetkých vekových kategórií, ktorí majú záujem o históriu a spoznávanie kultúrneho dedičstva (Podpora infraštruktúry cestovného ruchu v štiavnickom regióne. Príloha 5, 2013, s.10). V roku 2013 bol Banskoštiavnický Salamander zapísaný do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska.

Pobyt/rekreácia pri vode, vrátane termálnej

Do tejto časti sú zaradené príklady atrakcií, ktoré sú zamerané na pobyt alebo rekreáciu pri vode. Patria tu najmä Štiavnické tajchy, umelé vodné nádrže vybudované v 18. storočí slúžiace ako zdroj energie na čerpanie banských vôd a úpravu rudy. Cieľová skupina sú jednodňoví i viacdňoví rekreanti všetkých vekových skupín. Návštevnosť tajchov na účely rekreácie pri vode je najmä v letných mesiacoch, návšteva termálnych parkov je možná celoročne. Tajchy patria medzi ďalšie pozoruhodnosti spadajúce do okolia Banskej Štiavnice. Sú to sústavy vodných nádrží, ktoré boli v minulosti vybudované za účelom vytvorenia alternatívneho energetického pohonu banských a úpravárenských zariadení. Momentálne slúžia tajchy ako zdroje úžitkovej vody či atraktivity pre turistické a rekreačné účely.

Letný pobyt/rekreácia v lesnom/horskom prostredí

V okolí mesta Banská Štiavnica, v Štiavnických vrchoch sú vytvorené ideálne podmienky pre rozvoj rekreačného a aktívneho pobytu v lesnom/ horskom prostredí – ide najmä o pešiu turistiku a cykloturistiky. Cyklotrasy sú vhodným spôsobom situované do prírody a využívajú existujúcu sieť lesných ciest, zväznic a chodníkov. Vrch Sitno sa so svojou výškou 1009 m. n. m radí ako najvyšší vrch regiónu, ktorý je obľúbenou turistickou atrakciou spolu s jazerom Počúvadlom ležiacim na jeho úpätí. Na samotnom vrchole Sitna sa nachádza rozhľadňa, ktorá zároveň funguje ako informačné stredisko a je v prevádzke od mája až do septembra.

Geopark

Jedná sa o dlhodobý projekt pozostávajúci z 2 častí – geologickej a negeologickej. Odborná - geologická časť projektu sa realizovala od roku 2000 do roku 2005 a bola zameraná na 3 oblasti : geológiu, ekológiu a montanistiku.

Cykloturistika

Región Banskej Štiavnice poskytuje veľmi dobré podmienky na cykloturistiku. Nachádza sa tu množstvo cyklotrás s rôznym stupňom náročnosti, pričom sú navzájom pospájané a dajú sa rôzne kombinovať. Vďaka iniciatíve členov miestnych cykloklubov bol vytvorený projekt Bajkom k tajchom, ktorý predstavuje systém cyklotrás rôznych náročností. V súčasnosti je v Štiavnických vrchoch v teréne vyznačených viac ako 200 km trás pre horských cyklistov. Väčšina z týchto trás je súčasťou projektu Bajkom k tajchom. K tomuto množstvu treba pripočítať zhruba 37 km pripravovaných trás okolo obce Banská Belá, ktorých vyznačenie a spojazdnenie je viac než z polovice dokončené. Okrem týchto trás je v teréne vyznačený tzv. Maratónsky okruh, po ktorom viedla trasa Banskoštiavnického maratónu (maratón mal dlhoročnú tradíciu, posledný ročník bol v roku 2010). Okruh je dlhý 30 km a vedie zväčša po lesných cestách a v členitom horskom teréne. Na okruhu je viacero atraktívnych úsekov, sú z neho zaujímavé výhľady na Banskú Štiavnicu. Okruh je bez pravidelnej a systematickej údržby. Vyznačených je tiež niekoľko trás pre cykloturistov, ktoré vedú po asfaltových cestách. Tieto trasy môžu plniť dôležitú logistickú funkciu pri presune bajkerov medzi horskými cyklotrasami. Jedná sa o nasledujúce trasy:

- okruh „Okolo Sitna“ Banská Štiavnica – Preňčov – Baďan – Banská Štiavnica (červená),
- Trasa Banská Štiavnica – Podhorie – Močiar (červená) s pohodlným prepojením k Hronu,
- okruh Banská Štiavnica - Banská Belá – Kysihýbel - Banský Studenec - Banská Štiavnica (žltá),
- Sv. Anton – Žibritov (žltá),
- Ladzany – Hontianske Nemce – Kráľovce-Krnišov (modrá),
- okruh Krupina – Žibritov (zelená) (Podpora infraštruktúry cestovného ruchu v štiavnickom regióne. Príloha 5, 2013, s.13).

Zimný pobyt/rekreácia v horách

Do časti zimný pobyt / rekreácie v horách sme zaradili zimnú turistiku a športové možnosti okresu – lyžovanie v lyžiarskom stredisku Salamandra resort a bežecké lyžovanie v krásnom prostredí prevažne ihličnatých lesov, striedaných horskými lúkami na novovznikajúcich trasách najčastejšie v podobe okruhov v Štiavnických vrchoch. Cieľovou skupinou sú rekreační lyžiari a bežkári všetkých vekových skupín, vrátane rodín s deťmi. Lyžiarske stredisko Salamandra Resort – je najjužnejšie položené lyžiarske stredisko na Slovensku, čím je ľahko dostupné aj pre lyžiarov zo západného a južného Slovenska. K dispozícii je stredne náročná zjazdovka, ktorá je vhodná pre skúsených i menej zdatných lyžiarov. Tí sa na vrchol 1450 metrovej zjazdovky vyvezú modernou štvorsedačkovou lanovkou. Vidiecky turizmus Návrat k prírode, s možnosťou ubytovania sa vo vidieckych domoch a zariadeniach, kde je súčasťou ponuky aj možnosť stravovania alebo vykonávania rozličných aktivít spojených s pobytom na vidieku.

Inštitucionálna podpora cestovného ruchu

Mesto Banská Štiavnica - v rámci mesta Banská Štiavnica sa problematika cestovného ruchu zaradila do dvoch oddelení – oddelenie kultúry, športu a mediálnej komunikácie a oddelenie regionálneho rozvoja a medzinárodných vzťahov, kde je zaradení konkrétne cestovný ruch. Mesto prevádzkuje Informačné centrum na Námestí Sv. Trojice. Počet zamestnancov na oddelení kultúry, športu a mediálnej komunikácie je 7 a na oddelení regionálneho rozvoja a medzinárodných vzťahov je 6. Mesto má vypracovaných viacero strategických dokumentov a

analýz z oblasti regionálneho rozvoja ako aj špecifické dokumenty pre oblasť cestovný ruch. Zo svojho rozpočtu na roku 2013 mesto vyčlenilo na sektor cestovný ruch 54 265 eur. Z toho na propagáciu mesta je vyčlenených 5 000 eur, príspevok pre OOCR Región Banská Štiavnica 25 000 eur, rozvojové projekty cestovného ruchu 5 000 eur a financie na chod Informačného centra 19 264 eur. Údaje sú získané z rozpočtu mesta Banská Štiavnica uverejnenom na internetovej stránke mesta.

Oblasťná organizácia cestovného ruchu – Región Banská Štiavnica (OOCR) - OOCR bola založená dňa 15.12.2011 Zakladajúcimi členmi sú mesto Banská Štiavnica, 12 obcí a 45 podnikateľských subjektov cestovného ruchu na území regiónu Banská Štiavnica . Organizácia zamestnáva dvoch zamestnancov na plný pracovný úväzok. Zamestnanci majú k dispozícii vlastnú kanceláriu Celkový rozpočet, ktorý má OOCR k dispozícii na vykonávanie svojej činnosti v roku 2013, je cca 38.000 eur. Väčšina z rozpočtových peňazí ide na podporu podujatí v regióne. Iné aktivity sú marketingové činnosti (brožúry, atď.), podpora a budovanie infraštruktúry (orientačné systém a informačné tabule), ako aj rozvoj a údržba cykloturistických a bežkárskeho tratí. Z inovatívnych činností OOCR môžeme spomenúť projekt regionálnych kariet, ktoré poskytujú zľavy vo vybraných pohostinstvách a službách CR v regióne Banská Štiavnica.

Združenie turizmu Banská Štiavnica - Združenie turizmu Banská Štiavnica funguje od roku 2006 a má za cieľ zastupovať záujmy svojich členov. Počet členov je okolo 30 a sú to prevažne podnikatelia v CR. ZCR nemá zamestnancov a financuje svoje aktivity iba z vyzbieraných členských poplatkov od svojich členovia alebo z predaja turistických sprievodcov - brožúr.

Ďalšie inštitucionálne formy podpory rozvoja cestovného ruchu - Okrem vyššie uvedených subjektov sa na rozvoji cestovného ruchu v okrese Banská Štiavnica podieľajú aj nasledovné inštitúcie, občianske združenie i odborné školy: Občianske združenie Bajkom k tajchom, Banskoštiavnicko-hodrušský banický spolok, Geoclub – občianske združenie, Občianske združenie Sitnianski rytieri, Občianske združenie – Jantárová cesta, Odborné školstvo: Súkromná hotelová škola a Stredná odborná škola obchodu a služieb (Podpora infraštruktúry cestovného ruchu v štiavnickom regióne. Príloha 5, 2013, s.14-20).

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) v roku 2004 označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejšiu rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorychlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízko tarifných

leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), –nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu 12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

Zdroj: http://www.banskastiavnica.sk/stranka_data/subory/dokumenty/20151029-phsr.pdf

Závery spracovateľov projektu:

- aktuálny dokument
- všeobecne hodnotí možnosti CR v BŠ
- aktualizuje Dokument "Racionalizácia CR v SR", z roku 2010
- hodnotí hlavne finančné zdroje
- nepochopenie autora strategického dokumentu o úlohách Geoparku v oblasti CR

Využitelnosť dokumentu „PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA BANSKÁ ŠTIAVNICA (AKTUALIZÁCIA)“ pre vypracovanie Strategického dokumentu rozvoja zážitkového turizmu lokality Banská Štiavnica a okolie a pre udržateľný rozvoj Geoparku Banská Štiavnica, je len v polohe čerpania informácií, bez väzby na geoturizmus.

Analýza dokumentu „Marketingová stratégia pre rozvoj cestovného ruchu v okrese Banská Štiavnica“ z rokov 2004-2005

Dokument uvádza nasledovné skutočnosti:

Dokument vznikol v rokoch 2004-05 ako štúdia s finančnou podporou EU, autorom doc. RNDr. Jozef Šteffek, CSc., pozostáva z piatich kapitol.

Prvá kapitola nesie názov „Všeobecné informácie“ a je najrozsiahlejšia - cca 70 strán. Zaoberá sa primárnou a sekundárnou ponukou CR v okrese, stavom CR v okrese a návrhom koncepcie rozvoja CR v okrese.

Primárna ponuka CR je spracovaná nedostatočne, atraktivity sú zotriedené do kategórií ako napr., prírodné, kultúrne, v týchto kategóriách sú len vymenované. Chýba základná charakteristika, lokalizácia, vlastnícky vzťah, aktuálny stav, využiteľnosť v CR, atď.

Sekundárna ponuka je spracovaná podobným spôsobom. Navyše sekundárna ponuka z roku 2004 až 2005 je z pohľadu cestovného ruchu, ktoré je rýchlo sa meniace odvetvie hospodárstva a reaguje na aj najmenšie zmeny, pre terajšiu analýzu bezpredmetná. Autor sa zaoberá štatistickými informáciami z odvetvia CR ako napr. návštevnosť, počet prenocovaní, štruktúra hostí. Tieto štatistické informácie sú viac ako 15 rokov staré, nemajú pre súčasný stav žiadnu hodnotu.

V podkapitole koncepcie cestovného ruchu je charakterizovaná sezónnosť, cieľové skupiny návštevníkov, segmentácia trhu, atď. Viaceré charakteristiky vychádzajú z vtedajších štatistík, metodika ako aj závery sú zaujímavé, ale neaktuálne, čo vidieť v nasledujúcich podkapitolách, ako sú marketingové ciele, ktoré aj dlhodobom horizonte sú stanovené do roku 2010.

V závere je vytvorená SWOT analýza, kde sú zhrnuté vtedajšie poznatky do jednej sumárnej analýzy, chýba jej však hodnotenie SWOT analýzy a následná voľba stratégie.

Druhá kapitola nesie názov „ **Produktová politika** “ a pozostáva z 22 strán. Zameriava sa na vytváranie produktov, značná časť je orientovaná na okružné trasy, ktoré sú rozdelené na prírodné, historické, bežkárске, cyklistické, nechýba ich základná charakteristika. Pre takéto okružné trasy by bolo potrebné pripraviť itinerár, pretože tak ako sú charakterizované v tomto dokumente ich nemôžeme považovať za produkt. V ďalších častiach je snaha eliminovať sezónnosť – letnú sezónu cca mesiace, čo však dokument rieši len čiastočne - vytvorením zimnej sezóny – zjazdové a bežecké lyžovanie.

Tretia kapitola nesie názov „ **Cena** “ a pozostáva z 5 strán. Hodnotí cenovú politiku pre ubytovacie zariadenia ako pre poskytovateľov služieb. Tu vidíme veľký nedostatok, pretože pojem „poskytovateľ služieb“ sa nemôže zúžiť len hotelierov. Je zrejmé, že táto kapitola a jej hodnotenie ešte v SKK je pre súčasný stav bezpredmetná.

Štvrtá kapitola nesie názov „ **Distribúcia** “ a pozostáva zo 16 strán. V dokumente sa popisujú všeobecné informácie o subjektoch vhodných na distribúciu produktu CR a cieľové trhy. Ako pozitívnu časť hodnotím charakteristiku zahraničných návštevníkov a ich potrieb. Je na zváženie, či charakteristika cieľových skupín z roku 2004 je ešte aktuálna a do akej miery.

Piata kapitola nesie názov „ **Komunikačná politika** “ a pozostáva z 36 strán. V tejto kapitole je zaujímavá a použiteľná jedine štruktúra kapitoly, resp. jej členenie. Hodnotiť možnosti propagácie, reklamy z roku 2004 dnes, keď existujú sociálne siete, tele marketing, cielene orientovaná reklama na internete, zľavové portály, atď. sa dá jedným slovom – zastarané. Túto kapitolu je potrebné vypracovať nanovo s prihliadnutím na nové možnosti, kde dnešná doba a technológie ponúka.

Závery spracovateľov projektu:

Dokument prináša zväčša všeobecne platné informácie - ako napr. kto môže realizovať distribúciu produktu CR. Informácie sú skôr teoretické a nenapĺňajú predstavu a asi ani potrebu okresu ani v dobe, kedy bol dokument vytvorený. Vek dokumentu - cca 15 rokov hovorí, že „aktuálne informácie“ ako sú napr. štatistické informácie potrebné pre analýzu CR, sú v súčasnosti zastarané, neplatné a nepoužiteľné pre súčasnú stratégiu. V dokumente je viacero návrhov, ktoré hodnotíme pozitívne, a v danej dobe a možno aj v súčasnosti by prispeli k rozvoju CR. Pri návrhoch

nám však chýbajú ciele, dopad na návštevnosť, a ako ovplyvnia CR v okrese. Okres Banská Štiavnica má so svojím potenciálom v primárnej ponuke (geo - montánne lokality) jedinečné postavenie na slovenskom trhu. Myslíme si, že je to unikátna konkurenčná výhoda a bolo a je potrebné ju využiť. Žiaľ, návrhy tohto druhu v dokumente chýbajú.

Analýza dokumentu „MANAŽMENT PLÁN LOKALITY UNESCO - HISTORICKÉ MESTO BANSKÁ ŠTIAVNICA A TECHNICKÉ PAMIATKY OKOLIA“

Dokument uvádza nasledovné skutočnosti:

Dokument pozostáva z 8 častí. Nosnou časťou, čo sa týka obsahu je hneď prvá časť **ŠPECIFIKÁCIA PREDMETU OCHRANY**, ktorá zaberá takmer polovicu dokumentu. Ide o analytickú časť, ktorá charakterizuje lokality a triedi ich do 4 kategórii:

- Geológia
- Živá príroda
- Baníctvo a spracovanie rúd
- Architektúra a urbanizmus.

Pasportizácia lokalít neživej prírody bola prebraná z MZPSR z roku 2000, ktorá slúžila pre vznik Geoparku Banská Štiavnica. Jedná sa o tabuľkové spracovanie s uvedenými geografickými koordinátami. Je ich identifikovaných 31.

Pasportizácia lokalít živej prírody je v dokumente spracovaná ako súčasť CHKO Štiavnické vrchy. V tejto časti sú charakterizované lokality cez ich kategorizáciu podľa stupňa ochrany a veľkosti územia. V záverečnej časti je tabuľkové zhodnotenie s geografickými koordinátami.

Pasportizácia lokalít baníctva a spracovania rúd čerpá z ústredného zoznamu národných kultúrnych pamiatok. Taktiež ide o tabuľkové spracovanie s kategorizáciou banských lokalít na štôlne, šachty, tajchy, budovy, atď., spolu 92 objektov. Z toho medzi národné kultúrne pamiatky je zaradených 46 objektov, 8 súborov je súčasťou expozície Banského múzea v prírode. Na 38 objektov, ktoré neboli doposiaľ vyhlásené za národné kultúrne pamiatky, sa nevzťahuje žiadna legislatívna ochrana. V tejto časti je aj tabuľkové spracovanie temer 250 montánných lokalít spracovaných pri príprave geoparku a sú uvádzané spolu s geografickými koordinátami.

Pasportizácia lokalít architektúry a urbanizmu v prvej časti ich kategorizuje a identifikuje podľa typov budov a cez jednotlivé historické obdobia. V druhej časti je znova vytvorený zoznam takmer 250 lokalít v tabuľkovej forme, chýbajú však geografické koordináty.

V závere prvej časti sa spomína projekt digitalizácie jednotlivých lokalít, kde je spomenutá nevyhnutnosť vytvoriť komplexnú digitálnu GIS databázu informácií dostupnú pre všetky subjekty štátnej správy, odborné inštitúcie, samosprávy, MVO a verejnosti.

Druhá časť **INDIKÁTORY HODNOTENIA STAVU**, sa zaoberá vytvorením hodnotiacich kritérií:

- z hľadiska zachovania autenticity a integrity,
- z hľadiska uplatnenia nástrojov jej ochrany, interpretácie a prezentácie hodnôt,

Ich spojením je vytvorené celkové posúdenie hodnoty lokality. V tejto časti je vytvorená pasportizácia ohrozených historických architektonických objektov - 21. Opäť sa jedná o zoznam. V závere je ukážka hodnotenia na jednej lokalite.

Tretia časť **PRÁVNÁ OCHRANA** sa zaoberá vymedzením lokality UNESCO podľa medzinárodného práva a postavením lokality UNESCO v slovenskom právnom poriadku. Ide o nadefinovanie všetkých možných lokalít vo všeobecnosti, napr. Ochrana pamiatkového fondu, Národné kultúrne pamiatky, Pamiatkové územia, Ochrana prírody a krajiny, Maloplošné chránené územia s vyšším stupňom ochrany, Prírodné rezervácie, atď.

Štvrtá časť **ORGANIZAČNO - RIADIACA SCHÉMA LOKALITY UNESCO**, sa zaoberá možnosťami, kto by sa mal zúčastniť manažmentu, je navrhnutý model manažmentu na základe združenia, s názvom Združenie Svetového dedičstva UNESCO a cestovného ruchu Banská Štiavnica a okolie. Ide o detailne spracovaný model, kde je navrhnutá aj organizačná štruktúra.

Piata časť **VÝCHOVA A INFORMAČNO - INTERPRETAČNÝ SYSTÉM**, v prvej časti definuje výchovu ku kultúrnemu dedičstvu, cieľové skupiny, súčasnú ponuku výchovných programov a potrebu skvalitnenia výchovy. Je detailne spracovaná a implementovaná na predmetné územie.

V druhej časti je uvedené ako má interpretácia dedičstva využívať spektrum interpretačných médií ako: leták, brožúra, informačné tabule, živý sprievodca, audio sprievodca, film, muzeálna expozícia, multimedialná prezentácia. Je tu aj odporúčanie: Na základe skúseností odporúča využívať radšej menej nákladné, obsahovo obnoviteľné, prevádzkovo a údržbovo nenáročné média. Podstatou je vychádzať z kvalitného obsahu a nepodľahnúť manierizmu.

Šiesta časť **PARTICIPATÍVNE PLÁNOVANIE**, hovorí o projekte zapojenia širokej verejnosti do aktivít/manažovania lokalít UNESCO. Identifikujú sa možnosti ako zapojiť širokú verejnosť do spravovania lokality UNESCO, identifikuje skupiny verejnosti na:

- Obyvatelia Banskej Štiavnice a príslušných obcí
- záujmové a profesijné skupiny
- odborné inštitúcie, dotknuté inštitúcie, miestna i regionálna samospráva,
- verejná správa – inštitúcie s výkonnou či kontrolnou mocou v dôležitej oblasti,
- mimovládne organizácie, záujmové združenia, iniciatívy; nositelia kultúrnych tradícií, spolky,
- návštevníci a turisti,
- deti a mládež.

Výsledkom projektu je presvedčiť a motivovať širšiu verejnosť o potrebe chrániť lokalitu svetového dedičstva, vniesť do odbornej verejnosti tému svetového dedičstva a ochrany hodnôt - vytvoriť priestor na odbornú diskusiu.

Ďalšie dve časti dokumentu **SWOT ANALÝZA** a **CHÝBAJÚCE DÁTA, PRIESKUMY A ANALÝZY, NÁVRHY OPATRENÍ A PLÁNOVANÉ AKTIVITY** zhodnocujú predchádzajúce časti dokumentu.

Záver spracovateľov projektu:

Cieľom najrozsiahlejšieho dokumentu zaoberajúceho sa manažmentom destinácie Banská Štiavnica a okolie je zlepšenie riadenia na kultúrne a prírodné dedičstvo lokality UNESCO. Parciálne ide o zabezpečenie, ochranu, zachovanie, prezentovanie a odovzdávanie budúcim generáciám.

Manažment lokalít sa zameriava na zapojenie lokalít do komplexných plánovacích programov, vytvorenia služieb na ochranu, zachovanie a prezentovanie dedičstva, tvorby vedeckých a technických štúdií s cieľom zachovania dedičstva, prijatia zodpovedajúcich právnych, vedeckých, technických, administratívnych a finančných opatrení, podporu stredísk pre školenie v oblasti ochrany svetového kultúrneho a prírodného dedičstva.

Poznámky ku jednotlivým nosným témam:

- Zhodnotenie pasportizácie: spracovaná detailne avšak nemá jednotnú formu, napr. ináč je spracovaná geológia a ináč urbanizmus. Pasportizácia je prevzatá zo základného dokumentu MŽPSR z roku 1993.
- Hodnotenie lokalít: ide o príliš všeobecné popisy hodnotenia, chýba metodika a chýba aj záver – ohodnotenie lokalít
- Zhodnotenie právnej ochrany: ide o príliš všeobecnú časť, definície jednotlivých druhov ochrany, chýba prepojenie na lokalitu Banská Štiavnica
- Zhodnotenie organizačno - riadiacej schémy lokality UNESCO: aj napriek tomu, že táto časť sa konkrétne venuje manažmentu, čo je v názve dokumentu, tak má len cca 4 strany textu. Je spracovaná vecne. Je vidieť konkrétny návrh štruktúry. Chýbajú však kompetencie a zodpovednosť. Podľa nášho názoru organizácia manažmentu musí byť jednoduchá, ak sa každý člen združenia bude podieľať na riadení, tak bude príliš zdĺhavé, poprípade až nemožné.
- Zhodnotenie výchova a informačno-interpretačný systém: výchova je spracovaná veľmi kvalitne a s použitím cieľových skupín a ponukou výchovných programov je možné vytvárať produktové balíčky. Informačno-interpretačný systém je všeobecný, neprináša konkrétne návrhy. Médiá, ktoré sú odporúčané sú zastarané. Chýbajú tam napr. sociálne siete, web stránky, ako aj moderné prezentačné technológie, ktoré dokážu osloviť návštevníka.
- Zhodnotenie participatívne plánovanie: v tejto časti vidieť snahu o realizáciu aktivít, ktoré by mali zapojiť širokú verejnosť do manažovania lokality UNESCO. Tieto skúsenosti by bolo možné implementovať do manažmentu geoparku.

Využitelnosť dokumentu „MANAŽMENT PLÁN LOKALITY UNESCO - HISTORICKÉ MESTO BANSKÁ ŠTIAVNICA A TECHNICKÉ PAMIATKY OKOLIA“ pre vypracovanie Strategického dokumentu rozvoja zážitkového turizmu lokality Banská Štiavnica a okolie a pre udržateľný rozvoj Geoparku Banská Štiavnica, je v závislosti od kapitol a tém využiteľný.

Analýza dokumentov Medzirezortnej komisie geoparkov SR

Dokument „**Akčný plán pre implementáciu opatrení na zabezpečenie realizácie aktualizovanej Koncepcie geoparkov SR**“ ktorý vypracovala medzirezortná komisia pre geoparky SR.

V prvom dokumente je kompletne znenie, v druhom je skrátené znenie, ktoré sa orientuje len na požiadavky štiavnického geoparku. Toto sú aktivity, ktoré sa týkajú geoparku a za ich plnenie by mal niesť zodpovednosť geopark. Takmer všetky aktivity sú určené pre roky 2015-2020.

Názov aktivity	Podpora zvyšovania environmentálneho povedomia verejnosti o Geoparku Novohrad-Nógrád, Banskobystrického geoparku a Banskoštiavnického geoparku
Výstupy/výsledky	prezentačná, publikačná, konzultačná činnosť, aktualizácia obsahovej stránky webového sídla geoparkov Slovenska

Názov aktivity	Podpora propagácie geoparkov a ich inštitucionálne zabezpečenie
Výstupy/výsledky	podľa podmienok uvedených v zmluve o poskytnutí podpory formou dotácie z Environmentálneho fondu

Názov aktivity	Využívanie potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu a agroturistiky na územiach geoparkov
Výstupy/výsledky	znižovanie nezamestnanosti, propagačné aktivity, spolupráca so zariadeniami cestovného ruchu

Názov aktivity	Aktualizácia pasportizácie objektovej sústavy a technického stavu lokalít Banskoštiavnického geoparku
Výstupy/výsledky	pasporty lokalít, revízia turistických trás, fotodokumentácia

Názov aktivity	Koordinácia rozvojových aktivít v banskoštiavnickom regióne
Výstupy/výsledky	znižovanie nezamestnanosti, propagačné aktivity, podpora geoturizmu

Názov aktivity	Zabezpečenie prevádzky prioritných prvkov turisticko-informačnej infraštruktúry Banskoštiavnického geoparku a ich marketing
-----------------------	---

Názov aktivity	Podpora a budovanie partnerstiev v banskoštiavnickom regióne
Výstupy/výsledky	sprievodca, príručky, jednotná propagácia územia, workshopy, podujatia

Názov aktivity	Podpora prevádzkovania geoparkov a zamestnanosti na územiach geoparkov
Výstupy/výsledky	informačné, vzdelávacie a turistické centrá, náučné chodníky, informačné panely, propagačné materiály (články, letáky, mapy, príručky), jednotná propagácia, turistické akcie, podujatia, zamestnanosť, sociálne začlenenie, integrácia marginalizovaných komunit

Názov aktivity	Kultúra, história a vzdelávanie na územiach geoparkov
Výstupy/výsledky	kultúrne podujatia, výstavy, expozície, jednotná propagácia, enviroprojekty, školské súťaže, workshopy, metodické príručky, analýzy, štúdie, učebné osnovy, web stránky

Názov aktivity	Ochrana prírody a krajiny na územiach geoparkov
Výstupy/výsledky	náučné chodníky, informačné panely, turistické a vzdelávacie centrá, centrá ochrany prírody, propagačné materiály (články, letáky, mapy, príručky), turistické akcie, workshopy, spolupráca s manažmentom geoparku, spolupráca s verejno-súkromnými partnerstvami

Názov aktivity	Budovanie environmentálnej infraštruktúry obcí na územiach geoparkov
Výstupy/výsledky	Zásobovanie vodou, kanalizácia, odpadové hospodárstvo, opatrenia na zmiernenie dopadov zmeny klímy v mestskom prostredí, na vidieku a v krajine, prieskum a sanácia environmentálnych záťaží, rekultivácia úložísk ťažobného odpadu

Ďalší dokument hovorí o napĺňaní vyššie spomenutých aktivít v Geoparku Novograd-Nograd.

Ďalší dokument je zaujímavý ako celok a je plne použiteľný pri návrhu manažmentu, hovorí aj o možnostiach manažmentu Geoparku Banská Štiavnica.

Posledný dokument je korešpondencia pani primátorky mesta Banská Štiavnica a predsedu Komisie geoparkov, ktorý hovorí o potrebe financovania geoparku a podpore zo strany MŽPSR ako garanta geoparkov.

Záver spracovateľov projektu:

Aktuálne a je potrebné dokument rešpektovať a v maximálnej možnej miere realizovať.

Nedostupné dokumenty vypracované za posledných 10 rokov:

Stav rozvoja turizmu v okrese Banská Štiavnica a možnosti jeho rozvoja. Spracované pre Ministerstvo hospodárstva SR, 2010, USTAV TURIZMU s.r.o. - nedostupný

Podpora infraštruktúry cestovného ruchu v štiavnickom regióne (UNESCO Banská Štiavnica), 2014, VVMZ s.r.o. – nedostupný

Navyše, oficiálna www stránka Geoparku Banská Štiavnica - Geoparkbs.sk - kde by mali byť uvedené ďalšie dokumenty týkajúce sa geoparku, je nedostupná.

Časť 2: Analýza súčasného stavu a zhodnotenie potenciálu existujúcich atraktivít a ich návštevnosti

Pre identifikáciu a zobrazenie geologických objektov (geolokalít) a historických banských objektov vhodných pre ich návštevu, resp. štúdium priamo in situ v Geoparku Banská Štiavnica, sme zvolili niekoľko prístupov.

Prvý prístup k prezentácii montánných a geologických objektov Geoparku Banská Štiavnica

Prevzali sme existujúci zoznam montánných a geologických objektov (geolokalít) spracovaný v rámci prípravy Geoparku Banská Štiavnica. Zoznam bol uvedený v publikácii vypracovanej pre Grantový program MK SR Obnov si svoj dom, podprogram 1.3 v roku 2009: MANAŽMENT PLÁN LOKALITY UNESCO "HISTORICKÉ MESTO BANSKÁ ŠTIAVNICA A TECHNICKÉ PAMIATKY OKOLIA", Bratislava – Banská Štiavnica, 2010.

Pod gesciou Ministerstva životného prostredia SR sa od roku 2000 realizovali aktivity, súčasťou ktorých bola pasportizácia neživej prírody na území štiavnického stratovulkánu. Cieľom aktivít bolo poznať Štiavnický stratovulkán a následne vytvoriť podmienky pre vznik Geoparku (ako súčasť programu UNESCO). Zoznam bol spracovaný pre potreby úlohy Manažment plánu pracoviskom SAŽP, Banská Štiavnica (autori: Šinský, Pachinger) na základe výsledkov geologickej úlohy „Zriadenie banskoštiavnického geoparku“.

Napriek komplexnému spracovaniu práce, obsahujúcej 250 montánných a geologických objektov zoradených podľa katastrálneho členenia (Tab. 1), nemožno ho považovať za optimálny z pohľadu jeho využitia návštevníkom geoparku. Nedáva mu jasný návod čo má v rámci svojej poznávacej prechádzky navštíviť, čím sa objekt vyznačuje, čo môže vidieť v blízkosti navštívených objektov a ďalšie informácie vhodné a potrebné pre turistu, ani ho v teréne nijako nenaviguje, neponúka mu optimálnu trasu z pohľadu odbornosti, poprípade jeho záujmu. Návštevník môže využiť zosumarizované údaje na náročné vypracovanie svojej trasy napr. niekoľko dní pred jej realizáciou.

Vypracovaný zoznam je vhodný pre odborných pracovníkov a nie je voči turistovi priateľský.

Tabuľka (Tab. 1) je rozsiahla pre jej úplné zobrazenie v tejto správe. Preto ju uvádzame v Prílohe 2 a v tu uvádzame iba jej časť.

Tab. 1 Zoznam vybranej časti objektov v Banskej Štiavnici a jej okolí, ktoré boli spracované ako príloha nominačného spisu (Bratislava 1992) pre zápis Lokality UNESCO na Zoznam svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO podľa Dohovoru. Aktuálny právny stav ochrany jednotlivých objektov (03 / 2010)

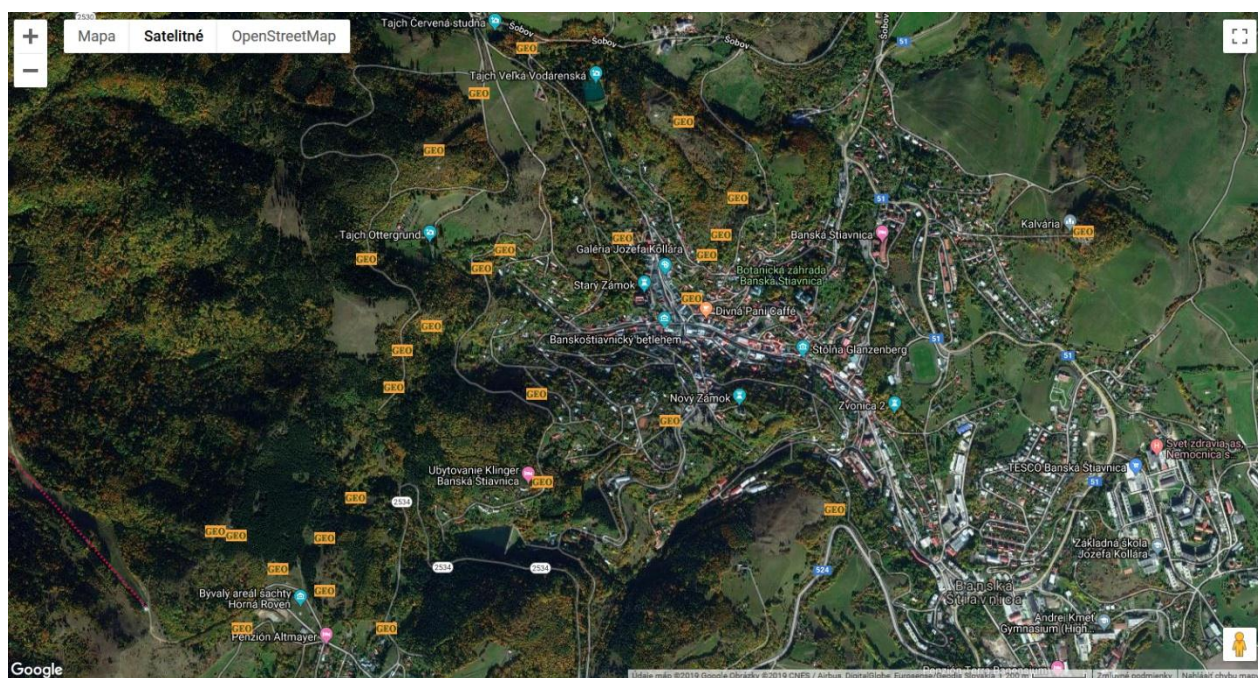
			súradnica wgs_84_zs	súradnica wgs_84_zd	súradnica x s-jtsk	súradnica y s-jtsk
Kataster obce Banská Belá						
Banska Stiavnica	1	mikulas sachta	48 °28'47"	18°55'08"	436611.48	1255612.70
Banska Stiavnica	1	žofia šachta	48 °28'36"	18°55'59"	434781.00	1256714.4
Banska Stiavnica	2	einfachrt šachta	48 °28'40"	18°55'59"	435056.70	1256817.06
Banska Stiavnica	1	belianska dedična štôlna	48 °29'02"	18°56'38"	435540.11	1256408.02
Banska Stiavnica	1	stupy a hámre v belianskej a kozelnickej doline	48 °28'16"	18°56'41"	435583.97	1255908.99
Banska Stiavnica	1	goldfahrten-baumgarten žila v banskej belej	48 °28'46"	18°56'03"	434733.25	125293.10
Kataster mesta Banská Štiavnica						
Banska Stiavnica	1	belianky tajch	48 °28'20"	18°54'48"	537085.36	1256412.42
Banska Stiavnica	2	goldfusske tajchy	48 °28'18"	18°55'00"	436844.41	1256493.04
Banska Stiavnica	1	ferdinand štôlna	48 °28'52"	18°54'42"	437189.13	1256156.55
Banska Stiavnica	2	viliam šachta	48 °26'42"	18°54'55"	436865.7	1255438.12
Banska Stiavnica	1	stupy pod tajchom ribník a v doline štiavnický	48 °26'24"	18°54'37"	437544.54	1259412.75
Banska Stiavnica	1	kornberg dedična štôlna	48 °26'20"	18°54'22"	437894.85	1259943.2
Banska Stiavnica	1	štefan šachta	48 °26'36"	18°53'46"	438642.02	1260009.11
Banska Stiavnica	1	mária šachta	48 °26'42"	18°54'21"	437886.67	1259572.09
Banska Stiavnica	1	františek šachta	48 °27'04"	18°54'37"	437544.54	1259412.75
Banska Stiavnica	2	ignác šachta	48 °27'19"	18°53'58"	438510.5	1260212.97
Banska Stiavnica	1	špitáľ žila v priestore galgenbergu	48 °27'09"	18°53'11"	439236.91	1258382.9
Banska Stiavnica	1	špitáľ žila v centre mesta	48 °27'08"	18°53'37"	438654.07	1257777.67
Banska Stiavnica	1	glanzenberg dedična štôľňa	48 °27'31"	18°53'58"	438235.92	1267965.05
Banska Stiavnica	1	svätotrojičná dedična štôľňa	48 °27'46"	18°54'14"	437946.44	1258483.19
Banska Stiavnica	1	ondrej šachta	48 °27'59"	18°53'13"	439212.72	1258601.64
Banska Stiavnica	1	smintirín štôľňa	48 °28'06"	18°53'08"	439255.22	1257823.84
Banska Stiavnica	1	alžbeta šachta	48 °27'39"	18°53'27"	438890.02	1258162.05
Banska Stiavnica	1	zigmund šachta	48 °27'46"	18°53'44"	438565.74	1258497.06
Banska Stiavnica	2	klinger djha štôľňa	48 °27'08"	18°52'49"	439694.75	1258440.18
Banska Stiavnica	2	kaufhaus šachta	48 °27'31"	18°53'36"	438676.94	1257806.87
Banska Stiavnica	1	špitáľ žila na starom meste	48 °27'46"	18°53'47"	438415.76	1257362.48
Banska Stiavnica	1	vodárenské tajchy	48 °27'59"	18°53'22"	438896.61	1256922.36
Banska Stiavnica	1	tajch červená studňa	48 °28'06"	18°52'59"	439350.82	1256670.15
Banska Stiavnica	1	povrchové dobývanie žily špitáľ	48 °27'39"	18°53'39"	438596.35	1257565.3
Banska Stiavnica	1	šachta michal na glanzenbergu	48 °27'46"	18°53'49"	438374.8	1257365.66
Banska Stiavnica	1	dobývanie žily špitáľ na glanzenbergu	48 °27'44"	18°53'44"	438481.98	1257419.29
Banska Stiavnica	1	šachta nová	48 °28'04"	18°53'26"	438802.72	1256774.77
Banska Stiavnica	2	cherubin štôľňa	48 °27'42"	18°53'28"	438814.45	1257455.4
Banska Stiavnica	2	sattej štôľňa	48 °27'49"	18°53'24"	438879.6	1257233.48
Banska Stiavnica	1	bieber žila na mocnej hore	48 °27'21"	18°52'47"	439704.52	1258036.68
Banska Stiavnica	1	terézia žila severne od mocnej hory	48°27'27"	18°52'48"	439669.64	1257853.52
Banska Stiavnica	1	bieber žila na resli	48°27'21"	18°53'10"	439233.43	1258073.37
Banska Stiavnica	1	tajch klinger	48°27'03"	18°53'02"	439440.45	1258614.89
Banska Stiavnica	1	tajch ottergrund	48°27'41"	18°52'49"	439615.57	1257424.02
Banska Stiavnica	1	michal dedičná štôľňa	48°27'42"	18°54'08"	437995.24	1257519.06
Banska Stiavnica	2	xaver štôľňa	48°28'39"	18°54'08"	437858.99	1255763.83
Banska Stiavnica	2	stupy nad tajchom robník	48°26'55"	18°54'50"	437247.19	1259033.07
Stiavnicke Bane	1	vodná štôľňa križna	48°25'10"	18°51'43"	441330.64	1261968.16
Stiavnicke Bane	1	križna regulácia vod	48°25'06"	18°51'36"	441483.75	1262089.11
Stiavnicke Bane	2	výpusť z tajchu počúvadlo	48°24'36"	18°51'24"	441801.97	1262984.64
Stiavnicke Bane	1	tajch počúvadlo (vdhs)	48 °24'17"	18°51'22"	441888.74	1263566.48
Stiavnicke Bane	2	ondrej štôľňa	48 °24'17"	18°53'03"	439528.45	1260034.06
Stiavnicke Bane	2	jozef šachta	48 °26'20"	18°52'27"	440267.68	1259886.88

Druhý prístup k prezentácii montánných a geologických objektov Geoparku Banská Štiavnica

Využili sme existenciu Multimediálneho sprievodcu banským turizmom www.montanistika.eu aby sme na ňom zobrazili zaradenie geologických a banských objektov do atrakcií zadanej úlohou "Strategický dokument rozvoja zážitkového turizmu lokality Banská Štiavnica a okolie" (Obr. 2).

Aplikácia umožňuje prehliadať multimediálny obsah o jednotlivých atraktivitách, zobrazuje piktogram podľa ich charakteru v mapovom okne, alebo aktívne vyhľadáva atraktivity podľa katastra, kategórie, či akéhokoľvek textového reťazca (aj neúplného). Výsledky vyhľadávania je možné zobraziť ako zoznam, alebo v novom mapovom okne. Obsah informačných okien k jednotlivým atraktivitám napĺňajú dôležité faktografické údaje - presnú polohu objektu, kontakty, stručnú históriu, atď. Z formálneho hľadiska môže okno obsahovať aj ďalší text, fotografie, dostupné videá či zvukové nahrávky.

Aplikácia "Montanistika – Multimediálny sprievodca banským turizmom" je naprogramovaná s tzv. responzívnym dizajnom, čo znamená, že je možné ju spúšťať a jednoducho využívať aj na notebookoch, tabletoch, PDA či mobilných telefónoch. Obsah hlavného okna sa teda automaticky prispôsobí veľkosti Vašej obrazovky a Vy tak môžete využívať aplikáciu naozaj kdekoľvek.

Obr. 2 Multimediálny sprievodca banským turizmom – satelitná mapa, ukážka Banskej Štiavnice a okolia – kategória: Atraktivita geoturizmu (prírodný útvar, bralo, vrt, pramene, kóta)

Tento prístup je vzhľadom k tomu, že lokality sú zoradené podľa jednotlivých tém – kopírujúcich "Príbeh Štiavnice" sú už lepším variantom pre voľbu turistickej trasy Geoparkom.

Navyše, možné využitie aplikácie v teréne pri použití mobilných telefónov a smartfónov, výrazne zlepšuje pohyb návštevníka v Geoparku.

Ďalšou prednosťou takéhoto prístupu je, že je možné ho považovať aj za nástroj marketingu, ktorý umožňuje vzdialenému záujemcovi pozrieť si atrakcie Geoparku Banská Štiavnica aj z pohodlia domáceho kresla.

Tab. 2 Montánne a geologické objekty Geoparku Banská Štiavnica zaradené do "Príbehu Štiavnice" – kapitoly 1: " Vzostupy a pády mesta - najdôležitejšie míľniky histórie mesta z hľadiska rozkvetu aj úpadku". Zobrazenie druhým prístupom s využitím multimediálneho sprievodcu banským turizmom

Sídlisko Glanzenberg

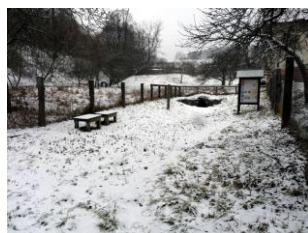
GPS: 48.465999, 18.891886 | 48° 27' 57.6", 18° 53' 30.79"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Významné objekty (architektúra, klopačky, vartovne)

Web: http://www.muzeumbs.sk/wp-content/uploads/2014/11/SM_UPUTAVKA_A3_4_11.pdf

Dedičná štôľňa Bieber

GPS: 48.43566, 18.87966 | 48° 26' 8.38", 18° 52' 46.78"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Dedičné (odvodňovacie štôľne)

Slovenské banské múzeum - Kammerhof - Baníctvo na Slovensku

GPS: 48.45781, 18.89579 | 48° 27' 28.12", 18° 53' 44.84"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Múzeum, Galéria, Pamätná izba

Web: <http://www.muzeumbs.sk>

Úplná tabuľka (Tab. 2) je zobrazená v Prílohe 3.

Niektoré atraktivity sa môžu v tabuľke opakovať, vzhľadom na ich príslušnosť ku viacerým témam „Príbehu Štiavnice“.

Tretí prístup k prezentácii montánných a geologických objektov Geoparku Banská Štiavnica je súčasťou strategickej časti tretej kapitoly tejto práce.

Súčasný stav a zhodnotenie potenciálu existujúcich atraktivít

Existujúce atrakcie a ich potenciál využitia v rámci niektorej z tém "Príbehu Štiavnice" sú uvedené v (Tab. 3).

Tab. 3 Existujúce atrakcie a ich priradenie k "Príbehu Štiavnice"

Popis atrakcie	Zaradené do schémy "Príbehu kapitol	
	Téma č.	Odhad naplnenia témy (%)
Banská a geologická expozícia na bani Starovšechsvätých, Hodruša-Hámre	2;3;4;5;6;7	100
Hodruša – zachovaná banícka klopačka	3;9	100
Rabenštajn	2;7	100
Hodruša – areál Dolný závod, Schöpfer, flotačná úpravňa, Mayer šachta ...	5	100
Hodruša (vrch Kerling)	1;3	50
Betlehem Banská Štiavnica	3	20
Geoclub lom Šobov, banícke a mineralogické atrakcie	2	100
Geoclub lom Šobov, voľnočasové atrakcie a aktivity	2	20
BŠ – História trojičného námestia, Živé šachy	1;9	100
BŠ – SBM, Glanzenberg	2;7	100
BŠ – Žila Terézia	2;7	100
Michal dopravná štôľňa	2;5	100
BŠ – Strieborná Huta	5;7	100
BŠ (Strieborná huta, Starý zámok, Geoclub, Počúvadlo pláž, ...) Festival – Amatérsky film	9	100
Tajchy zblízka	4;5	100
Vyhne, náučný chodník, Trnád	2;3	70
Vyhne, kultúrne leto, vianočné trhy, turistické akcie	8	10
Vyhne, kamenné more	2;7	20
Vyhne Kachelmann	5	100
Sv. Anton, kaštieľ, ranč, tvorivé dielne	4;8	50
Sv. Anton, Detská akadémia	2;4;5;6;7;8	100
Banská Belá, Výlov krokodíla (koná sa každoročne)	3;7	30
Banská Belá, detský park Belian	6	30
Štiavnické Bane, bašta a expozícia M. Hella	2;5	100
Štiavnické Bane, Felix štôľňa	2;7	100
Sitno, štiavnický stratovulkán	2	100
Náučné chodníky v centrálnej časti CHKO Štiavnické vrchy	2;4;5	20
Náučné chodníky – tajchy	4;5	100
Náučné chodníky - M. Kapustu, Sitno, Paradajs, Staré mesto, Richňavské jazerá	2;4	50
Pešia turistika, cykloturistika, bežkárske trate, lokality maloplošných CHKÚ	4;6;7	50
Prírodné rezervácie - Sitno, Kamenné more, Kašivárová, Szabóova skala, Holík	2	10

Prírodné rezervácie - Jabložnovský Roháč, Kojatín, Holý vrch, Krivín, Bralce, Gajdošovo	2	10
Prírodné pamiatky - Žakýlske pleso, Putikov vršok, Krupinské Bralce	2;4;5	50
Prírodné pamiatky - Sixova stráň, Kapitulské bralá	2;6;7	50
Sklené Teplice - kúpele, voľný čas, turistika	2;5	50

Lokality "Banská Štiavnica a okolie" a "Geopark Banská Štiavnica" sú potenciálne extrémne vhodné na realizáciu cestovného ruchu s formami poznávacieho a zážitkového turizmu. Je však vidieť diametrálny rozdiel medzi realizáciou cestovného ruchu v Banskej Štiavnici a v ostatných častiach geoparku. Rozdielny je aj prístup subjektov (stakeholderov) k realizácii cestovného ruchu. Banská Štiavnica ťaží zo svojej histórie, a veľmi dobrého marketingu. Ostatné súčasti lokality "Banská Štiavnica a okolie" v plnom svojom definovanom rozsahu môžu ponúkať svoje unikátne atrakcie, ale nezvládajú propagáciu, nemajú funkčný manažment a prítomné objekty a subjekty v nej nemajú ku Geoparku Banská Štiavnica prakticky žiadny vzťah (ak nepočítame negatívny prístup ku Geoparku).

Analýza návštevnosti - odhadovaný počet návštevníkov v Geoparku Banská Štiavnica

Počty návštevníkov v banskoštiavnickom geoparku vychádzajú z veľmi rôznorodých dát. Z presnej evidencie Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici, z odhadovaných údajov v lokalitách a prevádzkach, Banská Hodruša, Geoclub Šobov, Vyhne, Sklené Teplice, Hodruša Hámre a Svätý Antol. Ďalším zdrojom sú štatistické dáta poskytnuté štátnymi orgánmi a Dizertačná práca RNDr. A. Ambroša.

Návštevnosť Banskej Štiavnice na základe predaja lístkov v Slovenskom banskom múzeu

Vyhodnotenie návštevnosti expozícií SBM za rok 2018 (Tab. 4)

Návštevnosť expozícií je jedným z rozhodujúcich zdrojov vlastných príjmov Slovenského banského múzea, preto jej sledovaniu a operatívne prijímaniu potrebných rozhodnutí venuje vedenie múzea mimoriadne veľkú pozornosť.

Tab. 4 Návštevnosť jednotlivých expozícií Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici

Rok 2018	KAMM	GJK	MIN	SZ	NZ	BMP	GLANZ	MICH	HAND	Spolu
Január	118	222	178	590	303	50	153	368	20	
Február	151	263	175	714	424	210	105	423	43	
Marec	447	222	333	1478	1100	1434	213	665	324	
Apríl	607	515	291	2310	1217	3353	154	972	76	
Máj	1424	682	934	3121	2912	7423	256	1073	169	

Jún	1130	704	861	4309	2801	8639	332	1392	150	
Júl	1695	624	1499	6062	5003	8281	496	2722	299	
August	1684	1023	540	6719	5564	8927	563	3216	96	
September	599	600	480	3174	2773	4022	243	953	169	
Október	481	377	540	2360	1237	3348	226	1036	359	
November	214	445	480	1842	1127	1144	128	733	192	
December	309	326	218	823	312	501	0	374	222	
Spolu: I.-XII. 2018	8859	6003	7452	33 502	24773	47332	2869	13927	2119	146836
Spolu: I.-XII. 2017	9420	5148	7814	30011	22486	45278	2892	13389	1621	138 059
Rozdiel: 2018 vs. 2017	-561	+855	-362	+3491	+2287	+2054	-23	+538	+488	+8777
Upravené počty, rok 2018										146 717
Upravené počty, rok 2017										136 438

Vysvetlivky k Tab. 4: KAMM – Kammerhof, GJK – Galéria J. Kollára, MIN – Mineralogická expozícia, SZ – Starý zámok, NZ – Nový zámok, BMP – Banské múzeum v prírode, GLANZ – Dedičná štôľňa Glanzenberg, MICH – Štôľňa Michal, HAND – Expozícia uhoľného baníctva na Slovensku ,Handlová; Upravené počty pre roky 2018 a 2017 - Od celkového množstva predaných lístkov sú odpočítané lístky predané v HAND

Tab. 5 Prehľad návštevnosti na podujatiach Školy v múzeu – (Hráme sa na remeselníkov) v roku 2018 a porovnanie s rokmi 2017,2016,2015,2014 2013, 2012, 2011, 2010, 2009 a 2008.

ROK	Materské školy	Základné školy	Stredné školy	Vysoké školy	Verejnosť	Letný tábor v múzeu	Letná škola v múzeu	Spolu:
2008	438	900		143	277	14	333	2.105
2009	549	870		34	284	13	433	2.183
2010	636	1025		25	117	14	266	2.192
2011	703	1136	63	50	121	26	414	2.508
2012	804	1264		17	220	14	369	2.688
2013	802	1444	3	53	283	13	459	3.057
2014	732	1345	17	32	297	12	588	3.023
2015	871	1017	56	26	447	-	863	3368

2016	855	1279	75	0	459	-	1211	3987
2017	782	1025	90	28	526	-	1440	4091
2018	769	697	56	2	432	-	1503	3736

V roku 2018 si návštevníci Slovenského banského múzea zakúpili 152 944 lístkov. V počte predaných lístkov sú zahrnuté zakúpené lístky pri návšteve expozícií, príležitostných výstav, ale i rôznych podujatí, ktoré sa uskutočňujú v SBM, ako je napríklad Noc múzeí a galérií, Festival kumštu remesla a zábavy, Noci na Starom zámku, Rozlúčka so školským rokom, Stretnutie generácií a iné podujatia organizované SBM.

Upravené počty v Tab. 6 pre roky 2018 a 2017 sú vypočítané tak, že od celkového množstva predaných lístkov boli odpočítané lístky predané v expozícii uhoľného baníctva na Slovensku v Handlovej, čo je mimo hraníc Geoparku Banská Štiavnica.

Tab. 6 Počet predaných lístkov v Slovenskom banskom múzeu v rokoch 2017 a 2018

Počet predaných lístkov	2018	2017	2016	2015	2014
Expozície + výstavy + podujatia	152 944	142 539	132 297	112 745	104 213
Upravené počty	150 825	140 918			

Odhad počtu návštevníkov Banskej Štiavnice z počtu predaných lístkov v expozíciách SBM

je možné získať nasledovne:

- Najmenší odhadovaný počet návštevníkov v roku 2018 je 47 332, pretože takýto počet návštevníkov si zakúpil lístky na vstup do expozície *BMP – Banské múzeum v prírode*
- Predpokladajme, že každý návštevník navštívil počas svojho pobytu v Banskej Štiavnici v priemere 1,5 expozície SBM - potom počet návštevníkov v roku 2018 redukuje voči počtu predaných lístkov, na 100 tisíc návštevníkov ($150\,825/1,5 = 100\,550$)
- Predpokladajme, že každý návštevník v roku 2018 v priemere navštívil 2 expozície SBM počas svojho pobytu v Banskej Štiavnici - potom sa celkový počet návštevníkov v roku 2018 redukuje voči počtu predaných lístkov, na 75 tisíc návštevníkov ($150\,825/2 = 75\,412,5$)
- Štatistické dáta poskytnuté štátnymi orgánmi - nekomentujeme
- Odhadovaný počet návštevníkov v Banskej Štiavnici podľa údajov v dizertačnej práci RNDr. Ambroša:

V roku 2014, počas hlavnej turistickej sezóny v mesiacoch jún, júl a august, navštívilo Informačné centrum Banská Štiavnica 21 383 návštevníkov. Najviac ľudí si prišlo pre informácie v mesiaci august, kedy bola priemerná denná návštevnosť 308 turistov. Celkove v roku 2014 využilo služby Informačného centra 44 412 ľudí (o 3 403 ľudí viac ako

v roku 2013). Priemerná návštevnosť Informačného centra bola 123 návštevníkov denne. Až dve tretiny návštevníkov boli Slováci. V rámci zahraničných návštevníkov bolo najviac návštevníkov z ČR. Počas letnej sezóny boli za nimi približne rovnako zastúpení anglicky, nemecky a maďarsky hovoriaci návštevníci. Najväčší záujem v IC bol o bezplatné mapky centra mesta s vyznačenými zaujímavosťami a mapy okolia s hlavnými turistickými trasami. Veľký záujem bol aj o cyklotrasy. Banskú Štiavnicu navštívilo v roku 2014 veľa rodín s deťmi. Hlavne u nich sa stretlo s veľkým ohlasom tvorivé centrum Terra Permonia. Okrem prevádzok SBM bol veľký záujem aj o Banskoštiavnický drevený betlehem. Mnohým turistom chýbal zrkadlový Labyrint, ktorý bol dva roky jednou z najnavštevovanejších atrakcií. Zvýšený záujem bol aj o ubytovanie. Hlavne počas víkendov boli skoro všetky ubytovacie kapacity v meste obsadené. V roku 2014 vzrástol záujem o sprievodcovské služby, keď IC zaznamenalo až 149 objednávok na sprevádzanie, oproti cca 95 objednávkam za rok 2013.

Tab. 7 Počet prenocovaní turistov v Banskej Štiavnici

Počet prenocovaní návštevníkov v ubyt. zariadeniach v abs. vyjadrení a podiely v %	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet prenocov. návš.	62703	58716	61526	56743	49175	51525	37691	41967	44628	53287	51091
Hotely	86,0	84,4	83,7	82,3	79,2	78,4	79,7	80,6	81,9	81,2	82,6
Penzióny	9,7	12,3	12,7	14,3	17,3	18,5	16,9	18,1	16,9	17,5	16,2
Kempingy	4,3	3,3	3,6	3,3	3,4	3,1	3,4	1,3	1,2	1,3	1,2

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Porovnanie so - síce staršími údajmi (Tab. 7) a našimi odhadnutými počtami návštevníkov (Tab. 4 až 6) možno konštatovať, že odhadované počty návštevníkov v Banskej Štiavnici - medzi 75 a 100 tisíc ročne - navzájom korelujú. Treba si ale uvedomiť, že počet návštevníkov je zrejme väčší ako počet turistov, ktorý sa odvíja od počtu prenocovaní.

Odhadovaný počet návštevníkov v roku 2018 v Banskej Štiavnici, na základe počtov predaných lístkov v expozíciách SBM je medzi 75 a 100 tisíc návštevníkmi.

Rozdiel 25 tisíc návštevníkov v roku 2018 je síce dosť veľký, ale ani údaje o počte ubytovaných turistov v regióne to nespresnia, lebo turista a návštevník sú dva rôzne pojmy a nepriznané (alebo iba čiastočne priznané) údaje o nocľahoch značne ovplyvňujú vedomosti o skutočnom počte prenocovaní v meste a okrese.

Odhadované počty návštevníkov v ďalších lokalitách Geoparku Banská Štiavnica:

Hodruša, Baňa Starovšechsvätých:	rok 2017: cca 2 500, rok 2018: cca 2 750 návštevníkov,
Geoclub BŠ:	rok 2016 asi do 800, rok 2017 cca 1600, rok 2018 do 2300
Salamandra Resort HH:	rok 2018: 10 - 11 tisíc návštevníkov
Vodný raj Vyhne:	bez informácií
Kúpele Sklené Teplice:	bez odpovede
Múzeum Svätý Anton:	rok 2016: 43 300, rok 2017: 47 800, rok 2018: 47 000
Počúvadlo (kemp):	?

Neznámych skutočností, ktoré ovplyvňujú odhad počtu návštevníkov Geoparku Banská Štiavnica je viac ako bolo uvedené. Sú medzi nimi aj tieto: Koľko návštevníkov Banskej Štiavnice za jeden deň navštívi aj inú destináciu mimo mesta v rámci Geoparku Banská Štiavnica a naopak, koľko napríklad - kúpeľných hostí v Sklených Tepliciach je aj návštevníkom Banskej Štiavnice?; alebo koľkokrát započítať návštevníka Múzea vo Svätom Antone do počtu návštevníkov Banskej Štiavnice? a podobne.

Cez to všetko, považujeme výsledok analýzy za významný, pretože do budúcnosti umožní lepšie plánovať a realizovať atrakcie do priestoru Geoparku Banská Štiavnica. Pre lepšie plánovanie pohybu návštevníkov v Geoparku Banská Štiavnica, by mali oblastné organizácie cestovného ruchu predstavitelia obcí a poskytovatelia ubytovacích služieb v oblasti Geoparku Banská Štiavnica získavať a poskytovať presnejšie údaje o návštevníkoch a turistoch na území Geoparku.

Na základe uvedenej analýzy odhadujeme, že:

1. **odhadovaný počet návštevníkov Banskej Štiavnice v roku 2018 bol medzi 75 až 100 tisíc,**
2. **odhadovaný počet návštevníkov v Geoparku Banská Štiavnica (vrátane Banskej Štiavnice) je v rozmedzí 120 až 160 tisíc návštevníkov**

Analýza schopnosti prezentácie potenciálu územných celkov "Banská Štiavnica a okolie" a "Geopark Banská Štiavnica" formou marketingu

Marketing Banskej Štiavnice a okolia

Banská Štiavnica zvláda propagáciu mesta a okolia na svetovej úrovni. Svedčí o tom:

- Mesto spolu s technickými pamiatkami v okolí je zapísané do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO
- Banská Štiavnica je súčasťou projektu UNESCO, EK a National Geographic - World Heritage Journeys in the European Union, v téme Podzemná Európa
- V rámci Slovenska dokázala vypracovať mesto medzi najnavštevovanejšie mestské lokality na Slovensku
- Deklaráciou pokračovateľov slávnej baníckej akadémie - prvej technickej vysokej školy na svete, sa opäť stala centrom univerzitného technického vzdelávania v Európe a na Slovensku
- Podporuje vydávanie exkluzívnych kníh o histórii a súčasnosti mesta
- Podporuje vydávanie brožúr o miestnych atrakciách a lokalitách
- Aktivitami Slovenského banského múzea vo vlastných prevádzkach
- Ďalšími aktivitami - webové stránky a mobilné aplikácie.

Marketing Geoparku Banská Štiavnica

Marketing Geoparku Banská Štiavnica, ako jednotného územia s jednotným podnikateľským zámerom, prakticky neexistuje. Marketingové aktivity vyvíjajú jeho jednotliví

účastníci - Banská Štiavnica, ako jeho prirodzené centrum, ostatné mestá a obce a kultúrne a podnikateľské subjekty. Marketing Geoparku je reprezentovaný predovšetkým výrobou a predajom jednoduchých reklamných materiálov a brožúr. Prienik do povedomia domácej a zahraničnej klientely je minimálny.

Ostatné obce, kultúrne a podnikateľské subjekty v Geoparku Banská Štiavnica realizujú marketing propagujúci svoje vlastné atraktivity bez spojitosti s Geoparkom.

V rámci marketingu sa vo veľmi malej miere využíva logo Geoparku.

Aj výsledok tejto analýzy poukazuje na absenciu chápania Geoparku Banská Štiavnica ako jednotnej destinácie v oblasti cestovného ruchu. To však neznižuje možný potenciál Geoparku byť vyhľadávanou a navštevovanou oblasťou pre domácich a zahraničných turistov a návštevníkov.

Časť 3: Zhrnutie analytickej časti, odporúčania pre strategickú časť

Banská Štiavnica so svojim okolím a Geopark Banská Štiavnica sú atraktívnymi územiami, plnými prírodných, kultúrnych, geologických, montánných atrakcií koncentrovanými na malom území Štiavnických vrchov. Hlavne aktivity vedenia mesta Banskej Štiavnice robia destináciu stále viac a viac navštevovanú a atraktívnu. Analýza poukázala na skutočnosť, že zatiaľ čo Banská Štiavnica so svojim okolím systematicky a dlhodobo pracuje v domácom prostredí a v zahraničí na vytváraní imidžu svetového centra historického baníctva, Geopark Banská Štiavnica existuje viac-menej iba na papieri.

Prapôvod tohto stavu treba hľadať už pri zakladaní geoparku. Zatiaľ čo geoparky sa budujú "zdola", teda vytýpaním územia spĺňajúceho atribúty geoparku, Geopark Banská Štiavnica bol určený "zhora". Najvyššími štátnymi orgánmi boli vyhľadané a spropagované unikátne a vhodné geologické a montánne lokality, ktoré majú svoju vysokú geologickú, historickú, montánnu a prírodovednú hodnotu, boli osadené náučné tabule s odborným textom, boli vypracované kvalitné štúdie o Geoparku Banská Štiavnica, ale bez komunikácie s obcami a ďalšími subjektmi vo vymedzenom geoparku. Obce a ďalšie subjekty Geoparku Banská Štiavnica (stakeholderi), nedostali dostatočné informácie o dôvodoch zriadenia geoparku a o pozitívach, ktoré pre nich prináša. Ostala pre nich úloha navyše - práca pre geopark s nejasným obsahom a cieľom, ktorá ich odvádza od primárnych úloh riadenia obcí a podnikov.

Geopark Novohrad-Nógrad obhájil svoje členstvo v medzinárodnej sieti geoparkov UNESCO. Geopark Banská Štiavnica sa o túto poctu nemôže uchádzať, pre chýbajúce plnenie podstatných atribútov siete geoparkov: spoločná propagácia aktivít geoparku, chýbajúci funkčný manažment geoparku, neplnenie si úloh v oblasti vzdelávania a vedeckého výskumu a spolupráca s miestnou komunitou.

Strategická časť predkladaného diela musí obsahovať návrhy riešení súvisiace s plnením "Príbehu Štiavnice", ale aj návrhy na udržateľný chod Geoparku Banská Štiavnica, jeho riadenie, možnosti a spôsoby aktivizovania "stakeholderov" geoparku a ďalšie atribúty súvisiace s efektívnym fungovaním geoparkov.

Okrem napĺňania "Príbehu Štiavnice", je potrebné vytvoriť jednotiacu ideovú líniu geoparku. Tou je téma - **Stratovulkán**. Stratovulkán ako obrovský geologický, geomorfologický, vulkanický a ložiskotvorný fenomén dnešného geoparku. Jeho kolaps ako príčina drahokovového baníctva, rozmachu mesta Banská Štiavnica, rozvoja technológií, banského práva, vysokého školstva a cestovného ruchu. Z toho dôvodu by sme navrhovali:

- a) aby hranice Geoparku Banská Štiavnica prebiehali po okraji Štiavnických vrchov v zmysle geomorfologického členenia Slovenska
- b) aby sa urobila revízia geologických a montánných lokalít pôvodne zaradených do Geoparku Banská Štiavnica, kvôli ich zaradeniu/vyradeniu do/z ponuky pre návštevníkov geoparku
- c) aby sa po revízii rozhodlo, ktoré z vyradených lokalít budú (a akým spôsobom) sanované
- d) aby boli na stavebných objektoch zaradených do (možnej) prehliadky mesta Banská Štiavnica a jeho okolia osadené pamätné tabule s označením dôvodu, prečo je objekt zaradený medzi pamiatky a logo geoparku
- e) aby sa v maximálnej možnej miere využili QR kódy (QRC) pre orientáciu turistu v meste Banská Štiavnica a v celom Geoparku Banská Štiavnica
- f) aby projekt štiavnického geoparku bol chápaný a rozvíjaný ako projekt cestovného ruchu
- g) aby projekt Geopark Banská Štiavnica bol považovaný a prezentovaný ako projekt jednej destinácie
- h) aby v maximálnej možnej miere boli v geoparku "inštalované" formy zážitkového turizmu, rešpektujúc princípy geoturizmu
- i) aby v maximálnej možnej miere bolo pre inštaláciu atraktivít využité banské podzemie
- j) aby bola vyčlenená aspoň jedna podzemná a jedna povrchová (bývalá) banská prevádzka, pre možnosť atraktívnej výučby záujemcov o poznanie historických technológií a historických prístrojov a zariadení používaných v geologickej a banskej praxi
- k) aby sa podporila terénna výučba formou letných škôl a táborov pre mládež
- l) aby boli atrakcie určené pre jasne vymedzené cieľové skupiny
- m) podľa možnosti, aby nové atrakcie boli rozmiestnené v tých častiach geoparku, kde bude záujem o ich realizáciu a výhody pre miestne obyvateľstvo z nej plynúce
- n) aby do tých častí Geoparku, ktoré sú mimo Banskej Štiavnice a jej bezprostredného okolia, boli umiestňované atrakcie, ktoré svojou atraktivitou pomôžu prostredníctvom cestovného ruchu ich ekonomickému rozvoju, zvýšeniu zamestnanosti v obci a okolí, a tým aj k zvýšeniu atraktívnosti takýchto lokalít
- o) aby sa vygenerovali centrá záujmu ktoré chcú podnikať a profitovať v rámci geoparku
- p) aby geopark nebol riadený úradníkmi, ktorí formálne evidujú a propagujú atrakcie, s nebezpečenstvom, že ak sídlia v Banskej Štiavnici, budú opäť preferovať hlavne rozvoj v meste a okolí. Nehľadiac na to, že tým napomáhajú blízkeho kolapsu mesta z neúmerného počtu návštevníkov. Riadenie geoparku nemôže byť voľnočasovou aktivitou, alebo prácou na čiastkový úväzok
- q) aby geopark v maximálnej možnej miere rozširoval ponuku geoturizmu v celom svojom území, čo v konečnom dôsledku prinesie rozvoj cestovného turizmu v celom území geoparku

Aj analýza návštevnosti Banskej Štiavnice a okolia a Geoparku Banská Štiavnica poukázala na to, že skutočne je tu obrovský potenciál v oblasti cestovného ruchu. Pri realizácii destinančného manažmentu, kde turistu neoponecháme na jeho prechádzanie sa expozíciami SBM v centre Banskej Štiavnice, ale mu poskytneme dopravu a doprovod po atrakciách celého geoparku, nielenže zatraktívňujeme geopark pre návštevníkov, ale môžeme rozšíriť časové využitie destinácie Geopark Banská Štiavnica, a zväčšiť ponuku predovšetkým o expozície v teréne. To všetko pomôže zvýšiť počty návštevníkov a aktivizovať obyvateľstvo a stakeholderov v geoparku do aplikovania ďalších atrakcií v geoparku.

Časť 4: Návrhová/strategická časť

Pri tvorbe strategického dokumentu budeme prihliadať na potreby nového návštevníka, nové médiá a nové formy vzdelávania, čím sa posilní celoročná návštevnosť regiónu.

Cieľom strategického dokumentu je vytvoriť zásobník návrhov, ktorých realizácia povedie k posilneniu banícky orientovaných atraktivít v štiavnickom regióne. Východiskom je deväť tém zadaných riešiteľovi explicitne.

Produktové línie vychádzajúce z jednotlivých kapitol „Príbehu Štiavnice“

Príbeh Štiavnice je dokument, ktorý nám v čase vypracovávania tohto dokumentu nebol známy. Zadávatel' nám iba oznámil témy, ktoré tvoria "Príbeh Štiavnice":

1. Vzostupy a pády mesta – najdôležitejšie míľniky histórie mesta z hľadiska rozkvetu aj úpadku
2. Sopka, geológia – vývoj štiavnického stratovulkánu z hľadiska neskoršej ťažby rúd v regióne
3. Baníci a obyvateľstvo – sociálne postavenie baníkov, vzbury, choroby, tradície v prepojení na ostatné obyvateľstvo mesta aj z hľadiska národnostného zloženia)
4. Tajchy – história, jedinečnosť, osobnosti
5. Priemysel, veda, technika, vynálezy – vývoj priemyselnej výroby v napojení na ťažbu, najzaujímavejšie objavy uskutočnené v Banskej Štiavnici Školstvo, študentský život – míľniky štiavnického školstva, najvýznamnejšie školy, úspechy štiavnických študentov v zahraničí
7. Povesti a mágia – najzaujímavejšie povesti, pôsobenie alchymistov pochádzajúcich zo Saska, príbehy čarodejníč zo 16. storočia
8. Remeslá, umenie, architektúra
9. Ohrozenia – hrozby pre mesto prichádzajúce zvonka: Tatári, Turci, povstania, zbojníci

Produktové línie tematicky prepájajú vymedzené územie "Banská Štiavnica a okolie" do celku s jednotnou ideou mapujúcou udalosti v definovanom území v prebiehajúcom čase.

Základnou myšlienkou je prepojiť vývoj neživej prírody, baníctva a spracovania nerastov, s vývojom človeka a jeho príbehmi, ktoré sa udiali v priebehu času na definovanom území.

Produktové línie vychádzajúce z jednotlivých kapitol "Príbehu Štiavnice" je možné aplikovať aj na územie celého Geoparku Banská Štiavnica s tým, že dôraz by sa mal dať na tému 2 - Sopka, geológia – vývoj štiavnického stratovulkánu z hľadiska neskoršej ťažby rúd v regióne, pretože to je alfa a omega existencie geologického, montánneho, technického, krajinného, historického, kultúrneho, a environmentálneho vývoja na území Geoparku.

Produktové línie sú určené pre návštevníka Banskej Štiavnice a okolia, ako aj Geoparku Banská Štiavnica. Vychádzajú z primárnej ponuky vo vymedzenom území. V rámci sekundárnej ponuky sú návštevníkovi ponúkané služby poskytované organizáciami cestovného ruchu a prevádzkovateľmi atrakcií, ktorí ich budú ponúkať prevažne v zážitkovej forme. Jednotlivé atrakcie, či už existujúce, inovované, alebo úplne nové, musia byť vytvárané pre konkrétne cieľové skupiny návštevníkov. To je ďalšia podmienka pre zvýšenie atraktivity myšlienky "Príbehu Štiavnice" a zvýšenie komplexného súboru zážitkov návštevníka.

Dôležitým prvkom pre úspešnú realizáciu "Príbehu Štiavnice" sú kvalitné a zrozumiteľné informácie a ponuka balíkov služieb rešpektujúcich jednotlivé kapitoly "Príbehu Štiavnice".

Navrhované atraktivity pre každú tému (kapitolu) „Príbehu Štiavnice“ a návrhy ohľadom financovania a realizácie uvádzaných atraktivít pre každú tému (kapitolu) „Príbehu Štiavnice“

Cieľom je navrhnúť konkrétne a realizovateľné inovácie existujúcich atraktivít, alebo nové atraktivity v lokalitách, kde sú už atrakcie realizované, alebo aj na nových miestach tak, aby bol využitý potenciál každej témy a aby bol využitý potenciál územia aj mimo Banskej Štiavnice. Atraktivitou môže byť aj podujatie.

Pri návrhoch atraktivít sme prihliadli aj na to že:

- sa prispôsobuje návštevníkovi, využíva moderné prezentačné techniky, je interaktívna, kreatívna, a vtáhuje návštevníka do témy
- využíva potenciál a prírodné a kultúrno-historické dedičstvo územia a regiónu, do ktorého územie spadá a dbá na dostupnosť a bezpečnosť atraktivity v teréne
- podľa možnosti má celoročný charakter.
- aby po investovaní do projektu, bola finančne samoudržiateľná, pretože aspoň polovica navrhovaných atraktivít musí správcovi vygenerovať príjem postačujúci na zabezpečenie jej prevádzky a údržby
- má podporiť udržateľnosť a transformáciu Geoparku Banská Štiavnica.

Otázka financovania a realizácie navrhovaných atraktivít je veľmi komplexná. Súvisí s mnohými faktormi:

- stavom objektu v ktorom sa má atrakcia implementovať a realizovať
- s výškou finančných prostriedkov, ktoré je potrebné do projektu atrakcie investovať
- so zdrojom finančných prostriedkov, ktoré sa majú do atrakcie investovať
- s prístupom verejnosti k realizácii dielčieho projektu (atraktivity) na ich území

- s možnosťou využitia nefinančných zdrojov - práca záujmových skupín, podiel verejno-prospešných prác, dary, brigády, a pod.
- s manažérskou prácou organizácie riadiacej chod geoparku:
 - s realizátorom prác na dielčích atrakciách
 - so schopnosťou generovať projekty a získavať finančné prostriedky na ne
 - s dĺžkou prípravných prác (všetkého druhu, vrátane hľadania podpory realizácie atraktivity, realizátorov úloh na atraktivite, podpory samospráv a miestneho obyvateľstva a pod)
 - s vyhľadáním realizátora prevádzky atraktivity a vyjednanie podmienok za ktorých bude atraktivitu prevádzkovať

Tab. 8 Navrhované atrakcie rešpektujúce témy "Príbehu Štiavnice"

Atrakcia

č. 1:

Vzostupy a pády mesta (najdôležitejšie míľniky histórie mesta z hľadiska rozkvetu a úpadku)

Názov atrakcie	Spôsob realizácie	Poznámka	Miesto realizácie	Finančná náročnosť	Predpokladaná návratnosť financií	Časová náročnosť	Návratnosť, samoudržateľnosť	
							Inveštor	Prevádzkovateľ
Dejiny baníctva v šuflíku	 1 jazyková mutácia V 3 jazyk. mutáciách V zásuvkách textové a obrázkové info Jeden stĺpik jedno storočie. Rozmery stĺpika 1 x 0,8 x 1,2 m	Projekt možno opakovať	Prevádzkuje malý podnikateľ	1 kocka = 6 stĺpikov	Je treba zohľadniť aj náklady na úpravu podzemných priestorov a prevádzku	6 mesiacov príprav podzemných priestorov	podmienečne	samoudržateľný
			Uzavretý priestor v miestnostiach, aj v podzemí	6 stĺpikov = 1 jazyková mutácia		6 mesiacov - slovenská verzia Plus 1 rok ďalšie jazykové mutácie	návratný	
				Náklady na 1 kocku = 8 000 Euro				
				Inštalácia kocky = 3100 Euro				
				3 kocky = 27 000 Euro				
História Trojičného námestia	Informačné tabule a QR kódy, Počítačové prezentácie - vývoj v čase, staviteľ, nájomníci, Výstava obrazov, fotografií a listín dokumentujúcich vývoj námestia (jednotlivých domov aj s majiteľmi domov) v čase	Prevádzkuje mesto, Info tabule a QR kódy umiestnené priamo na budovách Počítačová prezentácia vo vybraných priestoroch Banskej Štiavnice a Geoparku Výstava na Trojičnom námestí a v okolí	Prevádzkuje mesto:	Náklady na vypracovanie zámeru	Projekt je nenávratný sám pre seba, ale zvýši počet návštevníkov v meste	Na dokončenie projektu sú potrebné roky prípravných prác. Treba postupovať v celkoch ktoré budú priebežne predstavované návštevníkom.		
			Trojičné námestie	Náklady na dokumentačnú činnosť			záleží	
			a okolité ulice,	Náklady na Info tabule			na spôsobe	
				Náklady na počítačové prezentácie			financovania	
			Prevádzkuje malý podnikateľ v priestore Geoparku	Náklady na výtvarníka			v dlhšom čase	
				Náklady na inštaláciu vytvorených prezentácií			samoudržateľné	
				Iné náklady				
					V prípade financovania z projektov, grantov a darov, atraktivita na seba zarobí			

Celá tabuľka je uvedená v Prílohe 4

Príloha 4 predstavuje zásobník zážitkových produktov zoradených podľa požiadaviek diela. Prevažná väčšina navrhovaných atraktivít je z pohľadu investícií návratná, v rôzne dlhom časovom intervale. Z pohľadu prevádzkovateľa sú atrakcie v drvivej väčšine samoudržateľné.

Prevádzkovateľmi projektov sú

- a) vlastníci, alebo nájomcovia miesta realizácie atraktivity, obce
- b) miestni aktéri, miestne obyvateľstvo, združenia, spolky, obce
- c) súkromný sektor, malí podnikatelia, súkromne zarábajúca činná osoba (SZČO), poprípade občianske združenia
- d) organizácia spravujúca geopark

V Tab. 8 (Príloha 4) sú ako prevádzkovatelia projektov (prevádzkujúci) uvádzaní len reprezentanti tu vymedzených skupín (a - d). V skutočnosti, prevádzkovateľov jednej atrakcii môže byť aj viac.

V Tab. 8 (Príloha 4) je uvádzaná pri jednotlivých atrakciách aj očakávaná doba návratnosti investícií a posúdenie, či prevádzkovanie atrakcie je samoudržateľné.

Návratnosť investícií do projektu a samoudržateľnosť projektu, sú dva odlišné pojmy. Pod návratnosťou investícií je potrebné rozumieť odhadovaný čas, za ktorý môže investor získať späť svoje vložené finančné prostriedky, povýšené o očakávaný zisk. Pod samoudržateľnosťou atrakcie je treba rozumieť to, či prevádzkovateľ projektu (čo vo väčšine prípadov nie je investor), bude prevádzkovať atrakciu so ziskom.

Ďalším partnerom v hre o investície a prerozdelenie výnosov z prevádzkovania atrakcií, je manažujúca organizácia geoparku, ktorá tiež musí podnikáť so ziskom, aj keď jej finančné prostriedky nepozostávajú iba z prevádzkovania atrakcií.

Príjmy z prevádzkovania atrakcií musia byť zmluvne prerozdelené tak, ako je to ukázané na nasledujúcich troch schémach:

Schéma 1- organizácia manažujúca geopark je financovaná zmluvne dohodnutým podielom z príjmov

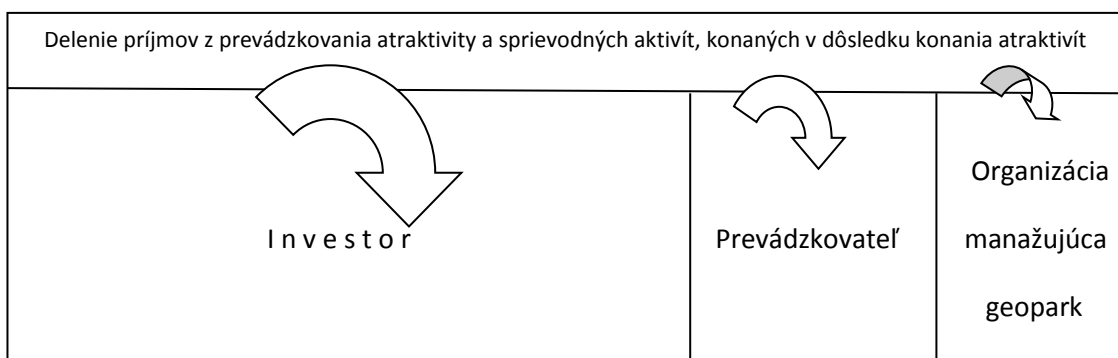

Schéma 2 - organizácia manažujúca geopark je financovaná formou dohodnutej výšky paušálu.

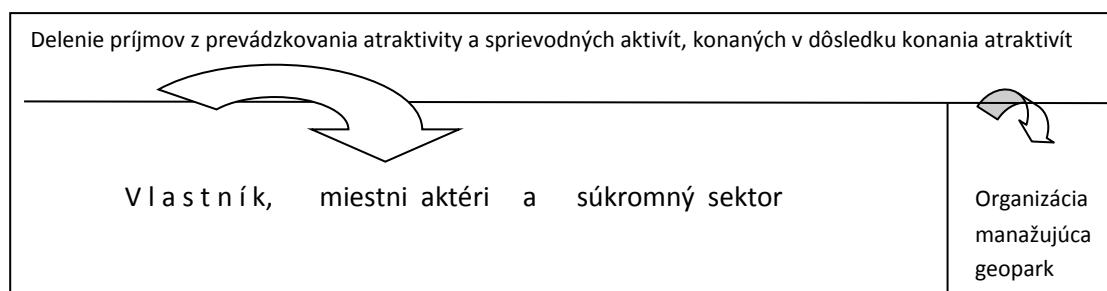
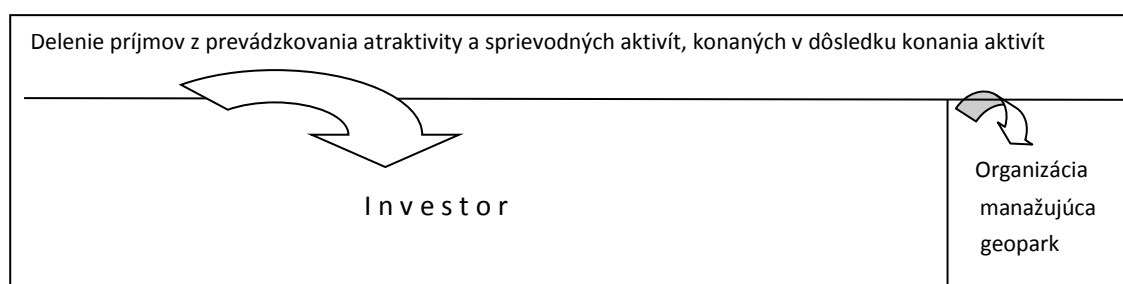

Schéma 3 - organizácia manažujúca geopark je financovaná zmluvne dohodnutým podielom z príjmov

Poznámka: Sprievodné aktivity v dôsledku konania atraktivít sú predajné stánky, jarmok, iné kultúrne akcie.

Významné montánne a geologické lokality geomorfologickom celku Štiavnické vrchy zaradené do tematických okruhov spájajúcich lokality s rovnakou obsahovou náplňou, resp. rovnaké typy lokalít

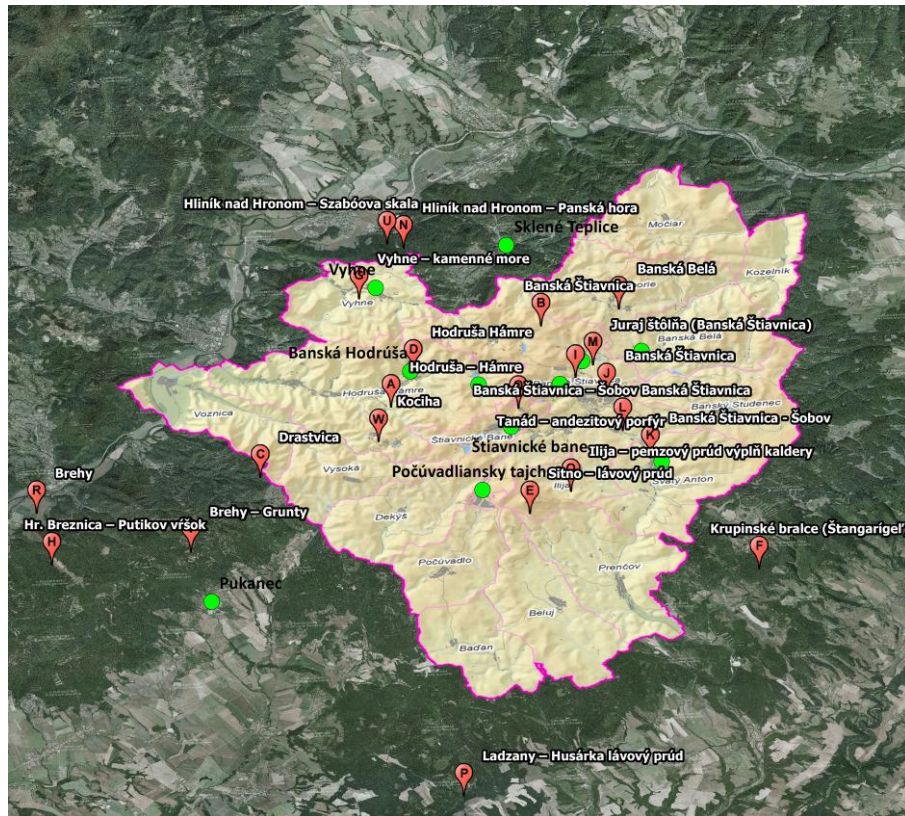
Primárne vytypované montánne a geologické lokality predstavujú základnú skupinu geoturistických objektov nachádzajúcich sa v geomorfologickom celku Štiavnické vrchy, pričom je nutné uviesť, že žiadny z uvedených zoznamov lokalít nemožno považovať za definitívny.

Rekognoskáciou predmetného terénu, obhliadkou jednotlivých lokalít a dodatočným mapovaním terénu (najmä za účelom overenia prístupu na lokality, stanovenia stupňa obťažnosti prístupu a vyhotovenia primárnej fotodokumentácie lokalít pre potreby opisu, charakteristiky a interpretácie z pohľadu geoturizmu pre rôzne cieľové skupiny – deti (žiaci ZŠ, SŠ), široká verejnosť, odborná verejnosť, VŠ študenti geovedných odborov, a pod.

Z pohľadu využitia vymenovaných montánných a geologických lokalít v Geoparku Banská Štiavnica turistom v teréne, pripadajú do úvahy dve základné alternatívy:

1. Individuálna prezentácia poznatkov a informácií o každej montánnej a geologickej lokalite samostatne priamo na mieste, kde sa lokalita nachádza, s dôrazom na súvis konkrétnej montánnej, resp. geologickej lokality, napr. s príbehom sopky (štiavnický stratovulkán) a pod.
2. Vytvorenie tematických okruhov spájajúcich niekoľko montánných a geologických lokalít s rovnakou obsahovou náplňou, resp. rovnakého typu lokality (geolokality) – napr. vulkanologické lokality v okolí mesta Banská Štiavnica (Šobov, Štôľňa Juraj,

Tanád, Banská Štiavnica: lávový nek). Tu je však nutné vziať do úvahy, že primárna obhliadka terénu, prístup, využitie existujúcich trás a turistických chodníkov, prípadne definovanie nových, si vyžaduje teoretické vedomosti a poznanie terénu. Takýmto spôsobom je možné na území Geoparku Banská Štiavnica vytvoriť viacero tematických okruhov spájajúcich typovo alebo tematicky príbuzné montánne a geologické lokality, ktoré sa nachádzajú v relatívnej blízkosti vedľa seba. To znamená, dostupné pešou túrou alebo presunom bicyklom, autom, motocyklom, alebo inými dopravnými prostriedkami. Maximálna odporúčaná vzdialenosť medzi lokalitami pri pešom presune je 4 km, pri presune autom (a pod.) je maximálna odporúčaná vzdialenosť 20 km. Pozdĺž peších okruhov je vhodné pre zvýšenie atraktivity trasy umiestniť medzi hlavnými zastávkami inštalovať informačné panely resp. iné interpretačné pomôcky. Trasovanie by sa malo vykonať na základe odporúčaní a pokynov UNESCO v tejto oblasti. Samotná rekognoskácia terénu, obhliadka jednotlivých vytipovaných montánnych a geologických lokalít a ich hodnotenie, by mala byť vykonaná odborníkmi v oblasti geológie, geoturizmu, cestovného ruchu a manažmentu.

Obr.4 Poloha tematických okruhov spájajúcich lokality s rovnakou obsahovou náplňou, resp. rovnaké typy lokalít v Geoparku Banská Štiavnica a v Štiavnických vrchoch

Primárne vytypované montánne a geologické lokality predstavujú základnú skupinu geoturistických objektov nachádzajúce sa v geomorfologickom celku Štiavnické vrchy - návrh geoturistických tematických trás:

Lokalita: Hodruša – Hámre

Okres: Žarnovica

Kraj: Banskobystrický kraj

Zemepisná šírka: 48,4561

Zemepisná dĺžka: 18,8094

Téma: baníctvo

Označenie na obr.4: A

Lokalita: Banská Štiavnica

Okres: Banská Štiavnica

Kraj: Banskobystrický kraj

Zemepisná šírka: 48,4961

Zemepisná dĺžka: 18,8833

Téma: baníctvo

Označenie na obr.4: B

Lokalita: Drastvica Okres: Žarnovica Kraj: Banskobystrický kraj Zemepisná šírka: 48,4217 Zemepisná dĺžka: 18,745	Téma: vulkanity	Označenie na obr.4: C
Lokalita: Hodruša-Hámre Okres: Žarnovica Kraj: Banskobystrický kraj Zemepisná šírka: 48,4733 Zemepisná dĺžka: 18,8203	Téma: mineralógia	Označenie na onr.4: D
Lokalita: Sitno – lávový prúd Okres: Banská Štiavnica Kraj: Banskobystrický kraj Zemepisná šírka: 48,4039 Zemepisná dĺžka: 18,8778	Téma: vulkanity	Označenie na obr.4: E
Lokalita: Krupinské bralce (Štangarígeľ) Okres: Krupina Kraj: Banskobystrický kraj Zemepisná šírka: 48,3767 Zemepisná dĺžka: 18,9908	Téma: vulkanity	Označenie na obr.4: F
Lokalita: Vyhne – kamenné more Okres: Žiar nad Hronom Kraj: Banskobystrický kraj Zemepisná šírka: 48,5094 Zemepisná dĺžka: 18,7936	Téma: geomorfológia	Označenie na obr.4: G
Lokalita: Hr. Breznica – Putikov vršok Okres: Žarnovica Kraj: Banskobystrický kraj Zemepisná šírka: 48,3786 Zemepisná dĺžka: 18,6422	Téma: vulkanity	Označenie na obr.4: H

Lokalita: Banská Štiavnica – Šobov

Okres: Banská Štiavnica
 Kraj: Banskobystrický kraj
 Zemepisná šírka: 48,4708
 Zemepisná dĺžka: 18,9003

Téma: vulkanity**Označenie na obr.4: I****Lokalita: Banská Štiavnica**

Okres: Banská Štiavnica
 Kraj: Banskobystrický kraj
 Zemepisná šírka: 48,4617
 Zemepisná dĺžka: 18,9156

Téma: vulkanity**Označenie na obr.4: J****Lokalita: Banská Štiavnica - Šobov**

Okres: Banská Štiavnica
 Kraj: Banskobystrický kraj
 Zemepisná šírka: 48,4311
 Zemepisná dĺžka: 18,9372

Téma: mineralógia**Označenie na obr.4: K****Lokalita: Banská Štiavnica**

Okres: Banská Štiavnica
 Kraj: Banskobystrický kraj
 Zemepisná šírka: 48,4447
 Zemepisná dĺžka: 18,9236

Téma: mineralógia**Označenie na obr.4: L****Lokalita: Juraj štôlna (Banská Štiavnica)**

Okres: Banská Štiavnica
 Kraj: Banskobystrický kraj
 Zemepisná šírka: 48,4769
 Zemepisná dĺžka: 18,9089

Téma: vulkanity**Označenie na obr.4: M**

Lokalita: Hliník nad Hronom – Panská hora Okres: Žiar nad Hronom Kraj: Banskobystrický kraj Zemepisná šírka: 48,5344 Zemepisná dĺžka: 18,8156	Téma: vulkanity	Označenie na obr.4: N
Lokalita: Ilija – pemzový prúd výplň kaldery Okres: Banská Štiavnica Kraj: Banskobystrický kraj Zemepisná šírka: 48,4147 Zemepisná dĺžka: 18,8981	Téma: vulkanity	Označenie na obr.4: O
Lokalita: Ladzany – Husárka lávový prúd Okres: Krupina Kraj: Banskobystrický kraj Zemepisná šírka: 48,265 Zemepisná dĺžka: 18,8453	Téma: vulkanity	Označenie na obr.4: P
Lokalita: Tanád – andezitový porfýr Okres: Žarnovica Kraj: Banskobystrický kraj Zemepisná šírka: 48,4556 Zemepisná dĺžka: 18,8722	Téma: vulkanity	Označenie na obr.4: Q
Lokalita: Brehy Okres: Žarnovica Kraj: Banskobystrický kraj Zemepisná šírka: 48,4039 Zemepisná dĺžka: 18,6347	Téma: vulkanity	Označenie na obr.4: R
Lokalita: Banská Belá Okres: Banská Štiavnica Kraj: Banskobystrický kraj Zemepisná šírka: 48,5044 Zemepisná dĺžka: 18,9217	Téma: mineralógia	Označenie na obr.4: S

Lokalita: Počúvadlo

Okres: Banská Štiavnica

Kraj: Banskobystrický kraj

Zemepisná šírka: 48,3728

Zemepisná dĺžka: 18,8428

Téma: vulkanity**Označenie na obr.4: T****Lokalita: Hliník nad Hronom – Szabóova skala**

Okres: Žiar nad Hronom

Kraj: Banskobystrický kraj

Zemepisná šírka: 48,5364

Zemepisná dĺžka: 18,8075

Téma: vulkanity**Označenie na obr.4: U****Lokalita: Brehy – Grunty**

Okres: Levice

Kraj: Nitriansky kraj

Zemepisná šírka: 48,385

Zemepisná dĺžka: 18,7108

Téma: vulkanity**Označenie na obr.4: V****Lokalita: Kociha**

Okres: Žarnovica

Kraj: Banskobystrický kraj

Zemepisná šírka: 48,4392

Zemepisná dĺžka: 18,8033

Téma: mineralógia**Označenie na obr.4: W**

Návrh zabezpečenia revitalizácie banskoštiavnického geoparku a jeho udržateľnosť

Riadenie /manažment/ geoparku.

Z analýzy činnosti existujúcich geoparkov je možné konštatovať, že väčšinou sú riadené na základe podnikového manažmentu. Jednotlivé subjekty cestovného ruchu sledujú svoje individuálne záujmy s cieľom dosiahnuť zisk a navzájom si konkurujú. Takáto stratégia riadenia je z krátkodobého hľadiska výhodná, ale po istom období konkurenčný boj oslabuje územie ako celok. Z tohto pohľadu je riadenie geoparku na princípe podnikového manažmentu nevhodné.

Ďalšou možnosťou ako riadiť chod geoparku je využiť princípy destinačného manažmentu, kde subjekty cestovného ruchu sú združené v destinácii a spoločnými silami sa usilujú poskytnúť turistovi komplexný produkt. Tak spolupracujú aj tie jednotky, ktoré v konkurenčnom postavení stoja proti sebe.

Pod pojmom destinačný manažment je treba rozumieť množinu opatrení a nástrojov, používaných na plánovanie, organizáciu, komunikáciu, rozhodovanie a reguláciu cestovného ruchu v rámci destinácie. V destinačnom manažmente subjekty cestovného ruchu majú dôvod na koncentráciu síl pre spoločný rozvoj a organizáciu a aktívny predaj svojich kľúčových konkurenčných výhod. Touto cestou vznikajú destinácie, ktoré ponúkajú klientovi dobre organizovaný reťazec služieb, zodpovedajúci jeho voľbe. Tento reťazec služieb zahŕňa celý proces - od informácie a pohodlnú rezerváciu, bezchybný priebeh pobytu, až po návrat domov. Hlavným cieľom destinačného manažmentu je zvyšovanie príjmu z cestovného ruchu, za predpokladu udržateľnosti rozvoja územia, čo znamená, vyšší počet návštevníkov, dlhší pobyt návštevníka a väčšie výdavky návštevníka počas pobytu v destinácii.

Pojem destinačný manažment sa chápe tiež ako riadiaca organizácia turistickej oblasti a procesov v nej. Organizácie destinačného manažmentu (DMO) s modernejšími prístupmi k manažovaniu a marketingu turizmu, sú dnes považované za rozvinutejšiu formu riadenia cestovného ruchu.

Cieľom zakladania DMO je realizácia aktivít zameraných na zvyšovanie počtu návštevníkov v destinácii, zväčšovanie výdavkov návštevníka počas pobytu, zvyšovanie počtu vracajúcich sa návštevníkov do destinácie a predĺženie počtu dní strávených v destinácii.

Geopark je územie, ktoré má byť manažované. Avšak nie každé územie je destinácia. Územie je destináciou vtedy, ak spĺňa nasledovné podmienky:

- funguje ako virtuálny podnik
- subjekty majú spoločné ciele a stratégiu na ich dosiahnutie
- je riadené ako finančná investícia a teda vyhodnocuje ziskový potenciál pri každom
- produkte
- kumuluje svoje silné stránky a sieťuje ich do väčších celkov
- propaguje sa ako jeden komplexný produkt
- je vyhľadávaným miestom návštevníka
- turisti vedia, čo ponúka

- turisti vedia, ktorý jeho produkt je kľúčový
- všetci poskytovatelia služieb sú oboznámení s vyššie uvedenými podmienkami,
- poskytovatelia služieb v území spolupracujú.

Právna forma geoparku nie je exaktne vymedzená. Organizácia manažujúca geopark má byť schopná:

- Riadiť geopark formou destinačného manažmentu na báze geoturizmu
- vytvárať a manažovať partnerstvá na všetkých úrovniach
- komunikovať s ďalšími subjektmi v geoparku
- vypracovávať plány na riadenie geoparku
- spolupracovať a manažovať miestne a regionálne subjekty, ktoré podporuje a v prípade potreby aj manažuje podľa miery ich serióznosti a profesionality
- garantovať odborné, vedecké a vzdelávacie aktivity v rámci geoparku
- byť partnerom pre štátnu správu, samosprávu a súkromný sektor
- vytvárať ponuku geoparku
- tvoriť marketing geoparku
- vypracovávať projekty pre geopark
- získavať finančné prostriedky pre chod geoparku
- riadiť vzájomne sa podporujúce aktivity nutné a optimalizujúce chod geoparku

Sieťovanie a spolupráca

Problémy niektorých menej navštevovaných regiónov vyústili do hľadania produktov, ktoré by mohli vzbudiť záujem turistov. Od začiatku bolo zrejmé, že na ich tvorbe sa musí podieľať viacero subjektov. Spoluprácu iniciujú zvyčajne nadšenci, ktorí veria v úspech a dokážu aktivizovať aj ďalších ľudí. Vznikajú balíky služieb, ktorých cieľom je turistu zaujať a poskytnúť mu výhodnejšie podmienky, ako keby si jednotlivé komponenty balíčka kupoval samostatne. Problémom Slovenska je „zamorenie“ priestoru množstvom malých neprehľadných ponúk, namiesto propagácie destinácie ako celku. Prax v cestovnom ruchu ukazuje neochotu subjektov cestovného ruchu spolupracovať na fungovaní destinácie ako celku, či dokonca vystupujú ako vzájomní konkurenti. Obzvlášť citeľný je tento problém v prípade spoločnej propagácie regiónu ako turistickej destinácie. Pritom spolupráca by pomohla riešiť problém sezónnosti. Ako príklad uveďme: uvoľnené kapacity ubytovacích zariadení po letnej sezóne sa môžu využiť pre potreby kongresovej turistiky. Rivalita, stres a strach o stratu pracovného miesta zapríčiňuje, že mnoho ľudí orientuje svoju snahu len na svoj prospech a snaha spolupracovať je minimálna. Napríklad manažéri hotelov si uvedomili, že ich úsilie o získanie zákazníkov a spokojnosť hostí, môže byť efektívnejšie, ak spolupracujú. V menších, turisticky menej navštevovaných destináciách, je spolupráca lepšia, lebo je potrebné vyvinúť väčšie úsilie pri získavaní zákazníkov. Všetci zúčastnení aktéri sa musia naučiť myslieť všeobecne a vnímať destináciu ako celok. Zároveň musia konkrétne vytyčovať jasné ciele a s nimi súvisiace opatrenia, rozdeľovať právomoci a zodpovednosť konkrétnym osobám.

Spájanie jednotlivých stakeholderov v geoparku za účelom komplexného produktu, zvyšuje konkurencieschopnosť destinácie ako celku, a tiež konkurencieschopnosť podnikov

cestovného ruchu v destinácii. Poskytovatelia jednotlivých služieb zvyšujú svoje šance presadiť sa, ak ponúkajú k svojim produktom a službám pridanú hodnotu, napr. hotel spolupracuje s tour-operátorom a koncovému zákazníkovi prinášajú balík služieb a zaisťujú mu vyššiu mieru pohodlia. To isté platí pre verejný sektor, napr. obecný úrad s prevádzkovateľmi turistických atrakcií v regióne vytvorí vernostný program pre turistov, aby sa do regiónu radi vracali.

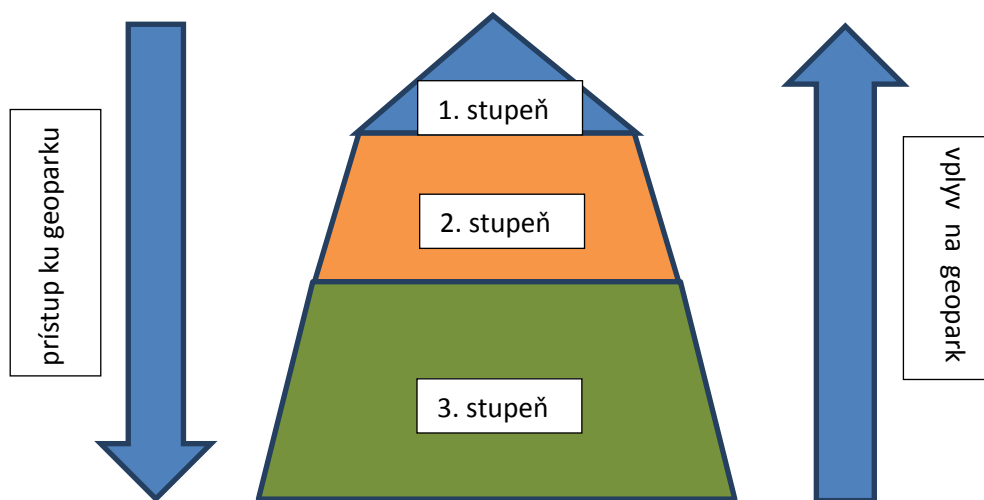
Formy spolupráce

1. stupeň spolupráce. Kooperácia aktérov súkromného a verejného vlastníctva je nutná tam, kde musí manažment nielen chrániť a propagovať územie, ale aj zaistiť rovnováhu záujmov medzi subjektmi, ktorí na území geoparku pracujú. Táto spolupráca je potrebná aj tam, kde by rozšírenie rozsahu turistických atrakcií pomohlo zjednodušiť prístup návštevníkov do geoparku, alebo zvýšiť záujem turistov o špecifické typy ponúkaných atrakcií. Je to najširší spôsob spolupráce a hovorí o zachovaní vyšších princípov.

2. stupeň spolupráce. Je to spolupráca, ktorá by mala fungovať medzi organizáciami CR, stakeholdermi, ktorí sa zúčastňujú a participujú na vytváraní ponuky cestovného ruchu geoparku. Medzi takéto organizácie nepatrí len súkromný sektor, ale aj štátne inštitúcie (ako napr. Slovenská správa jaskýň), a samozrejme organizácie alebo útvary samosprávy. Do tejto spolupráce by mali vstupovať aj organizácie destinačného manažmentu. Pojem sieťovanie je najsilnejší práve na tejto úrovni.

3. stupeň spolupráce. Spolupráca na úrovni jednotlivcov. Rezidenti sú neodmysliteľnou súčasťou turistického produktu, a preto by sa im malo venovať dostatok pozornosti. Ak je miestny obyvateľ pripustený do riadenia chodu geoparku, bude s veľkou pravdepodobnosťou menej kritizovať jeho rozvoj a viac tolerovať turistov. Na tejto úrovni spolupráce vstupujú, alebo môžu vstupovať, aj jednotlivci, ktorí nie sú súčasťou miestnej komunity, ale sú osobnosti a authority, ktorí sa aktívne zapájajú do fungovania geoparku. Sú to napr. významní cestovatelia, ochranári, geológovia a podobne.

Spájanie stakeholderov a vytváranie partnerstiev na všetkých troch úrovniach by mala riadiaca organizácia, ktorá má tieto schopnosti, ktorá neinklinuje k jednému typu organizácií cestovného ruchu.

Obr.5 Forma spolupráce pri riadení geoparku

Transparentnosť aktivít geoparku

Všetky tri formy spolupráce (obr.5) by mali viesť k informovanosti členov geoparku o aktivitách, ktoré sa dejú, alebo pripravujú na území geoparku. Manažment geoparku by mal ponúknuť možnosť spoluúčasti na rozhodovaní o ziskoch. Je vhodné umožniť aj miestnemu obyvateľstvu finančne alebo inak sa podieľať na rozvoji cestovného ruchu v regióne tak, aby z toho sami mohli profitovať. Od geoparku sa očakáva, že svojím fungovaním pomôže spoluvytvárať podmienky na to, aby miestni obyvatelia mohli naštartovať podnikanie v oblasti udržateľného rozvoja cestovného ruchu.

Udržateľný rozvoj Geoparku Banská Štiavnica

Zlepšenie súčasného stavu v oblasti riadenia a realizácie Geoparku Banská Štiavnica, si žiada predovšetkým zmenu myslenia zúčastnených aktérov v regióne. Synergický efekt podmienený fungujúcim geoparkom, musí slúžiť všetkým, ktorí sú, a chcú byť začlenení v geoparku. Prispievať a profitovať musí každý kto je v geoparku prítomný. Ide o mestá, obce, ubytovacie a stravovacie zariadenia, prevádzkovateľov ostatných služieb, a v konečnom dôsledku ide o obyvateľstvo dotknutých miest a obcí.

Udržateľný rozvoj Geoparku Banská Štiavnica si žiada realizáciu takých a toľkých aktivít, ktoré zabezpečia ekonomický a sociálny rozvoj regiónu a obyvateľstva a v minimálnej možnej miere negatívne ovplyvnia stav životného prostredia v regióne geoparku. Aby sa mohlo pristúpiť k selekcii aktivít podľa environmentálneho kritéria, je vhodné vykonať analýzu súčasného stavu na najviac navštevovaných lokalitách a stanoviť limity udržateľnosti krajiny. Takéto štúdie by sa mali postupne vykonať pre najviac navštevované destinácie v oblasti geoparku. Obmedzil by sa tým

negatívny vplyv veľkého množstva počtu návštevníkov v lokalitách a možný negatívny postoj obyvateľstva voči veľkému počtu turistov a neúmernej záťaži krajiny a sídiel z pohľadu komfortného života obyvateľstva na území geoparku.

Udržateľný rozvoj súčasne predpokladá vznik nových pracovných miest a ekonomický rozvoj podnikov a obyvateľstva v regióne. Organizáciu a riadenie cestovného ruchu v regióne geoparku by mala zabezpečovať organizácia, ktorá riadi geopark ako projekt cestovného ruchu. Cieľom by malo byť predovšetkým organizovanie a realizácia destinačného manažmentu, získavanie finančných prostriedkov pre chod geoparku a vlastnej organizácie, koordinovanie organizácií (ktoré prejavia záujem) podnikajúcich v geoparku, definovanie a realizácia projektov pre zatraktívnenie geoparku verejnosti a turistom a ďalšie aktivity, ako sú kurzy, školenia, semináre, konferencie, a i.

Geopark Banská Štiavnica poskytuje obrovské množstvo prírodných krás a zachovalých historických a technických pamiatok v prírode, aj vo vnútri sídiel. Navyše súčasnosť ponúka zaujímavé prezentačné technológie, ktoré môžu tieto zaujímavosti zatraktívniť. Treba však zvážiť, koľko atrakcií ešte mesto Banská Štiavnica „unesie“ a koľko a aké atrakcie je rozumné inštalovať do okolia, aby sme návštevníkov geoparku rozptýlili v priestore. Zrejme najexkluzívnejšou a nosnou atrakciou a témou by mal byť príbeh „Stratovulkán“, ktorý by mal byť súčasťou banskoštiavnického historického centra.

„Stratovulkán“ je možné koncipovať ako atrakciu celoeurópskeho významu, ktorá by celoročne prilákala veľké množstvo domácich a zahraničných návštevníkov. Ďalšie dve-tri atrakcie, s využitím moderných prezentačných technológií, by mali oživiť existujúce expozície v meste a ostatné by mali lákať turistov do okolia mesta. Aj existujúca ponuka v Banskej Štiavnici sa dá zatraktívniť bez väčších investícií a inovácií lepším prístupom k požiadavkám návštevníkov z pohľadu informácií, dostupnosti, otváracích hodín, jazykových schopností sprievodcov a vytvorením atraktívnych produktov, ktoré sa dajú „objednať“ v meste u ponúkajúcich turistických sprievodcov.

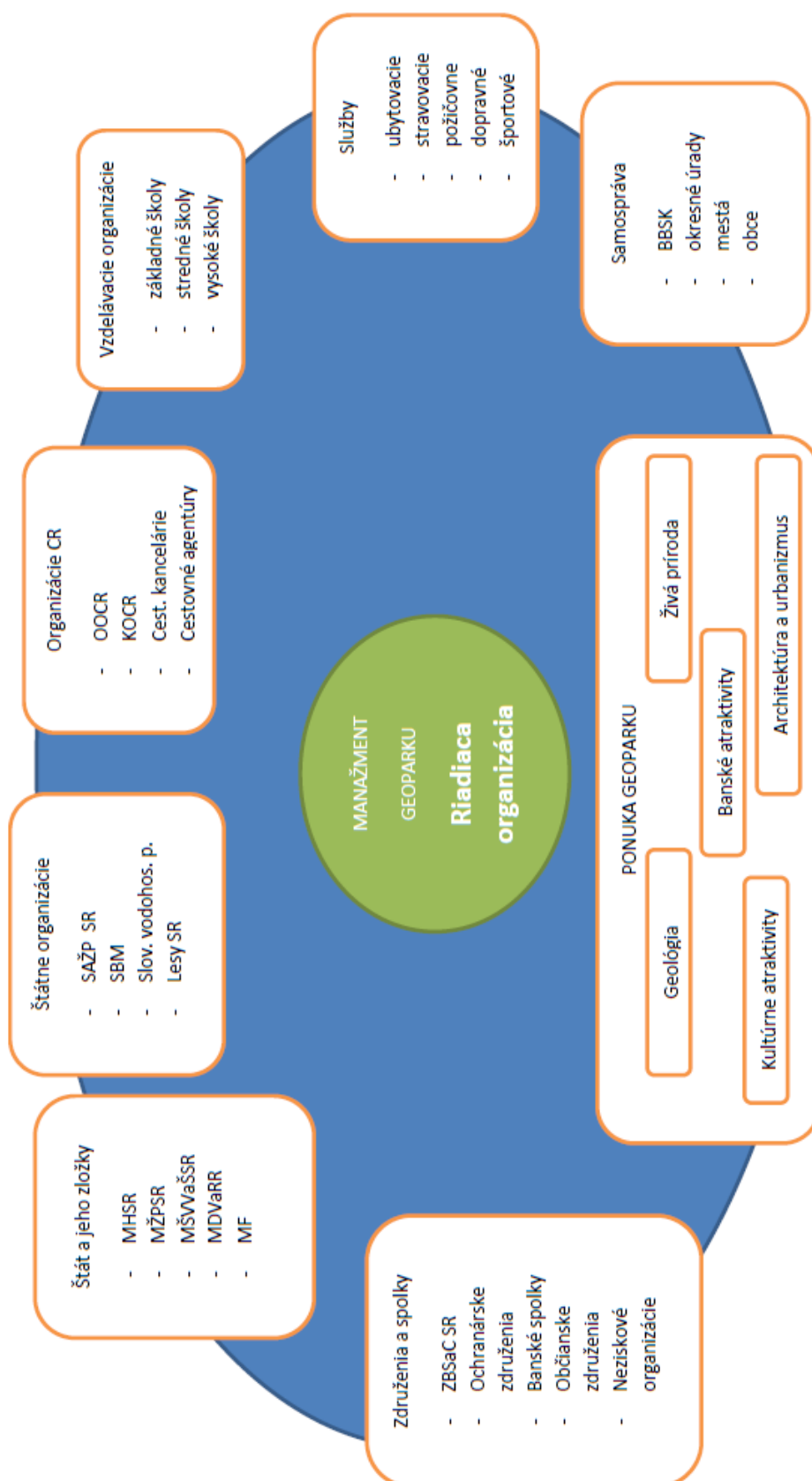
Spojenie historických objektov s profesormi a učiteľmi, ktorí v minulosti pôsobili v Banskej Štiavnici a okolí, je ďalším prvkom, ktorý má potenciál osloviť väčší počet návštevníkov geoparku. Nesmierne zaujímavou pre turistov aj pre odbornú verejnosť môže byť moderná prezentácia environmentálneho vývoja krajiny zasiahnutej dlhodobou montánnou činnosťou pomocou počítačovej rekonštrukcie.

Geoparky majú svoje klasické poslanie, ktorým je predstavenie geologických a montánnych atrakcií v prírode. Konkrétne v Geoparku Banská Štiavnica je fárane v podzemí spojené s pešou turistikou, cykloturistikou a adrenalínovými športami. Pohyb v teréne si však vyžaduje premyslenú sekundárnu ponuku, ktorá tento pobyt uľahčí a spríjemní. V niektorých územiach bude vhodné zvážiť, či neobmedziť voľný pohyb jednotlivcov na úkor skupín sprevádzaných sprievodcom.

Organizačná štruktúra geoparku

V destinácii, tak ako v každej ekonomickej jednotke, je potrebné plánovať a koordinovať činnosť jednotlivých subjektov, vypracovať stratégiu získania zákazníka a presadzovať sa na trhu.

Geopark má viacerých partnerov v podnikaní (stakeholderov). Hoci títo vedia vymenovať spoločné ciele, často ich konanie nie je zosúladené. Každý sa snaží o maximalizáciu vlastného zisku a tým, že nevyužíva možnosti spolupráce s ostatnými, ukracuje celok o možné výnosy. Nastáva stav, kedy stakeholderi nie sú schopní medzi sebou komunikovať a nedôverujú si. Preto volia pre geopark menej výhodné riešenie. Efektívne riadenie destinácie si vyžaduje určiť jednotlivým subjektom kompetencie a zodpovednosti. Najväčšou výzvou manažmentu geoparku je zmeniť zmýšľanie všetkých zúčastnených subjektov o konkurencii. Poskytovatelia služieb cestovného ruchu v geoparku si musia osvojiť, že konkurenciou im nie je susedná prevádzka, ale prevádzka v susednej destinácii. Návštevník totiž nevníma ponuky jednotlivých zariadení na území, ale ponuku destinácie ako celku a očakáva od nej uspokojenie svojich potrieb. Poslaním destinačného manažmentu je predovšetkým koordinácia existujúcich aktivít, zužitkovanie príležitostí a vylepšenie konkurenčnej výhody.

Obr. 6 Štruktúra riadenia geoparku

Organizačná štruktúra riadiace organizácie Geopark Banská Štiavnica

Pre mnohé obce a ďalšie subjekty na území geoparku nepatrí cestovný ruch k ich prioritám. Obce riešia predovšetkým svoje vlastné problémy spôsobené nedostatkom finančných prostriedkov a vzťahmi medzi ľuďmi. Problematická je aj rivalita medzi miestnymi podnikateľmi, a tiež neochota spolupracovať so samosprávou. Mnohé obce nevnímajú cestovný ruch ako potenciálny zdroj príjmov, ale ako zdroj ďalších starostí, ktoré musia riešiť. Nebezpečná je rozšírená predstava, že všetko má vyriešiť štát. A nie je to predstava iba jednoduchých miestnych občanov. Manažment Geoparku Banská Štiavnica čaká neľahká úloha, dostať do povedomia, že rozvoj cestovný ruch nemá byť iba v rukách miest a obcí, ale mali by sa na ňom podieľať všetky zložky regiónu, vrátane súkromného sektoru, štátnych organizácií, obyvateľstva, atď.

Riadiacim subjektom geoparku by mala byť organizácia, ktorá dokáže vytvárať a kumulovať zisk a spravodlivo ho deliť medzi zúčastnených stakeholderov. V riadiacej jednotke nemôžu byť priamo zúčastnené všetky subjekty cestovného ruchu v regióne, pretože rozhodovanie by nebolo dostatočne priebojné, čas na prijatie rozhodnutia by sa neúmerne predlžil, až za môže stať, že riadiaca organizácia by nedokázala rozhodovať a riadiť.

Vo všeobecnosti platí, že čím je väčší riadiaci aparát, tým pomalšie sa rodia rozhodnutia. Geopark Banská Štiavnica je produkt cestovného ruchu, dynamicky sa rozvíjajúceho sektoru hospodárstva, a tak aj jeho riadenie by malo byť dynamické a flexibilné.

Osvedčenou praxou je uzavretie memoranda o spolupráci medzi geoparkom a mestom, obcami a ďalšími stakeholdermi.

Riadiacou jednotkou Geoparku Banská Štiavnica by mala byť organizácia, ktorá má vytvárať zisk, ktorým motivuje svojich zamestnancov. Riadiacou jednotkou geoparku by nemala byť rozpočtová organizácia, pretože jej základným princípom nie je tvorba zisku, a tak jej zamestnanci nie sú motivovaní efektívne riadiť tak komplikovaný celok, akým je Geopark Banská Štiavnica.

Manažer Geoparku Banská Štiavnica, tvorca, vizionár - zastrešuje strategické vedenie a zastupovanie organizácie ako celku. Je nevyhnutné aby to bol odborník v oblasti geoturizmu a mal skúseností s manažovaním organizácie a kolektívu ľudí. Mal by mať prehľad o fungovaní a možnostiach partnerov geoparku.

Personálne obsadenie organizácie manažujúcej Geopark Banská Štiavnica musí byť vysoko odborný vo viacerých oblastiach a byť komunikatívne zdatný. Personál manažmentu by nemal priveľmi finančne zaťažovať rozpočet geoparku. Je preto veľmi dôležité vybrať kvalitných ľudí v ideálnom počte, aby pracovná skupina dokázala manažovať geopark v celom jeho odbornom a organizačnom spektre a aby bola aj finančne udržateľná. Minimálna zostava organizácie by mala byť v zložení: manažér geoparku, projektový manažér a organizačný pracovník. Manažment geoparku musí úzko spolupracovať so širokým spektrom odborníkov - od odborníkov z oblasti prírodných vied, cez ekonomické, až po spoločenské vedy. Manažment musí mať schopnosť efektívne komunikovať s predstaviteľmi štátnej správy, samosprávy, spoločenskými združeniami a spolkami, predstaviteľmi vzdelávania a služieb v regióne, hospodárskymi a ekonomickými subjektmi, múzeami a inými kultúrnymi subjektmi, malými

podnikateľmi a farmármi, producentmi miestnych výrobkov, remeselníkmi, malými podnikateľmi, obchodníkmi, dopravcami, ďalšími poskytovateľmi služieb v CR, hoteliermi prevádzkovateľmi reštaurácií, sprievodcami cestovného ruchu, cestovnými a informačnými kancelárkami, tour-operátormi, médiami, aktivistami, neziskovými organizáciami a jednotlivcami, ktorí majú svoje a svoje názory na fungovanie a existenciu geoparku v regióne.

Odborný tím, garanti geoparku. Tím odborníkov ad hoc spolupracujúci s manažmentom geoparku. Tento tím by mal disponovať detailnými znalosťami o území geoparku a mal by pozostávať z odborníkov na prírodné vedy – zvlášť na geovedy, na baníctvo, cestovný ruch, regionálny rozvoj, architektúru a ochranu životného prostredia. Žiaduci sú aj znalci v oblasti vodohospodárstva, histórie, archeológie, zoológie, botanici, ekonómovia, manažéri, práce s verejnosťou, regionálneho rozvoja, legislatívy, na folklór a zvyky obyvateľstva, na vývoj remesiel a poľnohospodárstva v regióne.

Sprievodcovia animátori a miestni obyvatelia. Jedná sa o rozmanitú skupinu ľudí rôzneho veku a záujmov. Sprievodcovia a animátori by mali absolvovať školenia príslušné školenia, ktoré im umožnia vykonávať tieto činnosti ako živnostníkom. v rámci živnosti. Miestni obyvatelia tvoria pridanú hodnotu ku klasickým geologickým, banským a iným hodnotám geoparku. Pridaná hodnota spočíva v aktívnom a nepretržitom zapojení sa obyvateľov do ochrany a zveľaďovania geologického a montánneho dedičstva. Angažovať sa môžu ako certifikovaní geosprievodcovia, remeselníci, poskytovatelia služieb a producenti miestnych výrobkov

Sídlo geoparku

Na fungovanie geoparku je potrebné disponovať nevyhnutným materiálno-technickým vybavením. Je vhodné, aby riadenie geoparku sídlilo v prirodzenom centre geoparku – v Banskej Štiavnici. Je potrebné vyriešiť financovanie prevádzky sídla geoparku.

Ciele manažmentu Geopark Banská Štiavnica

V súčasnosti prakticky neexistuje manažment resp. manažovanie Geoparku Banská Štiavnica, na ktoré by sa dalo efektívne nadviazať. Definujeme preto ciele, ktorým by sa mal nový manažment geoparku podriaďovať, so zreteľom na špecifické miestne podmienky a so zohľadnením geologického, montánneho, historického a kultúrneho dedičstva, ako aj stavu ponuky služieb v oblasti cestovného ruchu.

Ciele manažmentu Geoparku Banská Štiavnica:

- propagovať geopark medzi všetkými subjektmi nachádzajúcimi sa v ňom
- propagovať geopark na území kraja, Slovenska a v zahraničí
- zvýšiť povedomie obyvateľstva v regióne geoparku o priaznivých dopadoch geoparku na celý región
- podriaďovať všetky aktivity geoparku trvalo udržateľnému rozvoju geoparku
- geopark riadiť tak, aby sa stal jedným z ekonomických motorov územia ako celku

- zvýšiť zamestnanosť v regióne geoparku
- zabezpečiť ochranu a zlepšenie stavu životného prostredia na území geoparku
- aktívne spravovať územie na základe destinačného manažmentu
- zabezpečiť značenie, ochranu a zachovanie geologického, montánneho, historického a kultúrneho dedičstva regiónu
- zabezpečiť vzdelávanie v oblasti neživej a živej prírody a podporovať vedecký výskum v regióne
- zabezpečiť vyhľadávanie, žiadanie a čerpanie financií z dotačných schém
- vytvárať ponuky geoturizmu – produktové balíčky ako nástroja podpory cestovného ruchu
- aktivovať a podporovať optimálne využitie primárnej a sekundárnej ponuky cestovného ruchu v geoparku
- vytvárať obojstranne výhodné partnerstvá medzi partnermi geoparku – networking
- vytvoriť služby a centrá na podporu rozvoja geoturizmu
- vytvoriť dotačnú schému všetkých zúčastnených partnerov na podporu rozvoja geoparku
- rozvíjať medzinárodnú a národnú spoluprácu s ostatnými geoparkami
- zabezpečiť marketing a propagáciu geoparku na národnej úrovni
- pripraviť všetky kroky potrebné k tomu, aby bol geopark zaradený do siete geoparkov UNESCO
- podporiť aktivity každého jednotlivca, ktorý má zámer vytvoriť aktivitu prospešnú pre úspešný chod geoparku.

Významnou úlohou Manažmentu geoparku je tvorba a ponuka produktov geoparku, pričom medzi produkty geoparku patrí všetko to, čo má schopnosť uspokojiť potreby návštevníkov a vytvoriť tak komplexný súbor zážitkov. Je to súbor služieb, ktoré produkuje a ponúka cieľové miesto a podniky a inštitúcie cestovného ruchu. Produkt je komplexný súbor zážitkov, preto je pri jeho tvorbe musí producent najskôr rozoznať jadro zákazníkových potrieb, ktoré má produkt uspokojiť a potom navrhnuť očakávaný produkt a nájsť spôsob jeho ďalšieho rozšírenia.

Určiť cieľovú skupinu, znamená určiť, kto je najpravdepodobnejší zákazník pre konkrétny produkt. Čím lepšie sú známe potreby daného segmentu, tým väčšia šanca, že sa ponúkne produkt vhodným spôsobom a za primeranú cenu. Tu je niekoľko možných cieľových skupín pre geopark, ak rozčleníme ponuku geoparku na :

Geolokality a montánne lokality tvoria jadro ponuky geoparku, a najpravdepodobnejšou cieľovou skupinou pre nich sú nadšenci do geológie a baníctva. Táto cieľová skupina, nie je veľmi početná a nezastáva masový turizmus. Ide o klientov širokého vekového spektra, ktorí nie sú nároční, čo sa týka sekundárnej ponuky, na druhej strane sú nároční, čo sa týka kvality poskytnutých informácií. Ich hlavným cieľom je vidieť unikátne lokality bez ohľadu na dostupnosť. Členovia tejto cieľovej skupiny odchádzajú spokojný s pocitom, že videli/zažili niečo jedinečné. Trvanie ich pobytu je limitované na množstvo geologických a montánnych atraktivít, navštevujú lokality počas sezóny, ale nie je ničím výnimočné, že sa s nimi môžeme stretnúť počas celého roka. Je možné ich rozčleniť na odborníkov z oblasti geológie, členov banských spolkov, mladých vedcov, nadšených turistov.

Zážitky - zážitkový turizmus ako hlavná časť ponuky geoparku zaujme klasických turistov, ide prevažne o klientov, ktorí nemajú vyhranení vzťah ku geológii a baníctvu, ide im o samotný zážitok, z niečoho pekného a z pobytu v prírode. Táto cieľová skupina je početná, predstavuje

klientov vo veku 20 – 60 rokov, ktorých láka pobyt v prírode a pridaná hodnota skrz zážitkový turizmus. Sú nároční na kvalitu sekundárnej ponuky, čo kladie zvýšené nároky na poskytovateľov služieb. Navštevujú geopark počas hlavnej sezóny. Je možné ich rozčleniť na skupiny mladých ľudí, rodiny s deťmi, dôchodcov. Trvanie pobytu je viac dňové, ide v prevažne o víkendové pobyty, maximálne týždňové počas hlavnej sezóny.

Vzdelávanie - Geopark ako centrum vzdelávania v oblasti vied o zemi, montánnom dedičstve a environmentálnej výchove ponúka možnosti vzdelávania pre cieľovú skupinu žiakov a študentov. Hlavným cieľom je získať nové poznatky, po prípade vidieť lokality a javy, o ktorých sa učili. Ide v prevažnej miere o exkurzie, školy v prírode, detské tábory. Táto cieľová skupina je početná, vo veku od 6 -19 rokov. Keďže ide o početné skupiny od 20- 80 detí, výber sekundárnej ponuky je limitovaný touto skutočnosťou. Doslova nejde o kvalitu, ale o kvantitu ponúkaných služieb. Aj keď na druhej strane treba podotknúť, že na poskytovateľov služieb sú kladené veľké nároky, napr. pestrosť a nutričná hodnota stravy, podobne ako v školských jedálňach. Navštevujú geopark pred a po hlavnej letnej sezóne, mesiace máj, jún, september, október. Detské tábory samozrejme počas prázdnin. Trvanie pobytu je buď jedno dňové – exkurzia, alebo potom 5 dňové - školy v prírode.

Marketing Geoparku Banská Štiavnica

Marketing je nástrojom na dosahovanie podnikateľských cieľov, ktoré rešpektujú potreby a želania zákazníkov. Podniky cestovného ruchu nedokážu efektívne osloviť všetkých potenciálnych zákazníkov. Zákazníci sa jeden od druhého odlišujú, každý má špecifickú povahu, preferencie, životné podmienky, formuje ho iné prostredie, má iný životný štýl, inú motiváciu, iné nákupné správanie. Okrem toho sú potenciálni zákazníci geograficky široko rozptýlení. Podniky sa preto snažia pôsobiť na vybrané segmenty trhu. Snažia sa pôsobiť cielene – rozhodnúť sa, akú skupinu potenciálnych zákazníkov si vyberú a tej potom prispôbujú marketingové nástroje. Segmentácia trhu znamená rozdelenie trhu s veľkým počtom potenciálnych zákazníkov s odlišnými potrebami a charakteristickým správaním na menšie skupiny, ktoré vyžadujú odlišné produkty a marketingovú stratégiu.

Subjekty marketingu Geoparku Banská Štiavnica

KOCR a OOCR – zo zákona tvoria a realizujú marketing a propagáciu cestovného ruchu pre svojich členov doma a v zahraničí a podporujú a vytvárajú podmienky na rozvoj cestovného ruchu na svojom území a chránia záujmy svojich členov.

Obce - môžu zabezpečovať viditeľnosť geoparku zahrnutím loga geoparku na informačné panely na svojom území.

Turistické informačné centrá (TIC) - sú kľúčovými partnermi geoparku a to najmä v otázke propagácie a prípravy itinerárov (tipov na výlety). Tvoria tiež kľúčovú pozíciu pri komunikácii s turistami

Neštátne neziskové organizácie. Spolupráca s neštátnymi neziskovými organizáciami funguje na rôznych úrovniach (marketing, propagácia, obnova infraštruktúry, vzdelávanie)

Podnikatelia. Hnacím motorom destinácie sú podnikateľské subjekty cestovného ruchu, predovšetkým zo sektoru ubytovania a stravovania. Vyznačujú sa vysokým podielom malých a mikro firiem. Miera spolupráce medzi podnikateľskými subjektmi je nízka, dochádza len k sporadickým pokusom o systematickú spoluprácu. Zariadenia cestovného ruchu patria do katastrov obcí, ale spoluprácu s obcami zväčša popisujú ako komplikovanú. Je vhodné vytvoriť profesijné združenie miestnych podnikateľov, v rámci ktorého by vedenie Geoparku Banská Štiavnica diskutovalo svoje plány a stratégie so všetkými zúčastnenými subjektmi v rámci územia geoparku. Úlohou podnikateľov voči geoparku je napojiť svoje ponuky na existujúce návštevnícke toky.

Turistické kluby a iné záujmové organizácie. Môžu plniť niektoré špecifické funkcie ako napr. značenie turistických trás a tvorbu orientačných máp v území.

Špecifickými a významnými subjektmi v tejto oblasti podpory cestovného ruchu sú:

Mesto Banská Štiavnica – skutočný motor regiónu v oblasti cestovného ruchu jeho propagácie doma a vo svete,

Slovenské banské múzeum – propagáciou svojich aktivít propaguje aj geopark

Bansko-štiavnicko-hodrušský banícky spolok, ktorý svojimi aktivitami propaguje historickú montánnu časť geoparku doma aj v zahraničí.

Z doposiaľ neexistujúcich subjektov marketingu Geoparku Banská Štiavnica bude treba pripraviť a zrealizovať nasledovné:

Centrum Geoparku Banská Štiavnica - sídlo riadiacej organizácie geoparku so sídlom v Banskej Štiavnici

Obecné úrady v obciach - centrách geoparku, tak ako sú navrhované v tomto dokumente

Pobočky Centra Geoparku Banská Štiavnica v hoteloch, reštauráciách, múzeách, kúpeľných domoch, v podnikoch úzko spolupracujúcich s Centrom Geoparku Banská Štiavnica - miesta priameho kontaktu s návštevníkmi GBŠ

Záver

Predkladané dielo má za úlohu poskytnúť strategický materiál pre optimálny chod zadávateľom definovanej lokality „Banská Štiavnica a okolie“ a oživiť skvelú myšlienku Geoparku Banská Štiavnica a navrhnuť jeho organizačnú a riadiacu štruktúru.

GeoTour o .z., ako organizácia, ktorá túto správu vypracovala, je ochotná podieľať sa na realizácii návrhov uvedených v strategickom dokumente do praxe.

Príloha 1:

Zápisnice z pracovných jednaní v Banskej Štiavnici

ZÁPISNICA

z pracovného stretnutia k realizácii projektu

Komplexné využitie potenciálu baníckeho dedičstva v lokalite Banskej Štiavnice prostredníctvom produktov zážitkového turizmu

konaného v Banskej Štiavnici dňa 21. 1. 2019

Prítomní:

Mgr. Henrieta Godová, Odd. regionálneho rozvoja a medzinárodných vzťahov, MsÚ Banská Štiavnica

Igor Kuhn, riaditeľ OOCR Región Banská Štiavnica

Ing. Andrej Gašpar

Ing. Alica Hrnčiríková, za zhotoviteľa multimediálnej internetovej prezentácie

RNDr. Karol Weis, PhD., za zhotoviteľa strategického dokumentu

prof. Ing. Pavol Rybár, PhD., predseda združenia OZ GeoTour, zhotoviteľ strategického dokumentu

Ing. Lucia Domaracká, za zhotoviteľa strategického dokumentu

Stretnutie otvoril a prítomných privítal Igor Kuhn, riaditeľ OOCR Región Banská Štiavnica.

Na stretnutí prezentovali zástupcovia zhotoviteľa Multimediálnej internetovej prezentácie „Príbeh Štiavnica“ 9 tém vybraných do tejto prezentácie. Témy prezentovali Ing. Alica Hrnčiríková a Ing. Andrej Gašpar. Predložené boli nasledovné témy:

1. Vzostupy a pády mesta – najdôležitejšie míľniky histórie mesta z hľadiska rozkvetu aj úpadku
2. Sopka, geológia – vývoj štiavnického stratovulkánu z hľadiska neskoršej ťažby rúd v regióne
3. Baníci a obyvateľstvo – sociálne postavenie baníkov, vzbury, choroby, tradície v prepojení na ostatné obyvateľstvo mesta aj z hľadiska národnostného zloženia)
4. Tajchy – história, jedinečnosť, osobnosti
5. Priemysel, veda, technika, vynálezy – vývoj priemyselnej výroby v napojení na ťažbu, najzaujímavejšie objavy uskutočnené v Banskej Štiavnici
6. Školstvo, študentský život – míľniky štiavnického školstva, najvýznamnejšie školy, úspechy štiavnických študentov v zahraničí
7. Povesti a mágia – najzaujímavejšie povesti, pôsobenie alchymistov pochádzajúcich zo Saska, príbehy čarodejníč zo 16. storočia
8. Remeslá, umenie, architektúra

9. Ohrozenia – hrozby pre mesto prichádzajúce zvonka: Tatári, Turci, povstania, zbojníci

Jednotlivé témy prítomný prediskutovali, predniesli svoje návrhy a nápady, prípadné doplňujúce otázky. Prítomní odsúhlasili všetky témy navrhované pre „Príbeh Štiavnice“.

Prítomní prediskutovali aj ďalšie stretnutie zhotoviteľa strategického dokumentu zo zástupcami Mesta Banská Štiavnica, aby odprezentoval návrhy na nové atraktivity. Navrhované termíny sú 25. 2. alebo 27. 2. 2019. Presný termín sa stanoví po konzultácii s primátorkou mesta Banská Štiavnica.

Tiež sa dohodlo stretnutie k prezentácii predfinálnej verzie strategického dokumentu, a to polovica marca 2019.

V Banskej Štiavnici, dňa 21. 1. 2019

Zapísala: Mgr. Henrieta Godová

Zápisnica
z pracovného stretnutia uskutočnenému k
realizácii projektu
Komplexné využitie baníckeho potenciálu lokality Banskej Štiavnice prostredníctvom produktov
zážitkového turizmu
konaného v Banskej Štiavnici dňa 31. 1. 2019

Prítomní: podľa prezenčnej listiny

Pracovné stretnutie otvorili a prítomných privítali Igor Kuhn, OOCR Región Banská Štiavnica a prof. Ing. Pavol Rybár, PhD., OZ Geotour. Oboznámili prítomných s účelom stretnutia, projektom a prípravou strategického dokumentu na rozvoj udržateľného cestovného ruchu v štiavnickom regióne. Účelom stretnutia bolo generovanie návrhov nových udržateľných atraktivít v regióne v spojitosti s témami „Príbehu Štiavnice.“

Diskusia:

Ing. Sombathy – máme taviareň striebornej rudy, ktorú plánujeme použiť pre potreby cestovného ruchu. Bolo by vhodné pripraviť vízie rozvoja Bane Starovšechsvätých v Hodruši-Hámroch, Banského múzea v prírode aj striebornej hutí, ako aj koncepciu oživenia a rozvoja geoparku.

Ing. Marko – bolo by potrebné rozvíjať sprievodcovskú činnosť, sprievodcovia by mali návštevníkov sprevádzať k všetkým atraktivitám, bolo by vhodné porozmýšľať nad myšlienkou múzea s 3D modelmi banských zariadení.

Ing. Vojček – dôležitá je udržateľnosť, t. j. projekt, ktorý generuje príjmy, aby z nich bolo možné udržiavať atrakcie a služby s nimi spojené

Kuhn – 50 % atraktivít musí byť udržateľná. Potrebné je začať s malými projektmi, na ktoré je možné získať finančné prostriedky. Navrhujem projekty ako zážitková cesta s rôznymi historickými postavami (baníci, zbojníci a pod.), využitie povrchových dobývok na Starom meste, živý banícky orloj (ktorý sa spustí za poplatok) s postavičkami od akad. soch. Vladimíra Oravca.

Ing. Kaňa – návrh atraktivít dodá písomne

Ing. Vojček – kto bude zodpovedať za mimoriadne udalosti, ktoré sa stanú počas návštevy povrchových dobývok? Čo sa týka lomu Šobov, v budúcnosti plánujeme pripraviť pre návštevníkov nové informácie, spoluprácu s umelcami. Spolupráca so školami nefunguje, ale nebránime sa žiadnej spolupráci, ktorá prospeje rozvoju Geoclubu.

prof. Rybár – pre rozvoj CR v tomto regióne je kľúčové podzemie, ktoré je nádherným a atraktívnym prostredím. Lomy sú vhodné pre masový charakter návštevnosti. Je však potrebné vymyslieť financovanie a zastrešiť to obchodnou spoločnosťou, ktorá sa bude zaoberať len ponukou a rozvojom takejto atraktivity.

Ing. Makovíni – potrebná je rekonštrukcia a popularizácia geoparku, zjednodušenie textov, aby boli zrozumiteľné aj pre laikov, dokončenie projektu, zahrnúť nové banské diela na Štefultove (napr. Štefan šachta a pod.), osadiť pamätnú tabuľu na dom, v ktorom žil Dr. Téry. Mám model funkčnej stupy.

prof. Rybár – čo má tento model navyše, aby prilákal turistov? Dala by sa na Štefan šachte urobiť nejaká hra? Je dôležité smerovať každú atraktivitu na určitú cieľovú skupinu.

Ing. arch. Meszároš – potrebné je popularizovať baníctvo a banské atraktivity pre deti, vymyslieť spôsob, ako to atraktívne prezentovať deťom

prof. Rybár – mali by sa využívať aj QR kódy

Ing. Makovíni – mohli by sa pripraviť/vyrobiť videá a animácie o tom, ako fungujú banské zariadenia

Kuhn – ďalším mojím návrhom je vybudovanie detského ihriska stvárňujúceho vodohospodársky systém. Platilo by sa tam vstupné, bolo by tam občerstvenie. Umiestnené by to mohlo byť pri Starom zámku alebo v Kollárovej záhrade

Ing. Malatincová – do Kollárovej záhrady sa to umiestniť nemôže, pretože je súčasťou botanickej záhrady a využíva sa na výučbu

Ing. Vojček – mojím návrhom pre atraktivitu je aj pieskové ihrisko v lome s využitím rôznych rúr, zvieratiek, prezentovanie vulkánu, minerálov a zlata

Prof. Rybár ukončil stretnutie a poďakoval sa prítomným za účasť a prínosné nápady a návrhy.

V Banskej Štiavnici, dňa 31. 1. 2019

zapísala Mgr. Henrieta Godová

Zápisnica

z pracovného stretnutia uskutočnenému k

realizácii projektu

***Komplexné využitie banického potenciálu lokality Banskej Štiavnice prostredníctvom produktov
zážitkového turizmu,***

konaného v Banskej Štiavnici dňa 14. 3. 2019

Prítomní:

Mgr. Nadežda Babiaková, primátorka mesta

Ing. Marián Zimmermann, zástupca primátorky mesta

Mgr. Henrieta Godová, Odd. regionálneho rozvoja a medzinárodných vzťahov

RNDr. Karol Weis, PhD., Banskoštiavnicko-hodrušký banícky spolok

prof. Ing. Pavol Rybár, PhD., OZ Geotour

doc. Ing. Lucia Domaracká, PhD., OZ Geotour

Pracovné stretnutie sa uskutočnilo s cieľom prezentácie Strategického dokumentu rozvoja zážitkového turizmu lokality Banská Štiavnica a okolie vedeniu Mesta Banská Štiavnica.

Uvedený dokument prezentoval prof. Ing. Pavol Rybár, PhD. Strategický dokument sa skladá z 5. častí, a to:

1. časť Analýza a posúdenie použiteľnosti existujúcich strategických a obsahových dokumentov
2. časť Analýza súčasného stavu a zhodnotenie potenciálu existujúcich atraktivít v lokalite
3. časť Zhrnutie analytickej časti, odporúčania pre strategickú časť
4. časť Prezentácia navrhovaných nových atraktivít v lokalite
5. časť Manažment Geoparku Banská Štiavnica.

Po prezentácii nasledovala diskusia o manažmente geoparku, kde prítomní predložili niekoľko návrhov, o ktorých sa v budúcnosti môže uvažovať.

V Banskej Štiavnici, dňa 14. 3. 2019

zapísala Mgr. Henrieta Godová

Príloha 2:

Zoznam vybranej časti objektov v Banskej Štiavnici a jej okolí, ktoré boli spracované ako príloha nominačného spisu (Bratislava 1992) pre zápis Lokality UNESCO na Zoznam svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO podľa Dohovoru. Aktuálny právny stav ochrany jednotlivých objektov (03 / 2010) – upravené

Príloha 3:

Montánne a geologické objekty Geoparku Banská Štiavnica zaradené do "Príbehu Štiavnice". Zobrazenie s využitím multimediálneho sprievodcu banským turizmom

Atrakcie zaradené do "Príbehu Štiavnice" - kapitola 1: Vzostupy a pády mesta – najdôležitejšie míľniky histórie mesta z hľadiska rozkvetu aj úpadku

Sídlisko Glanzenberg

GPS: 48.465999, 18.891886 | 48° 27' 57.6", 18° 53' 30.79"
Obec: Banská Štiavnica
Objekt: Významné objekty (architektúra, klopačky, vartovne)
Web: http://www.muzeumbs.sk/wp-content/uploads/2014/11/SM_UPUTAVKA_A3_4_11.pdf

Dedičná štôľňa Bieber

GPS: 48.43566, 18.87966 | 48° 26' 8.38", 18° 52' 46.78"
Obec: Banská Štiavnica
Objekt: Dedičné (odvodňovacie štôľne)

Slovenské banské múzeum - Kammerhof - Baníctvo na Slovensku

GPS: 48.45781, 18.89579 | 48° 27' 28.12", 18° 53' 44.84"
Obec: Banská Štiavnica
Objekt: Múzeum, Galéria, Pamätná izba
Web: <http://www.muzeumbs.sk>

Slovenské banské múzeum – Dedičná štôľňa Glanzenberg

GPS: 48.457572, 18.899261 | 48° 27' 27.26", 18° 53' 57.34"
Obec: Banská Štiavnica
Objekt: Múzeum, Galéria, Pamätná izba
Kontakt: E-mail: info@muzeumbs.sk; tel: 045/692 05 35
Web: <http://www.muzeumbs.sk/glanzenberg/>

Mikovíniho dom

GPS: 48.458727, 18.894637 | 48° 27' 31.42", 18° 53' 40.69"
Obec: Banská Štiavnica
Objekt: Významné objekty (architektúra, klopačky, vartovne)

Slovenské banské múzeum – Starý zámok

GPS: 48.459518, 18.890951 | 48° 27' 34.26", 18° 53' 27.42"
Obec: Banská Štiavnica
Objekt: Múzeum, Galéria, Pamätná izba
Kontakt: e-mail: etnolog@muzeumbs.sk; tel: 045/6949472; 6920535
Web: <http://www.muzeumbs.sk/stary-zamok/>

Slovenské banské múzeum – Banské múzeum v prírode

GPS: 48.451348, 18.888527 | 48° 27' 4.85", 18° 53' 18.7"
Obec: Banská Štiavnica
Objekt: Múzeum, Galéria, Pamätná izba
Kontakt: E-mail: bmp@muzeumbs.sk; tel: 045/6912971; 6920535
Web: <http://www.muzeumbs.sk/banske-muzeum-v-prirode/>

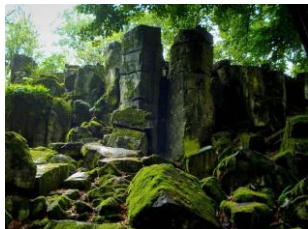
Slovenské banské múzeum – Nový zámok

GPS: 48.455776, 18.896144 | 48° 27' 20.79", 18° 53' 46.12"
Obec: Banská Štiavnica
Objekt: Múzeum, Galéria, Pamätná izba
Kontakt: E-mail: etnolog@muzeumbs.sk; tel: 045/6911543; 6920535
Web: <http://www.muzeumbs.sk/novy-zamok/>

Atrakcie zaradené do "Pribehu Štiavnice" - kapitola 2: Sopka, geológia – vývoj štiavnického stratovulkánu z hľadiska neskoršej ťažby rúd v regióne

Štangarígel' – Krupinské Bralce

GPS: 48.376423, 18.989153 | 48° 22' 35.12", 18° 59' 20.95"

Obec: Žibritov

Objekt: Atraktivita geoturizmu (prírodný útvar, bralo, prameň, vrt, kóta)

Prírodná pamiatka Štangarígel'

GPS: 48.3765, 18.9895 | 48° 22' 35.4", 18° 59' 22.2"

Obec: Žibritov

Objekt: Prírodná pamiatka, Národná PP

Laháry – viacstupňové jazykovité výbežky bahnotokov, lávový prúd

GPS: 48.235979, 18.992442 | 48° 14' 9.52", 18° 59' 32.79"

Obec: Medovarce

Objekt: Atraktivita geoturizmu (prírodný útvar, bralo, prameň, vrt, kóta)

Pracháreň, kultúrna pamiatka, povrchové technické a banské objekty

GPS: 48.446224, 18.889992 | 48° 26' 46.41", 18° 53' 23.97"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Kultúrna pamiatka, Národná KP

Web: <http://www.pamiatky.sk/po/po/Details?id=10676>

Sixova stráň, prírodná pamiatka, atraktivita geoturizmu

GPS: 48.377804, 19.014765 | 48° 22' 40.09", 19° 0' 53.15"

Obec: Žibritov

Objekt: Prírodná pamiatka, Národná PP

Web: <http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/416>

Geoclub – kremencový lom Šobov, aktívny oddych

GPS: 48.470669, 18.903459 | 48° 28' 14.41", 18° 54' 12.45"

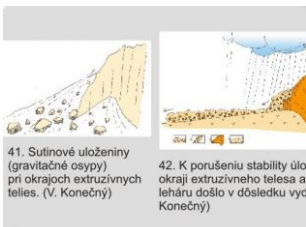
Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Atraktivita geoturizmu (prírodný útvar, bralo, prameň, vrt, kóta)

Kontakt: Kontaktný telefón: 0910 410 410 ; e-mail : info@geoclub.sk

Web: <http://geoclub.sk/geoclub.html>

Epiklastické vulkanické brekcie, skalné bralá sitnianskeho andezitu, dolný hrad

GPS: 48.401644, 18.886181 | 48° 24' 5.92", 18° 53' 10.25"

Obec: Svätý Anton

Objekt: Atraktivita geoturizmu (prírodný útvar, bralo, prameň, vrt, kóta)

Vyhniansky travertín

GPS: 48.503987, 18.787326 | 48° 30' 14.35", 18° 47' 14.37"

Obec: Vyhne

Objekt: Atraktivita geoturizmu (prírodný útvar, bralo, prameň, vrt, kóta)

Youtube: https://www.youtube.com/watch?v=xUN_tDoaz80

Kamenné more

GPS: 48.508220, 18.792955 | 48° 30' 29.59", 18° 47' 34.64"

Obec: Vyhne

Objekt: Atraktivita geoturizmu (přírodní útvar, bralo, prameň, vrt, kóta)

Web: <http://www.vyhne.sk/>

Szabóova skala

GPS: 48.536868, 18.806568 | 48° 32' 12.72", 18° 48' 23.64"

Obec: Vyhne

Objekt: Atraktivita geoturizmu (přírodní útvar, bralo, prameň, vrt, kóta)

Historické povrchové dobývky na Glanzenbergu

GPS: 48.462381, 18.895443 | 48° 27' 44.57", 18° 53' 43.59"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Haldy, odkaliská, reliéf ovplyvnený banskou činnosťou, lomy

Historické povrchové dobývky pod šachtou Terézia

GPS: 48.451942, 18.874043 | 48° 27' 6.99", 18° 52' 26.55"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Haldy, odkaliská, reliéf ovplyvnený banskou činnosťou, lomy

Pinga pod šachtou Roveň

GPS: 48.447499, 18.870927 | 48° 26' 51", 18° 52' 15.34"

Obec: Štiavnické Bane

Objekt: Pingy, pingové ťahy, pingové polia

Pingy na žile Terézia (Horná Roveň)

GPS: 48.447012, 18.870530 | 48° 26' 49.24", 18° 52' 13.91"

Obec: Štiavnické Bane

Objekt: Pingy, pingové ťahy, pingové polia

Šachta Magdaléna (Správna budova)

GPS: 48.437279, 18.872330 | 48° 26' 14.2", 18° 52' 20.39"

Obec: Štiavnické Bane

Objekt: Šachty, šachtové veže, zakryté ústia

Štôlna Prostredná – Podzemná expozícia bane Starovšechsvätých

GPS: 48.46427, 18.82852 | 48° 27' 51.37", 18° 49' 42.67"

Obec: Hodruša-Hámre

Objekt: Vstupné portály, štôlne

Youtube: <http://www.youtube.com/v/Z6Fw3Pqa8Fo?version=3>

Podzemná expozícia Stará baňa všetkých svätých – štôľňa Prostredná

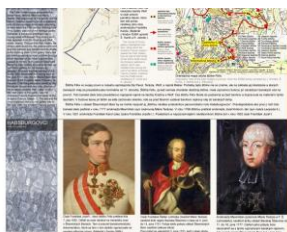
GPS: 48.46433, 18.82862 | 48° 27' 51.59", 18° 49' 43.03"

Obec: Hodruša-Hámre

Objekt: Múzeum, Galéria, Pamätná izba

Web: <http://hodrusskehlbiny.sk>

Štôľňa Felix

GPS: 48.442024, 18.872990 | 48° 26' 31.29", 18° 52' 22.76"

Obec: Štiavnické Bane

Objekt: Vstupné portály, štôľne

Štôľňa Michal dopravná (stará)

GPS: 48.465705, 18.898826 | 48° 27' 56.54", 18° 53' 55.77"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Vstupné portály, štôľne

Dedičná štôľňa Bieber

GPS: 48.43566, 18.87966 | 48° 26' 8.38", 18° 52' 46.78"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Dedičné (odvodňovacie štôľne)

Slovenské banské múzeum – Berggericht

GPS: 48.459720, 18.892790 | 48° 27' 34.99", 18° 53' 34.04"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Múzeum, Galéria, Pamätná izba

Kontakt: e-mail: info@muzeumbbs.sk, tel: 045/6920536, 6920535

Web: <http://www.muzeumbbs.sk/berggericht/>

Vínne pivničky vytesané do skaly

GPS: 48.237274, 19.006287 | 48° 14' 14.19", 19° 0' 22.63"

Obec: Medovarce

Objekt: Atraktivita geoturizmu (prírodný útvar, bralo, prameň, vrt, kóta)

Slovenské banské múzeum – Dedičná štôlna Glanzenberg

GPS: 48.457572, 18.899261 | 48° 27' 27.26", 18° 53' 57.34"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Múzeum, Galéria, Pamätná izba

Kontakt: E-mail: info@muzeumbbs.sk; tel: 045/692 05 35

Web: <http://www.muzeumbbs.sk/glanzenberg/>

Slovenské banské múzeum – Banské múzeum v prírode

GPS: 48.451348, 18.888527 | 48° 27' 4.85", 18° 53' 18.7"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Múzeum, Galéria, Pamätná izba

Kontakt: E-mail: bmp@muzeumbbs.sk; tel: 045/6912971; 6920535

Web: <http://www.muzeumbbs.sk/banske-muzeum-v-prirode/>

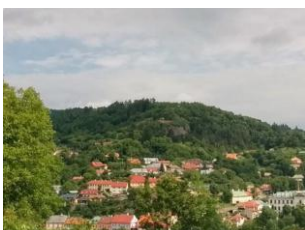
Sídlisko Glanzenberg

GPS: 48.465999, 18.891886 | 48° 27' 57.6", 18° 53' 30.79"
Obec: Banská Štiavnica
Objekt: Významné objekty (architektúra, klopačky, vartovne)
Web: http://www.muzeumbs.sk/wp-content/uploads/2014/11/SM_UPUTAVKA_A3_4_11.pdf

Atrakcie zaradené do "Pribehu Štiavnice" - kapitola 3: Baníci a obyvateľstvo – sociálne postavenie baníkov, vzbury, choroby, tradície v prepojení na ostatné obyvateľstvo mesta aj z hľadiska národnostného zloženia)

Sídlisko Glanzenberg

GPS: 48.465999, 18.891886 | 48° 27' 57.6", 18° 53' 30.79"
Obec: Banská Štiavnica
Objekt: Významné objekty (architektúra, klopačky, vartovne)
Web: http://www.muzeumbs.sk/wp-content/uploads/2014/11/SM_UPUTAVKA_A3_4_11.pdf

Atrakcie zaradené do "Pribehu Štiavnice" - kapitola 4: Tajchy – história, jedinečnosť, osobnosti

Tajch Bakomi

GPS: 48.43451, 18.85166 | 48° 26' 4.24", 18° 51' 5.98"
Obec: Štiavnické Bane
Objekt: Vodné plochy (tajchy, vodné nádrže, rybníky, jazerá)

Veľký Vindšachtský tajch

GPS: 48.434346, 18.856062 | 48° 26' 3.65", 18° 51' 21.82"

Obec: Štiavnické Bane

Objekt: Vodné plochy (tajchy, vodné nádrže, rybníky, jazerá)

Tajch Evička

GPS: 48.434662, 18.863105 | 48° 26' 4.78", 18° 51' 47.18"

Obec: Štiavnické Bane

Objekt: Vodné plochy (tajchy, vodné nádrže, rybníky, jazerá)

Antolský tajch

GPS: 48.428314, 18.951534 | 48° 25' 41.93", 18° 57' 5.52"

Obec: Svätý Anton

Objekt: Vodné plochy (tajchy, vodné nádrže, rybníky, jazerá)

Tajch Veľká Richňava

GPS: 48.42754, 18.84735 | 48° 25' 39.14", 18° 50' 50.46"

Obec: Štiavnické Bane

Objekt: Vodné plochy (tajchy, vodné nádrže, rybníky, jazerá)

Horný Hodrušský tajch

GPS: 48.42754, 18.84735 | 48° 25' 39.14", 18° 50' 50.46"

Obec: Štiavnické Bane

Objekt: Vodné plochy (tajchy, vodné nádrže, rybníky, jazerá)

Dolný Hodrušský tajch

GPS: 48.46444, 18.85039 | 48° 27' 51.98", 18° 51' 1.4"

Obec: Hodruša-Hámre

Objekt: Vodné plochy (tajchy, vodné nádrže, rybníky, jazerá)

Hodrušská vodná štôlna

GPS: 48.432288, 18.843423 | 48° 25' 56.24", 18° 50' 36.32"

Obec: Štiavnické Bane

Objekt: Vstupné portály, štôlne

Akvadukt

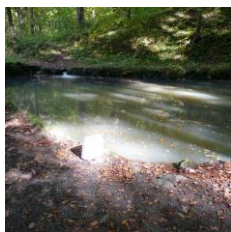

GPS: 48.453623, 18.927618 | 48° 27' 13.04", 18° 55' 39.42"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Povrchové technické a banské objekty

Horné parkové jazierko pri Kaštieli vo Svätom Antone

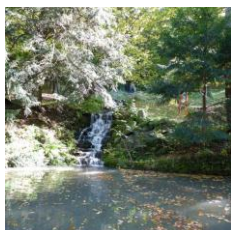

GPS: 48.420731, 18.945372 | 48° 25' 14.63", 18° 56' 43.34"

Obec: Svätý Anton

Objekt: Vodné plochy (tajchy, vodné nádrže, rybníky, jazerá)

Dolné parkové jazierko pri Kaštieli vo Svätom Antone

GPS: 48.420521, 18.944364 | 48° 25' 13.88", 18° 56' 39.71"

Obec: Svätý Anton

Objekt: Vodné plochy (tajchy, vodné nádrže, rybníky, jazerá)

Slovenské banské múzeum – Dedičná štôľňa Glanzenberg

GPS: 48.457572, 18.899261 | 48° 27' 27.26", 18° 53' 57.34"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Múzeum, Galéria, Pamätná izba

Kontakt: E-mail: info@muzeumbbs.sk; tel: 045/692 05 35

Web: <http://www.muzeumbbs.sk/glanzenberg/>

Mikovíniho dom

GPS: 48.458727, 18.894637 | 48° 27' 31.42", 18° 53' 40.69"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Významné objekty (architektúra, klopačky, vartovne)

Atrakcie zaradené do "Pribehu Štiavnice" - kapitola 5: Priemysel, veda, technika, vynálezy – vývoj priemyselnej výroby v napojení na ťažbu, najzaujímavejšie objavy uskutočnené v Banskej Štiavnici

Slovenské banské múzeum – Berggericht

GPS: 48.459720, 18.892790 | 48° 27' 34.99", 18° 53' 34.04"
Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Múzeum, Galéria, Pamätná izba

Kontakt: e-mail: infobs@muzeumbs.sk, tel: 045/6920536, 6920535

Web: <http://www.muzeumbs.sk/berggericht/>

Akvadukt

GPS: 48.453623, 18.927618 | 48° 27' 13.04", 18° 55' 39.42"
Obec: Banská Štiavnica
Objekt: Povrchové technické a banské objekty

Pinga pod šachtou Roveň

GPS: 48.447499, 18.870927 | 48° 26' 51", 18° 52' 15.34"
Obec: Štiavnické Bane
Objekt: Pingy, pingové ťahy, pingové polia

Geoclub – kremencový lom Šobov, aktívny oddych

GPS: 48.470669, 18.903459 | 48° 28' 14.41", 18° 54' 12.45"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Atraktivita geoturizmu (prírodný útvar, bralo, prameň, vrt, kóta)

Kontakt: Kontaktný telefón: 0910 410 410 ; e-mail : info@geoclub.sk

Web: <http://geoclub.sk/geoclub.html>

Pracháreň, kultúrna pamiatka, povrchové technické a banské objekty

GPS: 48.446224, 18.889992 | 48° 26' 46.41", 18° 53' 23.97"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Kultúrna pamiatka, Národná KP

Web: <http://www.pamiatky.sk/po/po/Details?id=10676>

Štôlna Michal dopravná (stará)

GPS: 48.465705, 18.898826 | 48° 27' 56.54", 18° 53' 55.77"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Vstupné portály, štôlne

Pingy na žile Terézia (Horná Roveň)

GPS: 48.447012, 18.870530 | 48° 26' 49.24", 18° 52' 13.91"

Obec: Štiavnické Bane

Objekt: Pingy, pingové ťahy, pingové polia

Slovenské banské múzeum - Kammerhof - Baníctvo na Slovensku

GPS: 48.45781, 18.89579 | 48° 27' 28.12", 18° 53' 44.84"
Obec: Banská Štiavnica
Objekt: Múzeum, Galéria, Pamätná izba
Web: <http://www.muzeumbs.sk>

Šachta Magdaléna (Správna budova)

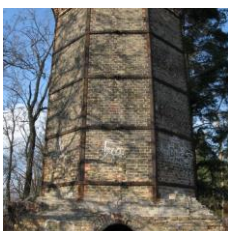
GPS: 48.437279, 18.872330 | 48° 26' 14.2", 18° 52' 20.39"
Obec: Štiavnické Bane
Objekt: Šachty, šachtové veže, zakryté ústia

Budova banského meračstva Baníckej akadémie

GPS: 48.440424, 18.872455 | 48° 26' 25.53", 18° 52' 20.84"
Obec: Štiavnické Bane
Objekt: Kultúrna pamiatka, Národná KP
Web: <http://www.pamiatky.sk/po/po/Details?id=10659>

Komín na Lintichu

GPS: 48.432020, 18.919661 | 48° 25' 55.27", 18° 55' 10.78"
Obec: Banská Štiavnica
Objekt: Povrchové technické a banské objekty

Dymovod na Lintichu

GPS: 48.435352, 18.920959 | 48° 26' 7.27", 18° 55' 15.45"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Povrchové technické a banské objekty

Strieborná (Dolná) huta

GPS: 48.43817, 18.92188 | 48° 26' 17.41", 18° 55' 18.77"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Povrchové technické a banské objekty

Slovenské banské múzeum – Banské múzeum v prírode

GPS: 48.451348, 18.888527 | 48° 27' 4.85", 18° 53' 18.7"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Múzeum, Galéria, Pamätná izba

Kontakt: E-mail: bmp@muzeumbs.sk; tel: 045/6912971; 6920535

Web: <http://www.muzeumbs.sk/banske-muzeum-v-prirode/>

Protiturecká bašta

GPS: 48.441191, 18.874986 | 48° 26' 28.29", 18° 52' 29.95"

Obec: Štiavnické Bane

Objekt: Významné objekty (architektúra, klopačky, vartovne)

Web: <http://www.nasabasta.sk/?id=>

Slovenské banské múzeum – Starý zámok

GPS: 48.459518, 18.890951 | 48° 27' 34.26", 18° 53' 27.42"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Múzeum, Galéria, Pamätná izba

Kontakt: e-mail: etnolog@muzeumbs.sk; tel: 045/6949472; 6920535

Web: <http://www.muzeumbs.sk/stary-zamok/>

Atrakcie zaradené do "Pribehu Štiavnice" - kapitola 6: Školstvo, študentský život –
míľniky štiavnického školstva, najvýznamnejšie školy, úspechy štiavnických študentov
v zahraničí

Slovenské banské múzeum - Kammerhof - Baníctvo na Slovensku

GPS: 48.45781, 18.89579 | 48° 27' 28.12", 18° 53' 44.84"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Múzeum, Galéria, Pamätná izba

Web: <http://www.muzeumbs.sk>

Slovenské banské múzeum – Berggericht

GPS: 48.459720, 18.892790 | 48° 27' 34.99", 18° 53' 34.04"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Múzeum, Galéria, Pamätná izba

Kontakt: e-mail: infobs@muzeumbs.sk, tel: 045/6920536, 6920535

Web: <http://www.muzeumbs.sk/berggericht/>

Budovy Baníckej a Lesníckej akadémie – SOŠ Lesnícka

GPS: 48.459586, 18.899255 | 48° 27' 34.51", 18° 53' 57.32"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Významné objekty (architektúra, klopačky, vartovne)

Budovy Baníckej a Lesníckej akadémie – SPŠ S. Mikovíniho

GPS: 48.460134, 18.898289 | 48° 27' 36.48", 18° 53' 53.84"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Významné objekty (architektúra, klopačky, vartovne)

Budovy Baníckej a Lesníckej akadémie – Chemické laboratóriá

GPS: 48.459906, 18.897136 | 48° 27' 35.66", 18° 53' 49.69"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Významné objekty (architektúra, klopačky, vartovne)

Budova banského meračstva Baníckej akadémie

GPS: 48.440424, 18.872455 | 48° 26' 25.53", 18° 52' 20.84"

Obec: Štiavnické Bane

Objekt: Kultúrna pamiatka, Národná KP

Web: <http://www.pamiatky.sk/po/po/Details?id=10659>

Atrakcie zaradené do "Pribehu Štiavnice" - kapitola 7: Povesti a mágia – najzaujímavejšie povesti, pôsobenie alchymistov pochádzajúcich zo Saska, príbehy čarodejní z 16. storočia

Slovenské banské múzeum – Berggericht

GPS: 48.459720, 18.892790 | 48° 27' 34.99", 18° 53' 34.04"
Obec: Banská Štiavnica
Objekt: Múzeum, Galéria, Pamätná izba
Kontakt: e-mail: infobs@muzeumbs.sk, tel: 045/6920536, 6920535
Web: <http://www.muzeumbs.sk/berggericht/>

Budovy Baníckej a Lesníckej akadémie – Chemické laboratóriá

GPS: 48.459906, 18.897136 | 48° 27' 35.66", 18° 53' 49.69"
Obec: Banská Štiavnica
Objekt: Významné objekty (architektúra, klopačky, vartovne)

Geoclub – kremencový lom Šobov, aktívny oddych

GPS: 48.470669, 18.903459 | 48° 28' 14.41", 18° 54' 12.45"
Obec: Banská Štiavnica
Objekt: Atraktivita geoturizmu (prírodný útvar, bralo, prameň, vrt, kóta)
Kontakt: Kontaktný telefón: 0910 410 410 ; e-mail : info@geoclub.sk
Web: <http://geoclub.sk/geoclub.html>

Historické povrchové dobývky na Glanzenbergu

GPS: 48.462381, 18.895443 | 48° 27' 44.57", 18° 53' 43.59"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Haldy, odkaliská, reliéf ovplyvnený banskou činnosťou, lomy

Štôlna Prostredná – Podzemná expozícia bane Starovšechsvätých

GPS: 48.46427, 18.82852 | 48° 27' 51.37", 18° 49' 42.67"

Obec: Hodruša-Hámre

Objekt: Vstupné portály, štôlne

Youtube: <http://www.youtube.com/v/Z6Fw3Pqa8Fo?version=3>

Pingy na žile Terézia (Horná Roveň)

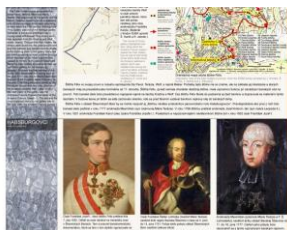

GPS: 48.447012, 18.870530 | 48° 26' 49.24", 18° 52' 13.91"

Obec: Štiavnické Bane

Objekt: Pingy, pingové ťahy, pingové polia

Štôlna Felix

GPS: 48.442024, 18.872990 | 48° 26' 31.29", 18° 52' 22.76"

Obec: Štiavnické Bane

Objekt: Vstupné portály, štôlne

Dedičná štôľňa Glanzenberg

GPS: 48.45747, 18.89900 | 48° 27' 26.89", 18° 53' 56.4"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Dedičné (odvodňovacie štôľne)

Barlangy – podzemný kameňolom (baňa)

GPS: 48.45776, 18.95068 | 48° 27' 27.94", 18° 57' 2.45"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Vstupné portály, štôľne

Štôľňa Michal, krátka

GPS: 48.459706, 18.892980 | 48° 27' 34.94", 18° 53' 34.73"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Vstupné portály, štôľne

Web: <https://www.muzeumbs.sk/sk/berggericht>

Atrakcie zaradené do "Pribehu Štiavnice" - kapitola 9: Ohrozenia – hrozby pre mesto prichádzajúce zvonka: Tatári, Turci, povstania, zbojníci

Tesárske Dúpänce

GPS: 48.21069, 18.945358 | 48° 12' 38.48", 18° 56' 43.29"

Obec: Hontianske Tesáre

Objekt: Atraktivita geoturizmu (prírodný útvar, bralo, prameň, vrt, kóta)

Web: <http://honttesare.sk/andrej-kmet/o-dupencoch-dupaencoch-od-andreja-kmeta>

Protiturecká bašta

GPS: 48.441191, 18.874986 | 48° 26' 28.29", 18° 52' 29.95"

Obec: Štiavnické Bane

Objekt: Významné objekty (architektúra, klopačky, vartovne)

Web: <http://www.stiavnickebane.sk/index.php?id=3&ni=26>

Slovenské banské múzeum – Nový zámok

GPS: 48.455776, 18.896144 | 48° 27' 20.79", 18° 53' 46.12"

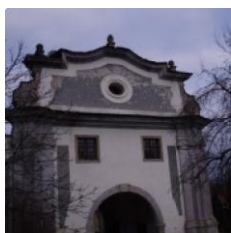
Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Múzeum, Galéria, Pamätná izba

Kontakt: E-mail: etnolog@muzeumbs.sk; tel: 045/6911543; 6920535

Web: <http://www.muzeumbs.sk/novy-zamok/>

Piargska brána

GPS: 48.455514, 18.893315 | 48° 27' 19.85", 18° 53' 35.93"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Významné objekty (architektúra, klopačky, vartovne)

Súsošie sv. Trojice

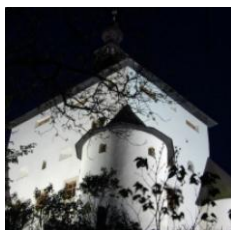
GPS: 48.459610, 18.892548 | 48° 27' 34.6", 18° 53' 33.17"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Kultúrna pamiatka, Národná KP

Web: <http://www.pamiatky.sk/po/po/Details?id=10435>

Nový zámok

GPS: 48.455767, 18.896204 | 48° 27' 20.76", 18° 53' 46.33"

Obec: Banská Štiavnica

Objekt: Významné objekty (architektúra, klopačky, vartovne)

Príloha 4:

Navrhované atrakcie rešpektujúce témy "Príbehu Štiavnice"